

ARENGUSTRATEEGIA
PÄRNUMAA 2035+

Tegevuskava 2023 seire
ja
tegevuskava 2024-2028

September 2026

PÄRNUMAA
ARENDUSKESKUS

PÄRNUMAA OMAVALITSUSTE LIIT
ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES OF PÄRNU COUNTY

SISUKORD JA KOOSTAJAD

Sisukord ja koostajad 2
Kokkuvõte 3
I TUUMVALDKOND **Inimvara ja kogukonna elukorraldus - sidus maakond** 4
II TUUMVALDKOND **Teadmuspõhine majandus** 13
III TUUMVALDKOND **Turism ja maakonna turundus** 17
IV TUUMVALDKOND **Tehniline taristu, liikuvus ja kliimamuutustega kohanemine** 19
Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ **Tegevuskava 2024-2028** 23
Maakonna arengustrateegia elluviimise toetus **(MATA)** 103
Pärnumaa omavalitsuste prioriteetsed arendustegevused **2024-2028** 115

Seire ja tegevuskava uuendamise viisid läbi tuumvaldkondade juhid Kristel Ernits, Svea Uusen, Hando Murumägi ja Kristjan Kullerkan kaasates tegevuskavas väljatoodud tegevuste eestvedajaid ja partnereid.

KOKKUVÕTE

Kehtiv arengustrateegia „ Pärnumaa 2035+“ on koostatud Pärnumaa Arenduskeskuse, Pärnumaa Omavalitsuste Liidu, kohalike omavalitsuste ning arendustegevuste eestvedajate ja partnerite ühistööna 2022 aastal. Sama aasta lõpus kiideti arengustrateegia omavalitsuste liidu üldkogul heaks. Strateegiaga koos koostati ka eelneva perioodi seire.

Strateegia on üles ehitatud neljale tuumvaldkonnale, mille põhiselt on üles ehitatud ka lähiaastate tegevuskava.

Strateegia iga tuumvaldkonna juures on välja toodud mõõdikud koos alg- ja sihttasemetega. Mõõdikud on ühitatud strateegias „Eesti 2035“ välja toodud mõõdikutega, et tekitada võrdlusbaas riigi arengutega. Tuleb tõdeda, et värskete maakondlike näitajate saamine on keeruline ja kõikidele mõõdikutele uuemaid näitajaid kui varasem algtase ei ole saadaval. Seetõttu ei ole mõõdikuid käesolevas dokumendis eraldi välja toodud.

Vastavalt arengustrateegias välja toodud elluviimise juhistele seiratakse strateegia täitmist korra aastas. Käesolev seire käsitleb eelkõige 2023. aastat. Strateegia täitmise seiret juhiti tuumvaldkonna põhiselt, seire korraldati valdkonna juhtide poolt kaasates partnereid (intervjuud, statistilised näitajad, uuringud).

Seire tulemusel jõuti järeldusele, et arengustrateegia on endiselt ajakohane ja valitud põhisuunad on jätkuvalt aktuaalsed. Enamus tegevuskavas märgitud tegevusi on rohkemal või vähemal määral teostatud, on teostamise algfaasis või nõuavad iga-aastast tegelemist. Tegevused toimuvad vastavalt seatud eesmärkidele.

Dokumendi teine osa on tuumvaldkondade juhtide eestvedamisel uuendatud maakonna arengustrateegia tegevuskava 2024-2028 koos meetme „Maakonna arengustrateegia elluviimise toetus“ rahastuse kasutamise kavaga. Tegevuskava uuendamisel kaasati tegevuskavas väljatoodud tegevuste eestvedajaid ja partnereid ning tulemused arutati läbi POL-i teemakomisjonides.

I TUUMVALDKOND INIMVARA JA KOGUKONNA ELUKORRALDUS - SIDUS MAAKOND

VISIOON 2028 Pärnumaal väärtustatakse inimressurssi – inimestesse suhtutakse kui varasse, mitte kohustusse. Kvaliteetsed teenused ja mitmekülgsed vabaaja sisustamise võimalused on kättesaadavad piisavas mahus mõistliku ajakulu kaugusel ja iga inimene saab anda panuse kogukonna elukorraldusse. Iga inimene on väärtus nii peres kui ühiskonnas. Inimesed pühenduvad maakonna arengusse uue energiaga ja üheskoos.

Eesmärk 1.1.
Isikupärased ja oma identiteeti väärtustavad tugevad kohalikud omavalitsused

Maakondliku identiteedi teadvustamisse ja ühiste väärtuste hoidmisesse ja arendamisse peavad panustama kõik koostööorganisatsioonid, kohalikud omavalitsused (KOVd) ja riigiasutused.

Koostööorganisatsioonide võimestamine (sh säilimine) sõltub suures osas poliitilisest tahtest ja otsustest ning riigieelarvelistest eraldistest

Pärnu maakonna identiteet on hoitud, koostöö toimib ja omavalitsused on saanud kompetentsemaks. Maakonna kohalikke omavalitsusi koondav Pärnumaa Omavalitsuste Liit (POL) on kestlik kokkuleppimise koht, ühistegevuse koordineerija ja täitja valdkondades, milles on pädevus ning ettevõtmistes, mis on omavalitsuste poolt ühiselt kokku lepitud ning mille elluviimist ei ole edasi delegeeritud. Edukalt on jätkunud identiteedi kandmine. Maakonna lipp lehvib ja vapp on kasutuses POL ametliku logona ning maakonna kõrgeima autasu – maakonna vapimärgi – väljaandmine on katkematult jätkunud.

Pärnumaa ambitsioon on olla konkurentsivõimeline, edukas ja silmapaistev maakond, mis tagaks pärnumaalastele kvaliteetse elu-, töö- ja puhkekeskkonna ning inimesed tunneksid

aasta-aastalt elukvaliteedi pidevat paranemist. Et saavutada edu, tuleb maakonnal lisaks kõrgete eesmärkide püstitamisele toetuda oma eripärale ja unikaalsusele ning väärtustada oma inimesi. Suhtuda inimestesse kui varasse, mitte kohustusse.

Maakonna identiteedi üheks osaks on ka meie suurima vara – inimeste tänamine ja tunnustamine POLi eestvedamisel jagatakse tunnustusi mitmes valdkonnas: haridus, kultuur, sport, kaunid kodud, põllumehed, sotsiaalvaldkond ja aasta isa valimine. Traditsioonilised kõrg- ja rahvakultuuri sündmused on elujõulised. Suurimateks partneriteks on kohalike omavalitsuste ametnikud (komisjonide töö ja tegevuste korraldamise eestvedamise kaudu) ning POLi ja Pärnu linna poolt asutatud SA Pärnumaa Arenduskeskus (SAPA), mis lisaks muudele tegevustele täidab ka osaliselt POLi poolt täitmiseks delegeerituid ülesandeid. SAPA eestvedamisel jätkus maakonna ettevõtjate, vabaühenduste ja tervisedendajate tunnustamine.

Koostöö sõprusmaakondadega, Norras Vikeni ja USAs Maryland osariigi St Mary maakonnaga suurenes. Norra delegatsioon osales vabariigi aastapäeva tähistamisel ning augustis külastati maakonda. Põhjamaade Ministrite Nõukogu mobiilsusprogrammi kaudu viidi ellu järjekordne õppereis Islandile ja Fääri saartele, teemaks seekord kriisikorraldus ja valmidus kriisideks.

Maakondlik koostöö erinevates valdkondades jätkub ja areneb heade partnerite toel ja ühiste tegevuste ning eesmärkide kaudu. Peamisteks partneriteks maakonna tasandil omavalitsustele, POLile ja SAPAle on Pärnumaa Ühistranspordikeskus, Pärnumaa Laste ja Noorte Vaimse Tervise Keskus, Pärnumaa Spordiliit, Jõulumäe Tervisespordi Keskus, MTÜ Destination Pärnu, maakonna haridusasutused ja kultuuriasutused.

Suurimateks uuendusteks ja headeks koostöö näideteks on 2023. aastal Pärnumaa kodutute loomade varjupaiga uue hoone valmimine, väärikas Pärnu maakonna esindamine 2023. aasta noorte laulu- ja tantsupeol, maakonna hariduse ja noorsootöö spetsialisti töökoha loomine ning spetsialisti palkamine (töökoha rahastamisse ei panusta küll hetkel Pärnu linn), Pärnumaa Filmifondi loomine viie Pärnu maakonna valla poolt ning 2023. aasta Pärnu linna liitumine loodud ja tegutseva filmifondiga, Pärnumaa hariduskonverentsi toimumine, KOBAR projekti ettevalmistamine, tegevustega sisustamine ja käivitamine ning Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži ühise maakondliku toetamise jätkamine ning teiste maakonnaüleste tegevuste elluviimine

Eesmärk 1.2.
Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes

Pärnumaa kõrgkoolid ja kutsekoolid jätkasid tegevust ning õpilaste arv nii TÜ Pärnu Kolledžis (TÜPK) kui ka Pärnumaa Kutsehariduskeskuses suurenes. TÜPKi õppekava on täienenud mitme mikrokraadi programmiga ning erinevate täiendõppe ja erialakoolitustega, lisaks pakuti valikaineid gümnaasiumitele. Oma teadmisi jagasid mitmed külalisõppejõud EMÜ-st ja TalTechist. Koostati kohaliku kasu uuringuid turismis, osaleti Pärnu linna ja Pärnumaa kliima- ja energiamajanduse uuringus ning mitmes valdkondlikus analüüsis.

Pärnumaa Kutsehariduskeskus ja Pärnu Saksa Tehnoloogiakool jätkasid kutseharidus andmist mitmetele erialadel.

Pärnu Päikese Koolil valmis uus kaasaegne õppehoone ning kool on maakonna tasandil hariduslike erivajadustega laste ja noorte õpetamise kompetentsikeskus. Pernova Hariduskeskus alustas taastuvenergiapargi SMART PARK rajamise ettevalmistust.

Omavalitsused jätkasid haridusasutuste õpikeskkonna parendamisega ning suuremad rekonstrueerimistööd hoonetega toimusid või hakkavad toimuma vastavalt omavalitsuse arengukavale ja eelarve võimalustele. Suurima haridusasutuste reformiga alustas Lääneranna vald.

Andekate noorte arengu toetamise üheks väljundiks on olümpiaadid ja konkursid. Kõik üleriigiliste olümpiaadide ja viktoriinide maakondlikud voorud toimusid, lisaks jätkusid Pärnumaale omased õpilasvõistlused ja -konkursid ning osalemine kõrgkoolide teaduskoolides.

Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe osakaal suureneb üldhariduskoolides aasta aastalt. Ettevõtlikku õpet haridusprogrammi Ettevõtlik kool ja/või mini- ja õpilasfirmade tegevuse kaudu rakendasid enamus Pärnumaa haridusasutused.

Õpilastransporti korraldavad üldjuhul omavalitsused ise ja seda edukalt ning vastavalt kohalikule vajadusele. Maakondlik sotsiaaltranspordi teenus toimis väga hästi PÜTKi kaudu ja eestvedamisel. Ühtne sotsiaaltranspordi süsteem jätkus ka pärast esmase projekti rahastamise lõppemist.

Eesmärk 1.3.
Õnnelikud noored - toimiv noorsootöö

2023. aasta augustis asus POLi büroosse tööle hariduse ja noorsootöö koordinaator. Nimetatud töökohta rahastasid kuus Pärnumaa maapiirkonna omavalitsust.

Tervisekassa alustas läbirääkimisi POLiga, et moodustada igasse maakonda maakonna haridusasutuste tervisedenduse spetsialisti töökoht. Liidu büroo tegeles aktiivselt läbirääkimiste ning Tervisekassa lepingu tingimuste kooskõlastamise ja ajakohastamisega. Läbirääkimised olid edukat ning lepingutingimused kokkuvõtteks sobivad mõlemale poolele. Töökoha täitmiseks toimus avalik konkurss, mille tulemusel leiti sobiv spetsialist ning alates 02.01.24 on liidu büroos tööl maakonna haridusasutuste tervisedenduse spetsialist, kelle tegevus katab kogu Pärnu maakonda.

Pärnu linnas jätkus ning Pärnu maapiirkonnas käivitus NGTS noortegarantii tugisüsteem.

Liidu büroo poolt koostati ja esitati meetmesse „Tööalase konkurentsivõime toetamine“ projekt „Pärnumaa maapiirkonna noortegarantii tugisüsteemide arendamine“. Samasse meetmesse esitas projekti Pärnu linn, et jätkata ja edasi arendada noortegarantii tugisüsteemi Pärnu linnas. Mõlemad esitatud projektid said rahastuse ning tegevused käivitusid või jätkusid. Projektide eesmärgiks on mittetöötavate noorte tööalase konkurentsivõime ja haridussüsteemi lõimumise toetamine. Hariduskomisjoni ja liidu eestvedamisel toimus 24. oktoobril üle mitme aasta Pärnumaa hariduskonverents „Õpetaja kui bränd“. Osaleti partnerina Pärnu Muuseumi „Koidula 180“ juubeliaasta programmi raames noortele suunatud üleskutses „Kiri Koidulale“ ning sellel järgneval Koidula konverentsil.

Maakonna tasandil kutsuti kokku ja suunati ühiselt mõtlema ning tegutsema avatud noortekeskuste juhid ning järgmisteks sammudeks kavandatakse ühise MTÜ loomist. Loodav MTÜ hakkab koondama noortekeskuseid, noorootööga tegelejaid ja huvijuhte. MTÜ töös osalemine on vabatahtlik ning ühised tegevused ja suunad lepitakse eelnevalt kokku. Avatud Noortekeskused (ANK) on kogukonnale üldjuhul tähtsad ning pakuvad väga mitmekülgseid tegevusi ja sündmusi piirkonna ja maakonna noortele. Samuti on koolide huvijuhid olulised partnerid õpilastele ning koostöö avatud noortekeskustega on ajas ainult kasvav.

Mitmed noortekeskused viisid ellu Erasmus+ projekte, mis andis paljudele (vähemate võimalustega) noortele võimaluse osaleda noortevahetustel jm projektides.

Eesmärk 1.4.
Tervisedendus ja elanike heaolu

Pärnumaa laste ja noorte vaimse tervise keskus jätkas tegevust ning rahaline toetus VTKle omavalitsuste poolt suurenes. Paraku on puudus valdkonna spetsialistidest ning VTK järjekorrad on suhteliselt pikad.

Esmatasandi tervishoiuteenus on maakonnas tagatud. Kohati on probleeme perearstide leidmisega, kuid kõik on lahenduse leidnud. Parandamist vajab esmatasandi tervishoiuteenuse materiaalne baas (ruumid, inventar) ning ligipääsuvõimalused (parklad, invateed, liftid jmt)mõnedes kohtades.

2023. aastal avati SA Lääneranna hooldekodu Koonga kodu.

Kihnu sotsiaalkeskuse loomisel alustati 2023. aastal tegevustega. Kihnu Tervisekeskuses avati esimesed sotsiaalpinnad ning sotsiaalkeskuse arendamine jätkub kogukonnapõhise toetatud eluaseme teenuse loomisega järgnevatel aastatel.

Maakonnaüleste 2023. aasta rahvatervisealaste arendustegevuste prioriteet oli eelkõige tervise ja heaoluprofiili (THP) ning tegevuskava koostamise jätkamine, mille käigus kaardistati eelmise perioodi, 2019 – 2022. aastatel tehtut. THP andmete kokkuvõtte põhjal seati maakonna tervisestrateegia järgmise perioodi fookused ning prioriteedid aastaks 2035. Rahvatervisekomisjoni töö toimus aastaringselt regulaarselt ja rahvatervisekomisjoni liikmed olid kaasatud ja kaasas kõikidel THP tegevuskava planeerimistöötubades.

Koostati ja kinnitati maakonna tervisedendaja tunnustamise statuut, milles esmakordselt kaks tunnustamiskategooriat: tervisedendaja ja tervisetegu.

Jätkus KOV-de tervisenõukogude ja heaolumeeskondade võimestamine ja arendamine, mille käigus kas tervise ja heaolu e-profiili andmete või teenusdisaini tulemusel (väiksemates KOV-des alternatiivina terviseteenus(t)e disainimisprotsess) valmis 2023. aasta lõpuks KOV-ides kohalikul tasandil rahvatervise tegevuskava. KOV-ide esindajad osalesid Tervise Arengu Instituudi (TAI) poolt korraldatud Muudatuste juhtimise, Teenusedisaini meeskonnakoolitusel ning Kaasamise ja Huvikaitse koolitustel. Pärnumaa Omavalitsuste Liidu ja kõikide maakonna KOV-ide vahel sõlmiti vajaduspõhised tervisepaketi toetuslepingud.

Maakondliku rahvatervisealase võrgustikutöö prioriteediks oli erinevate võrgustike arendamine ja võimestamine ning ühistegevuse koordineerimine: tervist edendavate lasteaiad (TEL), tervist edendavad koolid (TEK), tervist edendavad töökohad (TET) ja tervist edendavate noortekeskuste (TENK) võrgustik. Vaimse tervise võrgustiku laienduse ja võimestamise käigus toimus kevadine vaimse tervise seminar, eelkõige tööandjatele ja sügisel jätkusid 2022. aastal alanud väravahoidjate[1] koolitused.

[1] Väravahoidjad on inimesed, kes oma töö või ühiskondliku positsiooni tõttu puutuvad kokku ning saavad mõjutada depressiooni põdevaid inimesi, nende lähedasi, suitsiidi riskigrupis olevaid inimesi ning

Pärnumaa Spordiliidu eestvedamisel sai alguse maakonna erivajadustega inimeste liikumisaktiivsusega tegelevate asutuste võrgustiku loomine. Kõikides Pärnumaa KOV-ides ja osavaldades toimusid aasta jooksul 60+ vanuses elanikkonna liikumise ja tervisliku toitumise praktilised koolitused. Lisaks toimusid KOV-ides liikumise teemalised sporditöötajate, tervisedendajate ja KOV vastavate ametnike koostööseminarid.

Eesmärk 1.5.
Säästlik, kestlik ja inimsõbralik elupaik

Eesmärgistatud tegevused toimusid vastavalt tegevuskavale või kohaliku omavalitsuse arengukavale ja eelarve võimalustele. Rajatud on üürimaja Pärnusse. Mitmes omavalitsuses on lammutatud nö „kolemaju“ ning elukeskkonna parendamine on tõusvas trendis. Loodi mitmed rohealad ning heaks näiteks saab tuua Tori valda, kes pani suurt rõhku elurikkusele. Seda nii elukeskkonna rikastamise kui elanike koolitamise näol.

Eesmärk 1.6.
Mitmekülgne ja kõigile kättesaadav kultuurielu

Pärnu maakond oli jätkuvalt hea mainega piirkond kultuuriliseks enesetoestamiseks ja vaba aja väärtuslikuks veetmiseks. Erinevaid kultuurisündmusi toimus igale maitsele. Traditsioonilised rahvakultuurisündmused toimusid. Taas sai teoks maakondlikud Oma Tantsu Päev, mudilaste laulu- ja tantsupidu, Pärnumaa harrastusteatrite päev, Väärikate vokaalansamblite päev jne. Lisaks toimusid omavalitsustes mitmed väiksemad rahvakultuuri üritused.

Edukalt osaleti 2023. aastal toimunud noorte laulu- ja tantsupeo „ Püha on maa“ kureerimisel, maakondlike protsesside juhtimises, eelproovide läbiviimisel, kollektiivide nõustamisel, maakondliku visuaali ja rongkäigu kujundamisel ja selles osalemises ning peo nädala tegevustes Tallinnas. Traditsiooniliselt anti peo järgselt välja ka järjekorras juba neljas maakonna fotoalbum ning korraldati väärikas tänuõhtu peol osalenud kollektiividele, tugimeeskonnale ja teistele peo õnnestumisse panustajatele. Pärnumaa ja Pärnu linn olid väärikalt noorte laulu- ja tantsupeol esindatud. Pärnu maakonnast kokku osales noorte laulu- ja tantsupeol 111 kollektiivi (lauljad, tantsijad, rahvamuusikud, orkestrid). Algatati 2025.

suitsiidiohvrite lähedasi (nt õpetajad, politseinikud, sotsiaaltöötajad, farmatseudid, hooldajad, tugiisikud, kogukonna töötajad, personalijuhid, vaimulikud, ajakirjanikud, kogukondade juhid/töötajad, jt).

aastal toimuva XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „Iseoma“ protsess ja sõlmiti Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutusega koostöölepingud.

Koostöös kohaliku elu teadmuskeskusega „Oscus“ alustati Pärnumaa kultuuriasutuste ja kultuuritöötajate võrgustiku koostöö aktiviseerimisega, toimus esimene ühine koolituspäev ning lepiti kokku tegevused 2024. aastaks. Lisaks toimus maakonna kultuurirahvale õppereis Peipsiäärde. Pärnu linna eestvedamisel toimusid Loov Pärnu seminarid ja koolitused.

Lisaks paljudele teistele kontserditele ja etendustele, olid taas toimunud Järvi festival ning Pärnu Muusikafestival ühed võimalused nautida kõrgetasemelist kultuuri. Nimetatud sündmused on tuntud üle-Eesti. Professionaalse ja klassikalise muusika austajatele lisandus maakonda uus kontserdipaik – Lüdigi saal Vändras. Lisaks kontserditele saab Vändras nautida ka erinevaid kõrgetasemelisi näituseid. Põhja-Pärnumaa valda saab tuua eeskujuks, kuidas keskuslinnast väljas julgetakse suurelt mõelda ning luuakse Lüdigi saal ja Vändra Kunstigalerii.

Muusikahuviliste seas kinnitas oma koha Wunderbaar, kus aastaringselt pakuti erinevaid maitseelamusi muusikas.

POLi poolt asutatud Pärnumaa filmifondi tegevusega liitus Pärnu linn. Kinokultuur on maakonnas jätkusuutlik ning lisaks Apollo kinole Pärnus, näidatakse filme nii suuremates keskustes nagu Lihula, Vändra ja Kilingi-Nõmme, ka väiksemates rahva- ja külamajades. Matsalu Loodusfilmide Festival ja Pärnu Filmifestival toimusid suurejooneliselt ja rahvusvaheliselt nagu eelnevatelgi aastatel.

Pärnu Keskraamatukogu pakkus mitmeid vestlus- ja kohtumisõhtuid kirjanikega ning raamatu- ja kirjandushuviliste suursündmus Pärnu Kirjandusfestival toimus taas.

Pärnu valgusteatrifestival „Öövalgel“ näitas taas oma kõrget taset ning kasvatas külastajate arvu.

Aktiivselt jätkasid tegevust ja pakkusid erinevaid kultuurisündmusi ja haridust Endla Teater, Pärnu Kontserdimaja ja Pärnu Muuseum. Täiendava kontserdipaigana lisandus Tori Hobusekasvandus.

Uues ja kaasaegses kuues avati Sindi Seltsimaja ning Kihnu vald taastas allasutusena Kihnu Rahvamaja, kus alates septembri kuust tegutseb aktiivne kultuurijuht-rahvamaja juhataja.

Loovinimeste ja loomeettevõtjate võrgustiku edasiarendamisega alustati ning peagi alustab tegevust loomeKOBAR.

Maakonna kultuurirahva tänamise ja tunnustamise sündmus „Tähesära“ vastrenoveeritud Sindi Seltsimajas sai ainult head tagasisidet ning võttis kultuuriaasta kenasti kokk.

Pärnumaa kultuurielu oli 2023. aastal rikas, mitmekülgne ja kõigile midagi pakkuv jätkuvalt.

Eesmärk 1.7.
Turvaline maakond

Turvalisuse nõukogu töö jätkus regulaarselt, aasta jooksul toimusid nõukogu ja erinevate töörühmade koosolekud ja infoseminarid. Sügisesel siseturvalisuse koosolekul arutleti Pärnumaa omavalitsuste kriisivalmiduse koostööpunktide ja -võimaluste üle ning otsustati KOV-de kriisivalmiduse võimestamiseks värvata Pärnu Linnavalitsuse ridadesse elanikkonnakaitse ja kriisivalmiduse koordinaator, kes teenindab kõik Pärnumaa KOV-e.

Suvel oldi kaaskorraldajaks üle mitme aasta toimunud Rapla-, Pärnu-, Järva-, Harju- ja Läänemaa turvalisuse nõukogude suvekoolis Hobulaiu saarel 13.-15. augustil, kus teemadeks ellujäämine, veeohutus (merepääste) ja kriisikolde praktikad. Lisaks osalesid turvalisuse nõukogu liikmed „Avalike ürituste riskipõhise koostöömudeli pilootprojekti tulemuste tutvustamise“ seminaril Väätsa rahvamajas, kaasatud olid Pärnumaa PPA, Päästeameti ja KOV-de esindajad. Kevadel said KOV-id tutvuda sõltuvusest vabanemise rehabilitatsiooni Rapla Töömaja töö- ja elukeskkonnaga ning võimalustega suunata sinna oma valla abivajajaid.

Aasta lõpus viidi läbi Soometsa külaseltsis kriisitöövihiku arenduse riskide juhtimise tabeli kasutamise katsetus/õppepäevak, millega sai 2022. aastal koostatud Kogukonna kriisitöövihik praktiliseks kasutamiseks olulise täienduse.

Eesmärk 1.8.
Aktiivne tegelemine liikumisharrastustega ja tulemuslik sporditöö

Liikumisharrastuste vajalikkuse teadvustamise osas toimusid üritused, kampaaniad ja elukaareüleselt järjepidevad tegevused, nii üle-nädalased, kui kord kuus aset leidvad. Juurde loodi võimalusi eraldi noortele, eakatele ja erivajadustega inimestele liikumisharrastustega tegelemiseks ja rahvaspordi harrastamiseks (erinevad rekreatsioonivõimalused, terviserajad, välijõusaalid jne). Koolides toimusid kord kuus erinevate spordialade teemanädalad ja liikumispäevad. Erivajadustega (sh liikumispuudega, vaegnägijad, kurdid, tummad) inimeste kaasamises ja mitmekülgsemate võimaluste loomisel erinevate spordialadega tegelemiseks koostöö paraolümpia komiteega järjest suurenes ja seda nii noorte kui ka täiskasvanute osas.

Järjest enam on maakonnas võimalusi liikumisharrastusega tegeleda.

Meie maakonna keskses tervisespordikeskuses – Jõulumäe - avati Liivahall, kus saab aastaringselt harrastada rannavolle, rannajalgpalli, rannatennise ja teisi rannaspordi alasid.

Pärnu linnas avati Pärnu Jalgpallihalli, mis on täismõõtmetega 3. põlvkonna kunstmuru jalgpalliväljak, kus igapäevaselt toimetavad aktiivselt kohalikud jalgpallklubid.

Jätkusid juba traditsiooniks saanud suursündmused (nt Jüri Jaansoni Kahe Silla jooks, Pärnumaa Rattaorienteerumine, Võidupüha maraton, jne), erinevad liikumis- ja spordinädalad kohalikes omavalitsustes ja nende koolides, ning erinevate spordialade suuremad ja väiksemad võistlused maakonnas. Pärnumaal spordielu oli rikas ning võimaluste rohke.

Eesmärk 1.9.
Laiapõhjaline aktiivne ja toimiv kodanikuühiskond

Kodanikeühenduste majandusliku tegevusvõimekuse suurendamine, sh projekti- ja ettevõtlussuunaliste (nt kogukonnateenused, avalike teenuste delegeerimine, sotsiaalne ettevõtlus) tegevuste toetamine ja edendamine toimus järjepidevalt vabaühenduste nõustamisteenuse ja koolituste kaudu. Samuti toetas tegevust kogukonnaKOBARa käimalükkamine. Erinevate nõustamiste, kohtumiste ja ühistegevuste kaudu toimus seltside ja teiste kodanikeühenduste tegevuste toetamine.

Sotsiaalset innovatsiooni edendavate ning toetavate sündmuste korraldamine toimus järjepidevalt. Heaks näiteks on Pärnu loometalgud. Kodanikuühiskonna aktiivsust ja omaalgatuse kasvu näitas ka kasvab projektide ja ideede hulk KÜSKi ja KOPi voorudes. Kodanikeühenduste ja särainimeste tunnustusi jagati Pärnumaa Tegijate üritusel koostöös Pärnumaa Kodukandiga.

II TUUMVALDKOND
TEADMUSPÕHINE MAJANDUS

VISIOON 2028 Pärnumaa on kujunenud atraktiivseks ja koostöövõimeliseks ettevõtluskeskkonnaks, kus toetatakse siinse piirkonna eripära ja strateegilisi kompetentsivaldkondi. Oluline fookus on kõrgema lisandväärtusega ettevõtluse edendamisel, panustades jätkusuutlikule ja ringmajandusel põhinevale bioressursside väärindamisele. Tõhusad ja integreeritud tarneahelad toetavad kohaliku bioressursi maksimaalset kasutamist ja väärindamist. Pärnumaa ettevõtted panustavad aktiivselt digi- ja rohepöörde elluviimisesse, kasutades uusi tehnoloogiaid ja taastuvenergiaallikaid, mis on aluseks maakonna jätkusuutlikule arengule ja konkurentsivõimele. Regionaalne innovatsioonisüsteem, mis hõlmab era- ja avaliku sektori organisatsioone, on tihedalt integreeritud riiklike ja rahvusvahelist valdkondlike võrgustikega. See loob soodsa keskkonna uute teadmiste ja praktikate väljatöötamiseks ja rakendamiseks. Maakonnas tegutsevad teadus- ja arenduskeskused ning kõrgkoolide filiaalid aitavad kaasa ettevõtluse mitmekesistumisele, hooajalisuse vähenemisele ja innovatsioonil põhinevate lahenduste rakendamisele.

Teadmuspõhise majanduse tuumvaldkonna prioriteet on kestliku ja koostöövõimelise ettevõtluskeskkonna kujundamine, maakonna konkurentsivõime tõstmine ning majanduse arengut pärssiva tööjõuprobleemi leevendamine. Märksõnad on regionaalset arengut toetava avatud innovatsioonikeskuse rajamine koos ressursimajanduse fookusega kompetentsikeskusi ühendava ja teadmussiirde taristuna toimiva innovatsioonilinnakuga, noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlusteadlikkuse kasvatamine ning tööjõu ettevalmistamine maakonna ettevõtete vajadustega haakuva tehnilise ja infotehnoloogia alase hariduse abil.

Saame tõdeda, et Pärnumaa on viimastel aastatel (2022-2024) teinud märkimisväärseid edusamme Pärnumaa Arengustrateegia 2035+ teadmuspõhise majanduse tuumvaldkonna eesmärkide täitmisel, seda eriti ettevõtluskeskkonna tugiteenuste ja ökosüsteemi arendamise, maakonna turundamise ja regionaalse ja innovatsioonisüsteemi käivitamise

osas. Siiski on mitmeid strateegilisi eesmärke, kus on veel arenguruumi. Eelkõige just tööjõuprobleemide lahendamine ja ressursimajanduse arendamine vajavad täiendavat tähelepanu ja investeeringuid, et saavutada Pärnumaa soovitud positsioon teadmusmahuka ja konkurentsivõimelise piirkonnana aastaks 2028.

Eesmärk 2.1.
Kestlik ja koostöövõimeline ettevõtluskeskkond

Ettevõtluskeskkonna tugisüsteemid ja koostöövõrgustikud. Pärnu maakonna ettevõtluse ökosüsteemi arendamisel on viimastel aastatel tehtud suuri edusamme; tänaseks on käivitunud ja tegusalt toimivad mitmed valdkondlikud koostöövõrgustikud ning regulaarselt leiavad aset maakonna ettevõtluse ökosüsteemi oluliste liikmete kohtumised, eesmärgiga jagada omavahel infot ja kogemusi, planeerida ühistegevusi ning vältida tegevuste dubleerimist. Samas on tööjõuprobleemid, eelkõige kvalifitseeritud tööjõu puudus, eriti tehnoloogiamahukates ja insenerivajadusega sektorites, endiselt üks peamisi ettevõtluse arengut pidurdavaid tegureid ning kuigi maakonna tööjõuturg on aktiivne, ei vasta töötajate kvalifikatsioon sageli kohalikele ettevõtlusvajadustele, mis omakorda mõjutab ettevõtete suutlikkust laieneda ja innovatsiooni ellu viia.

Maakonna võimaluste turundamine ja mainekujundus. Pärnumaa on viimaste aastate jooksul silmapaistvalt aktiivselt töötanud oma kuvandi mitmekesistamise nimel, rõhutades piirkonna tugevusi nii turismi, tööstuse kui ka ettevõtluse alal. Maakonna turundusjuht tegeleb maakonnaüleselt Pärnumaa võimaluste ühisturundusega ning suvepealinna võlude kõrval on fookus suunatud nüüd maapiirkondade kui rahulikku ja kaugtööd võimaldava elukeskkonna atraktiivsuse rõhutamisele. See on aidanud ligi meelitada uusi investeeringuid ja suurendanud ettevõtlusaktiivsust ka väljaspool Pärnu keskuslinna, kuigi maakonna üldine maine nutika majanduse ja kõrget lisandväärtust loova töötleva tööstusega majanduspiirkonnana vajab jätkuvat sihipärast arendamist. Samas idaneb ja juurdub üha enam Pärnumaa kui uue energia maakonna kuvand, seda tänu nii taastuv- ja tuuleenergia jm rohearenduste rakendumisele kui ka Pärnumaa roheKOBARA võrgustiku rohepöörde temaatilistele algatustele.

Eesmärk 2.2.
Majanduse kõrge konkurentsivõime

Regionaalse innovatsiooni ökosüsteemi arendamine. 2023. aastal toimus Pärnumaa Arenduskeskuse ja Pärnu kolledži eestvedamisel regionaalse innovatsioonisüsteemi võimestamiseks viisikheeliksi põhimõttel toimiva Innovatsioonikeskuse KOBAR projekti

edukas ettevalmistamine. Selle tulemusena õnnestus maakonda tuua Euroopa Liidu tõukefondide abiga 3 miljonit eurot, et toetada kohalike ettevõtlusvõrgustike arendamist ja piirkonna majanduslikku mitmekesistumist. Üheks oluliseks arengusuunaks on olnud kohapealse inkubatsiooniteenuse pakkumise võimaldamine ning maakonna ettevõtlusmaastiku rikastamine läbi inkubaatoris osalenud iduettevõtjate ja arenguhüppe tegijate omavahelise võrgustumise ja üksteise võimestamise, mis omakorda on aidanud alustavaid ja väikeseid ettevõtteid majanduskasvu saavutamisel. Konkreetsed sammud on astutud ka koostöösuhete tugevdamiseks üle Eesti erinevate ülikoolide, kompetentsikeskuste ja teadusasutustega, et tuua need Pärnumaa ettevõtjateni, eesmärgiga tagada maakonnas teadusmahukate lahenduste juurdumine ja arenduskoostöövõimaluste senisest ulatuslikum rakendamine.

Ressursimajanduse kompetentsikeskus. Kuigi strateegias on seatud eesmärk rajada Pärnumaale ressursimajanduse kompetentsikeskus, ei ole selle eesmärgi täitmine veel täielikult realiseerunud. On selge, et vajadus keskenduda ressursitõhususele ja kestlikule arengule on oluline, arvestades Eesti üldist rohepöörde strateegiat, kuid selle valdkonna arendamine Pärnumaal vajab veel suuremaid investeeringuid ja rahvusvahelist koostööd. Siinkohal ongi tegevuste arendamisel olulist rolli mänginud Pärnumaa Arenduskeskuse ja Pärnu kolledži võimekus osaleda erinevates rahvusvahelistes projektides. 2023. aastal käivitus maakonnas terve rida Interregi ja Horizon Europe projektidest rahastatud tegevusi, mille eesmärgiks on muuhulgas rahvusvahelise koostöö abil siinsetes ettevõtetes roheinnovatsiooni arendamine, ringbiomajanduse edendamine, kohalike bioressursside kõrgem väärindamine, kliimamõjudega kohanemine ja kliimakindlama majanduse arendamine. Ressursimajanduse kompetentsikeskuse arendamist toetab lisaks senisele ressursimajanduse mikrokraadi pakkumisele TÜPKis ka ressursimajanduse ühismagistrikava kavandamine koos Taltechiga.

Eesmärk 2.3.
Ettevõtlusteadlikkuse arendamine ja tööjõu ettevalmistamine

Ettevõtlusõpe ja karjääriplaneerimine. Pärnumaa on olnud aktiivne ettevõtlusõppe edendamisel ning on loonud mitmeid programme, mis toetavad õpilaste ja tudengite sidumist kohalike ettevõtetega. Samas on veel arenguruumi selles osas, kuidas siduda ettevõtlusõpe maakonna spetsiifiliste majandusvaldkondadega, nagu tööstus ja taastuvenergia. Endiselt jätkub Pärnumaa Arenduskeskuse eestvedamisel aktiivne teavitustöö koolides ja meedias

ettevõtlikkuse ja ettevõtlusjulguse kasvatamiseks, mitmesuguste noorte ettevõtlikkuse ja valdkondlike võrgustike (majandus-, ettevõtlus-, rahatarkuse ja karjääriõpetajad), eestvedamine, ettevõtluspädevuse võrgustikes osalemine ja tegevuste laiendamine Pärnumaa koolidesse ja lasteaedadesse. Süsteemselt toimub ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppega seotud heade algatuste tunnustamine ja esiletõstmine koolides ja maakonnas tervikuna, eestvedajate ja mentorite leidmine, koolitamine ja motiveerimine nii koolide, KOV-ide kui ettevõtete tasandil.

Tööjõu ettevalmistamine. Pärnumaal on olnud selge siht suurendada kvalifitseeritud tööjõu pakkumist, kuid tööjõupuudus ja oskustööliste vähesus jäävad endiselt probleemiks, kuna siinne ettevõtlussektor vajab rohkem spetsialiste, eriti innovatsiooni ja tehnoloogia valdkondades. Seda vajadust aitab teatud määral leevendada 2023. aastal alguse saanud algatus korraldada koostöös TÜ Pärnu kolledži ja teiste ülikoolidega Pärnumaa ettevõtete spetsialistide vajadustele vastavaid koolitusprogramme (sh juhtide arenguprogramm, inseneeriavaldkonna koolitused jne). Struktuurse tööpuuduse vähendamiseks on astutud samme ka enamate võimaluste leidmiseks ümberõppeks ja aktiivsemaks koostööks kutsehariduse ja tööstuse vahel.

III TUUMVALDKOND TURISM JA MAAKONNA TURUNDUS

VISIOON 2028 Piirkonna tugevused nii elu-, töö- kui puhkusekeskkonnana on läbi järjepideva turunduse üle-eestiliselt kõigile teada. Pärnumaa on meeldejääv puhkusesihtkoht, kus on kvaliteetsed turismiatraktsioonid ning külalislahked teenusepakkujad. Madalhooajal on piirkond tunnustatud konverentsituristide ning toidu- ja kultuurihuviliste hulgas ning on atraktiivne piirkond sündmuste korraldamiseks. Pärnumaa on aastaringselt hinnatud paik, kus lõõgastuda spaades ja looduses. Läbi turismiasjaliste vahelise tiheda koostöö areneb Pärnumaa jätkusuutlikult ja keskkonda arvestavalt.

2023. aastal ehk 2 aastat pärast koroonakriisi oli turismisektor Pärnumaal vaikselt taastumas. Pärnumaa majutusettevõtetes veedetud ööde koguarv oli 840 367. 2023. aastal ööbis siseturist Pärnus keskmiselt 1,71 ööd, välisturist 2,35 ööd. Keskmiselt ööbiti Pärnumaal 1,99 ööd.

Siseturistide arv, mis koroonapandeemia ajal kasvas kõrgele, oli langustrendis. Eestlaste ööbimiste arv vähenedes veidi alla 10%. Küll aga oli nende osakaal üle 8% suurem kui 2019. aastal.

Välisturistide ööbimiste arv kasvas võrreldes 2022. aastaga 14,7%, ent 2019. aasta väärtusest lahutab Pärnumaad endiselt natukene üle 21%. Pärnu üks olulisemaid välisturge, Soome, kasvas võrreldes 2022. aastaga 17%, kuid endiselt ollakse ligi 30% kaugusel 2019. aasta numbritest. Vastupidiselt Soomele on Pärnu teine sihtturg, Läti, koroonapandeemia järel kasvanud juba kolmandat aastat järjest. Võrreldes 2022. aastaga veetsid lätlased Pärnus 6% rohkem öid; võrreldes 2019. aastaga aga lausa 44% rohkem.

2023. aasta külastaja käitumist iseloomustas hinnatundlikus ning jätkuvalt on näha tarbijate käitumine, kus broneeringuid tehakse viimasel hetkel. Taas toimusid mitmed populaarsed ja külastajaid sihtkohta meelitavad tähtsündmused nagu Pärnu Muusikafestival, Beach Grind, Grillfest jpt ja avati mitmeid uusi turismitooteid. Lähtuvalt GRI ehk Global Review Index'ist oli külastajate rahulolu turismiettevõtjate kvaliteediga 2023. aastal 88,4%.

Alates 2023. aastast arendatakse ja turundatakse Pärnu turismisihtkohta Pärnu DMO (ingl destination management organisation) mudeli alusel, mis kooneb Pärnu Linnavalitsusest ja MTÜ Destination Pärnust. Sihtkohta turundati läbi mitmete kampaaniate (nt „Tere, Pärnu sügis!“), sündmuste (nt Pärnu Taliujumise Festival), teemanädala (nt Pärnu Restoranide Nädal) ning arendustegevuste käigus viidi läbi uuringuid („Sise- ja välisturistide klienditeekonna uuring Matsalu rahvuspargi ja Häädemeeste piirkonnas“, „Pärnu kui turismisihtkoha kuvand kohalike elanike seas“ jt), arenguprogramme (Visit Pärnu külalislahkuse arenguprogramm, teenuse- ja tootearenduse arenguprogramm jpt) ning korraldati erinevatel teemadel turismiasjaliste ümarlauadasid.

On märgiline, et Pärnu saavutas 2023. aastal jätkusuutlikku turismi edendades Green Destination hõbetaseme. Kuna kehtiva turismistrateegia järgi oli eesmärk hõbetasemele jõuda strateegiperioodi lõpuks, st 2025. aastaks, näitab juba varasem hõbetasemele jõudmine seda, et turismi arendamine kestlike põhimõtetel on nii reguleeritud juba mitmete riiklike seadusaktidega kui ka panustavad sellesse arengusse ka sihtkoha erinevad avaliku- ning erasektori osapooled. Ühtlasi valiti Sindi kärestiku rajamine Green Destinations TOP 100 eduloo konkursil oma kategoorias kolme parima eduloo hulka. Kestlik mõtteviis ja lähenemine on üha enam jõudmas ka kohalike ettevõtjateni. Alates 2021. aastast on 10 ettevõtjat saavutanud Green Key märgise ning 9 ettevõtjat on saanud EUROPARC-i märgise.

Pärnumaa elu- ja töökoha turunduses jätkati kokkulepitud tegevusi ning alustati senisest sidusamat koostööd kohalike ettevõtjatega. Olulisel kohal on Pärnumaal toimetavate tööstusettevõtete laiem tutvustamine.

Aastas toimub kaks suuremat kampaaniat. Kevadel Eesti suurima tudengitele mõeldud praktika- ja karjäärimessi raames tutvustatakse siinseid võimalusi tudengitele. Kampaania toimub koostöös kohalike ettevõtetega. Sügisel tutvustatakse siinseid võimalusi riikliku maal elamise päeva raames. Teemapäeva üritusi külastas Pärnumaal ligi 5000 inimest. Kampaania toimub koostöös Pärnumaa omavalitsuste, kohalike ettevõtjate ja kogukondadega.

IV TUUMVALDKOND TEHNILINE TARISTU, LIIKUVUS JA KLIIMAMUUTUSTEGA KOHANEMINE

VISIOON 2028 Käib ehitus Rail Baltical ja Via Baltica 2+2 lõikudel, rekonstrueeritud Pärnu lennujaamas toimivad rahvusvahelised lennuühendused. Pärnumaa on Eesti parima ühistranspordikorraldusega maakond. Transpordisüsteem võimaldab inimeste ja kaupade liikumist kättesaadaval, mugaval, kiirel, ohutul ja kestval moel. Korrastatud teede- ja elektrivõrgu ning parema juurdepääsetavuse abil on tagatud maakonna sidusus. Arendatavad taristud ei ole halvendanud elutähtsate teenuste kättesaadavust. Kiire internet ja kvaliteetne andmesideühendus on kättesaadav kõikjal maakonnas. Pärnumaa püüdleb uue energiaga maakonnaks. Valminud kliimakavade kohaselt vähendatakse Kliimamuutustega kaasnevat negatiivset mõju, minnes üle taastuvenergiale ja tõstes energiatõhusust. Nii tehnoloogiline kui sotsiaalne innovatsioon aitab kaasa rohepoliitika rakendamisele, kliimaneutraalsust toetava majandusmudeli ja elulaadi läbimurdele. Eesmärgistatud keskkonnainvesteeringute abil on tagatud puhtam, turvalisem ja looduslikult mitmekesisem elukeskkond. On loodud eeldused energiamahukama tootmise tarbeks.

Eesmärk 4.1.
Kiired ühendused ja parem juurdepääs maakonnale

Rail Balticu valmimine liigub vaatamata segadustele rahastamises ja kokkulepete täitmise ajagraafikus sihikindlalt tulemuse suunas. Vähendatud mahus põhitrassi valmimise ajaks on sihitud aasta 2030. Aastal 2023 on alustatud põhitrassi ristekohtade taristu rajamisega (Lepplaane ökodukt ning Kivisilla teeviadukt). Pärnu reisiterminal on saanud nime ja ehitusloa ning valminud on Pärnu reisiterminali juurdepääsutee I etapp Lao tänava näol ja keskpinge liitumine.

Projekti ettevalmistuse osas on menetluses RB Pärnu kaubaterminali ja hoolduskeskuse detailplaneering ning kohalike peatuste detailplaneeringud. Töös on RB trassi maakonnaplaneeringu menetluse uuendus Häädemeeste valla lõigu osas, mis peaks saama uuendatud 2025 aasta jooksul.

Via Baltika ehitus kulgeb suuresti riigiteede hoiukavas ettenähtud tempos. Aastal 2023:

- 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee km 133,5 – 142,0, Pärnu – Uulu lõigu ehitustööde algus
- 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee km 122,5 - 125,0, Sauga – Pärnu lõigu ehitustööde algus
- 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee km 108,5 – 120,6, Are – Nurme lõigu projekteerimistööd
- 4 Tallinn-Pärnu-Ikla tee km 98,5 – 108,5, Libatse – Are lõigu projekteerimistööd
- Ettevalmistustööd (uuringud ja projekteerimistööd, mõjude hindamine) silla ehituseks üle Pärnu jõe (Sindi-Paikuse ja Tammiste vahel) tulevasel Via Baltica suurel ümbersõidul.

Lennujaama arendustegevustes leiab 2023. aastal äramärkimist tugevalt amortiseerunud Lennujaama tee rekonstrueerimistööde algus ning uue hooldusangaari avamine, mis võimaldas Pärnu Lennujaamas laiendada pakutavaid teenuseid.

Eesmärk 4.2.
Maakonna parem sidusus ja elanikkonna liikuvus (igapäevaselt tagatud pääs koju, kooli, tööle ja vabaaja objektidele)

Jätkus riigiteede tolmuvabade katete ehitus ja kruusateede remont vastavalt riigiteede hoiukavale.

Jätkati Pärnu kolmanda silla ettevalmistustöid ning valmis uus Tori maanteesild.

Kergliiklusteede võrk tihenes linnapiirkonnas valminud erinevad kergliiklustee lõikude võrra. Pärnu linn alustas Pärnu linna jalgrattaliikluse strateegia 2030+ ettevalmistust.

Eesmärk 4.3.
Ühtne, terviklik, turvaline ja mugav liikuvuskeskkond, sh ühistransport kui valdkonna parimate teenustega pilootmaakond Eestis

Ühistranspordis jätkusid varasemalt alustatud arendustegevused. Pärnumaa Ühistranspordikeskus hoiab kõrget teenuse taset ja parandab liinivõrku ja teenuse

kättesaadavust üldiselt. Jätkub uurimis ja ettevalmistustöö taastuvenergeetilistele kütustele üleminekuks.

Eesmärk 4.4.
Hea mereline kättesaadavus ja atraktiivsem veetransport

Meretranspordis ja ühendustes suuri muutusi ei olnud. Jätkati varasemalt kavandatud tegevustega teenuse parandamiseks.

Valdkonna strateegiliste tegevustena jätkusid Pärnu jõe sadamate ja kalda-alade arendamine ja atraktiivsemaks muutmine. Eeltööd Paikuse paadisadama rajamiseks ning Sindi kärestiku kaldaalade väljaehitamine atraktiivseks ja looduslähedaseks linna- ja spordikeskkonnaks. Jätkus maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Pärnu jõe ja kaldaala ruumilise arengu perspektiiv ning seosed mereplaneeringuga“ koostamine.

Eesmärk 4.5.
Tagatud varustuskindluse ja mõistliku hinnaga kvaliteetse energia kättesaadavus ning vähese kliima- ja keskkonnamõjuga energiavarustus

Elektri põhivõrgu arendamisel ja selle varustuskindluse tõstmisel jätkusid tegevused vastavalt arengustrateegiale ja selle tegevuskavale. Jätkus Eesti-Läti IV elektriühenduse planeerimine, mille abil suurendatakse varustuskindluse ning luuakse võimalused suurema hulga taastuvenergia vastuvõtmiseks Lääne-Eesti võrku, aidates kaasa riigi kliimaneutraalsuse eesmärkide saavutamisele.

Süsteemsel üleminekul taastuvenergiale olid 2023. aasta märksõnadeks Sopi-Tootsi tuulepargi ehituse algus, Saarde tuulepargi valmimine, erinevate päikeseparkide valmimine või ehitus üle maakonna, erinevate eri- ja detailplaneeringute menetlus tuule- ja päikeseparkide rajamiseks ning ettevalmistused Liivi ja Saare-Liivi meretuuleparkide rajamiseks ja maismaaühenduste kavandamiseks.

Energiatõhususe tõstmise valdkonnas võiks välja tuua erinevate kohalike omavalitsuse hoonete energiatõhususe projektide valmimine ning elamufondi energiatõhususe tõstmine. Kliimakavade valmimise ja rohekokkuleppe tulemusel toimus RoheKOBARA ettevalmistus ja käivitamine.

Eesmärk 4.6.
Kaasaegsed IKT lahendused ja moodne infoühiskond

Lairiba interneti arenduses kolmanda ja neljanda etapi piirkondade valmimine.

Eesmärk 4.7.
Maakonna pikaajalise ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused on kokku lepitud ja määratletud

Maakonna ruumilise arengu tugimisel võib välja tuua maakonna avaliku sektori planeerijate ja arendajate võrgustiku koolitamise ja arendamise jätkumist. Kohalikud omavalitsused jätkasid uute üldplaneeringute koostamist ja menetlemist peamiselt ettevalmistavate uuringute ja eskiiside koostamise näol.

Jätkati maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Pärnu jõe ja kaldaala ruumilise arengu perspektiiv ning seosed mereplaneeringuga“ koostamist.

Kohalikud omavalitsused jätkasid „Hea avalik ruum“ programmi projektide edasiarendamist.

Eesmärk 4.8. Kaasaegne puhas ja turvaline elukeskkond – kvaliteetne joogivesi, kanalisatsioonilahendused ning jäätmemajandus kogu maakonnas

Jätkus hajaasustuse programm. Kohalikud omavalitused ja vee-ettevõtjad panustasid tiheasustusalade vee- ja kanalisatsiooniteenuse parandamisse. Jätkusuutliku jäätmemajanduse arendamine KOV-ides.

ARENGUSTRATEEGIA „PÄRNUMAA 2035+“ TEGEVUSKAVA 2024-2028

Tegevuskava tabelid on esitatud tuumvaldkondade kaupa sarnaselt varasematele aastatele. Tegevuskava tabelist on võrreldes 2023 aasta tegevuskavaga eemaldatud 2022 aasta veerg ja lisatud 2028 aasta veerg.

Tegevuskavas kasutud lühendite selgitused on antud loendina tegevuskava lõpus.

Tegevuskava muudatuste jälgitavuse huvides on muudetud sõnastusega või uued tegevused märgitud sinisega, tegevuskavast välja arvatud tegevused punasega.

I TUUMVALDKOND
Inimvara ja kogukonna elukorraldus - sidus maakond

Tegevus							Teostaja	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Eestvedaja	Partnerid
Eesmärk 1.1. Isikupärased ja oma identiteeti väärtustavad tugevad kohalikud omavalitsused								
Tegevussuund 1.1.1. Kohalike omavalitsuste ühistegevus								
1.1.1.1. Maakonna identiteedi ja ühiste väärtuste hoidmine ja arendamine (lipp, vapp, vapimärk, laulu- ja tantsupidude traditsioonid, tunnustussündmused jm)	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id, SAPA, PM
1.1.1.2. Riigipiiri ja maakonna piiri tähistamine riiki ja maakonda sissesõidul ning maakondliku ja kohaliku tasandi sümboolika eksponeerimine	X	X	X	X	X	X	POL, KOV	KOV-id, SAPA

1.1.1.3. Ühtne viidamajandus – kultuur, turism. Oluliste kultuuriobjektide ja kultuurväärtuslike hoonete, paikade esiletõstmine (nö kultuurilised maamärgid – identiteet), sh maakonna ja KOV kaart	X	X	X	X	X	X	POL, KOV-id	LEADER grupid, PLV (turism), PM
1.1.1.4. Koostööorganisatsioonide toetamine ja arendamine ning vastutusalade täpsustamine (POL, SAPA, PSL, LEADER-grupid jne)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, SAPA, MTÜ-d
1.1.1.5. Maakonna arengudokumentide ühine koostamine (arengustrateegia, tervise ja heaoluprofiil, valdkondlikud arengukavad jne.)	X	X	X	X	X	X	POL, SAPA	KOV-id, MTÜ-d, riigiasutused
1.1.1.6. POL-i rolli teadvustamine ja tugevdamine maakonna identiteedi säilitamisel ja tasakaalustatud arengu toetamisel. Ühiste tegevuste kokkuleppimine, koordineerimine ning rahastamine. Teabe edastamine ja koondamine, uute algatuste tutvustamine ja käivitamine	X	X	X	X	X	X	POL, KOV-id	SAPA
1.1.1.7. Pärnumaa elu-, töö- ja toimekeskkonna ühine turundamine (nt www.parnumaa.ee)	X	X	X	X	X	X	SAPA	POL, KOV-id
1.1.1.8. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.1.1.9. PÜTK-i stabiilse töö ja kestlikkuse tagamine	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id, POL, ReM
1.1.1.10. Omavalitsusjuhtide ja ametnike ühiste koolitusprogrammide korraldamine (sh üleriigilised ja rahvusvahelised) pädevuse tõstmiseks erinevates valdkondades. Juhtimisvaldkondi toetavate tänapäevaste võimaluste arendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, POL	SAPA

1.1.1.11. Võimaluste loomine TÜPK tegevuse laiendamiseks ja kestlikkuse tagamiseks	X	X	X	X	X	X	TÜPK	KOV-id, HTM, POL
1.1.1.12. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.1.1.13. Ühisametnike tööle võtmine (nt järelevalve, maakonna tasandi kultuuri- ja sotsiaalspetsialist, kliimanõunik)	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id
1.1.1.14. Väliskoostöö arendamine läbi erinevate projektide ja fondide ning olemasolevate sõprusmaakondadega Buskerudi Norras ja St. Mary USAs) koostöö suurendamine	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id, SAPA
1.1.1.15. Sama valdkonna erinevates KOV-ides töötavate spetsialistide koostöövõrgustike taaskäivitamine ja loomine kogemuste vahetamiseks ja üksteise toetamiseks.	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id, SAPA
1.1.1.16. Haridus- ja noortevaldkonna koostöövõrgustike käivitamine	X	X	X	X	X	X	POL	KOVid, SAPA
1.1.1.17. Kodanikuühenduste ja kogukondade süsteemne kaasamine KOVide otsustusprotsessidesse	X	X	X	X	X	X	KOV-id	Kodukant, LEADER-grupid, SAPA, MTÜ-d, KÜSK
1.1.1.18. Teenuste arendamine halduspiiride üleselt (nt jäätmehooldus, kliimaeesmärkide täitmine, sotsiaaltransport, elektrienergia ostmise ühishange, ühine kodutute loomade varjupaiga operaatori hange)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, SAPA
1.1.1.19. Pärnumaa kodutute loomade varjupaiga ehitus	X						POL	KOV-id
1.1.1.20. Euroopa Liidu teemade käsitlemine läbi Europe Direct Pärnumaa tegevuse		X	X	X	X	X	POL	SAPA, EK esindus Eestis
<u>Eesmärk 1.2. Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes</u>								
Tegevussuund 1.2.1. TÜ Pärnu kolledži (TÜPK) baasil ülikoolilinnaku arendamine								

1.2.1.1. Koolipsühholoogi, sotsiaalpedagoogi ja eripedagoogi, logopeedi tasemeõppe eriala loomine. Koostöös linna ja maakonna gümnaasiumitega valikainete pakkumine gümnasistidele	X	X	X	X	X	X	TÜPK	Ettev, PKHK, KOV-id, SAPA, POL
1.2.1.2. TÜPK õppekavade täiendamine ja sidustamine maakonna tööturu vajadustega, sh koostöö teiste kõrgkoolidega	X	X	X	X	X	X	TÜPK	Ülikoolid, POL, SAPA, Ettev, PKHK, KOV-id
1.2.1.3. Tööturu vajadusi arvestavate lühendatud ja paindlike (rahvusvaheliste) koolitusvõimaluste ja kõrgkooliõppe mikrokraadide rakendamine	X	X	X	X	X	X	PKHK, TÜPK, Saksa Tehnoloogiakool	KOV-id, Ettev, SAPA, POL
1.2.1.4. TÜ ja PK kaasamine maakonna erinevate valdkondade uurimistööde, arengukavade jne koostamisse, teostamisse ja analüüsimisse	X	X	X	X	X	X	TÜPK, POL	SAPA, PH
1.2.1.5. Väärikate Ülikooli tegevuse jätkamine ja edasiarendamine ning PEEK projekti raames maapiirkonda laiendamine	X	X	X	X	X	X	TÜPK	KOV-id, POL, LV
1.2.1.6. Ressursimajanduse teema (sini-rohe-ring-jms) ja selle arendamine ning tegevuste sidumine piirkonna huvidega	X	X	X	X	X		TÜPK, SAPA	POL, KOVid, ettev
1.2.1.7. Elukestva õppe korraldamine Eesti kõrgkoolide baasil, sh avaliku sektori töötajad	X	X	X	X	X	X	POL, TÜPK	PKHK, KOV-id
1.2.1.8. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.2.1.9. KOV juhtide, volikogu liikmete ja spetsialistide (sh mujalt Eestist ja Euroopast) täiendkoolitus	X	X	X	X	X	X	POL	SAPA, TÜPK
1.2.1.10. Sotsiaaltöö korralduse eriala edasiarendus hõbemajandusteenuste suunal.	X	X	X	X	X	X	TÜPK	KOV-id, SOM
1.2.1.11. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)	X	X	X	X	X		TÜPK	

1.2.1.12. Kolledži õppehoone 3. etapi väljaehitus. Ruumide laiendus vajalik õppetegevuseks ning tõhustatud teadus- ja arendustegevusteks: teenuste disaini labori ning uurimiskeskuse toimimiseks, alustavate ja tegutsevate teadmusmahukate ettevõtete tegutsemiseks ja koostööks.	X	X	X	X	X	X	TÜPK	POL, SAPA, KOV-id
Tegevussuund 1.2.2. Pärnumaa kutsehariduse ja tehnilise hariduse võimaluste arendamine								
1.2.2.1. Täiend- ja ümberõppe valikute laiendamine, PKHK õppekavade sidustamine maakonna ettevõtjate vajadustega, sh täiendamine konkurentsivõimelistel erialadel	X	X	X	X	X	X	PKHK	Ettev, TÜPK, KOV-id, PH, POL
1.2.2.2. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.2.2.3. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.2.2.4. Sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledži arendamine olemasolevas asukohas	X	X	X	X	X	X	Politsei- ja piirivalvekolledž	KOV-id
1.2.2.5. Pärnu Saksa Tehnoloogiakooli erialade täiendamine ja sidustamine maakonna ettevõtjate vajadustega	X	X	X	X	X	X	PSTK, SAPA	Ettev, POL
1.2.2.6. Valikainete omandamise võimaluste arendamine ja suurendamine haridusasutustes	X	X	X	X	X	X	KOV-id, Koolid	HTM, ülikoolid, kutsehariduskoolid, PH
1.2.2.7. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.2.2.8. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.2.2.9. Paindlike õppevormide (töökohapõhine-, distants-, e-õpe jne kasutamine ja õpivõimaluste laiendamine täiskasvanutele erinevates haridusastmetes	X	X	X	X	X	X	haridusasutused	HTM, Ettev

Tegevussuund 1.2.3. Võimaluste tagamine ja arendamine valikuterohke ja kvaliteetse alus- ja üldhariduse omandamiseks								
1.2.3.1. Võtta hariduse korraldamisel ja õppekavade uuendamisel aluseks „Eesti haridusvaldkonna arengukava aastani 2035“ ja OECD Learning Compass 2030 ning teised valdkondlikud dokumendid	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, haridusasutused
1.2.3.2. Kestliku gümnaasiumihariduse omandamise tagamine Pärnumaal	X	X	X	X	X	X	KOV-id	HTM
1.2.3.3. Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi peahoone rekonstrueerimine, sh energiatõhususe tagamine ning õpilaskodu tehnosüsteemide renoveerimine	X	X	X	X	X	X	Saarde v	HTM, energiatõhususe meetmed
1.2.3.4. Lääneranna gümnaasiumi uue hoone ehitamine	X	X	X	X			Lääneranna v	HTM, ReM
1.2.3.5. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.2.3.6. Eri metoodikatel põhineva hariduse omandamise võimaldamine koolides (vabakool, waldorfkool, jne) ja vastavat pedagoogikat toetava õpikeskkonna kaasajastamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	KOV-id, HTM
1.2.3.7. Koolistaadionide ja -spordiväljakute korrastamine ja nende kasutamise võimaldamine koolivälisel ajal	X	X	X	X	X	X	KOV-id	Haridusasutused, spordiorganisatsionid ja teised MTÜd
1.2.3.8. Haridus- ja noorsootöö asutuste õuealade korrastamine ja turvalisuse tagamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	Haridusasutused, ANKid
1.2.3.9. Kihnu vana rahvamaja kultuuri- ja spordiväljaku väljaarendamine		X	X	X			Kihnu v	MTÜd, kohalik kogukond
1.2.3.10. Õpikeskkonna (sh huvikoolid ja noortekeskused) tervisenormidele vastavaks	X	X	X	X	X	X	KOV-id	HTM, MKM

viimine (valgustus, ventilatsioon jm)								
1.2.3.11. Rahvusvahelise õppe ja võõrkeelse üldhariduse omandamise võimaldamine	X	X	X	X	X	X	Erasektor	Koolid, HTM, POL, KOVid
1.2.3.12. Õpetajate järelkasvu tagamine, kutsealaste kompetentside tõstmine ning arengu toetamine ja selleks sobiva motivatsioonipaketi koostamine (sh Noored kooli ja Tagasi kooli programmide integreerimine, jms)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, HTM, Heateo SA
1.2.3.13. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.2.3.14. Tervisliku toidu propageerimine haridusasutustes ning kohaliku tooraine kasutamise suurendamine. Kokkulepped mahetoidu kasutamiseks. Mahetoitu pakkuva tootjate ja tarnevõrgustiku loomine	X	X	X	X	X	X	POL, SAPA	Ettev, KOV-id
1.2.3.15. Õppeperioodil majutuskohtade võimaldamine/ õpilaskodu rajamine gümnaasiumiõpilastele ja kolledži tudengitele koostöös koolide ja erasektoriga	X	X	X	X	X	X	KOV-id	TÜPK, POL, ettev, HTM
1.2.3.16. Andekate noorte arengu toetamiseks võimaluste loomine	X	X	X	X	X	X	POL, PLV	KOV-id, HTM, haridusasutused, ülikoolid
1.2.3.17. Pärnu Päikese Kooli väljaarendamine hariduslike erivajadustega laste ja noorte õpetamise maakondlikuks kompetentsikeskuseks	X	X					PLV	KOV-id, POL, HTM, SOM
1.2.3.18. Tammiste lasteaed-algkooli / kogukonnakeskuse rajamine		X	X	X	X		Tori v	HTM
1.2.3.19. Sauga Põhikooli uue hoone ja spordihoone ehitus	X	X	X	X	X	X	Tori v	HTM
1.2.3.20. Sindi gümnaasiumihoone ja võimla rekonstrueerimine	X	X	X	X	X	X	Tori v	HTM

1.2.3.21. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.2.3.22. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.2.3.23. Uue lasteaia hoone rajamine Uulu piirkonda		X	X	X	X		Häädemeeste v	
1.2.3.24. Üldhariduskoolide õpikeskkondade kaasajastamine (siseruumide ja kooliümbruse kujundamine keskkonnasõbralikumaks ja õpilaste liikumisharjumusi suurendavaks, õuesõppeks ja aktiivseteks õuevahetundideks)	X	X	X	X	X	X	KOV-id, MTÜd	HTM
1.2.3.25. Häädemeeste Keskkooli hoonete rekonstrueerimine koos tehnosüsteemidega, sh energiatõhususe parandamine	X	X	X	X	X		Häädemeeste v	HTM
1.2.3.26. Häädemeeste lasteaia rekonstrueerimine koos tehnosüsteemidega, sh energiatõhususe parandamine ja piirdeaia uuendamine	X	X	X	X	X		Häädemeeste v	HTM
1.2.3.27. Audru lasteaia Männituka maja juurdeehitus	X	X	X	X	X		PLV	HTM
1.2.3.28. Eralastehoidude arendamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	HTM, KOV-id
1.2.3.29. Lõpe kogukonnakeskuse väljaarendamine (lasteaed, raamatukogu, noortetuba, kultuur), sh vajadusel olemasoleva hoone rekonstrueerimine	X	X	X	X			Lääneranna v	
1.2.3.30. Virtsu kogukonnakeskus väljaarendamine (lasteaed, kool, raamatukogu, noortetuba, kultuur), sh vajadusel olemasoleva hoone täiendamine	X	X	X	X			Lääneranna v	
1.2.3.31. Metsküla koolihoone laiendamine erakooli tegevuseks	X	X	X	X			MTÜ Metsküla kool	
1.2.3.32. Tori kooli õpikeskkonna parendamine	X	X	X	X	X		Tori v	

1.2.3.33. Pärnu Haiglas gümnasistide õpe			X	X	X	X	PH	POL, gümnaasiumid
1.2.3.34. Kihnu Kooli hoone energiatõhusamaks rekonstrueerimine		X	X				Kihnu v	
1.2.3.35. Haridusjuhtide kompententside tõstmise toetamine			X	X	X	X	KOV-id	POL, HTM, haridusjuhtide ühendused
Tegevussuund 1.2.4 Huvi- ja täiendõppe sidustamine üldharidusega ning noorte õppimise ja liikumisharrastuse ning huvitegevuse soodustamine								
1.2.4.1. TÜPK Noorte Teaduskeskuse programmide jätkamine koostöös Pärnu linna ja teiste maakonna omavalitsustega ning õpilaste teadustööde konkursi korraldamine ning teistes sarnaste programmides osalemine	X	X	X	X	X	X	TÜPK, TTÜ, POL	KOV-id, koolid
1.2.4.2. Aktiivne osalemine EL noortele ja õppuritele suunatud programmides	X	X	X	X	X	X	KOV-id	Harno, MTÜd
1.2.4.3. Ettevõtluspädevuse arendamine üldhariduskoolides	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, POL, haridusasutused
1.2.4.4. Huvihariduseks antavate riigieraldiste otstarbekas kasutamine huvitegevuse mitmekesistamiseks ja kättesaadavuse tagamiseks	X	X	X	X	X	X	KOV-id	HTM
1.2.4.5. Pernova Hariduskeskuse Moto- ja ekstreemspordikeskuse rajamine		X	X	X	X		PLV	KOV-id
1.2.4.6. Kliimaõppekava loomine ja rakendamine koostöös üldhariduskoolidega	X	X	X	X	X	X	Pernova hariduskeskus	KOV-id, POL
1.2.4.7. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.2.4.8. Pernova Hariduskeskuse arendamine. Pernova Loodusmaja kogukonnahariduse pakkumine	X	X	X	X	X	X	PLV	KOV-id
1.2.4.9. Tava- ja E-huvikooli rakendamine LTT ja MATIK huvihariduse pakkumiseks ja		X	X	X	X	X	Huvikoolid, KOV-id	POL, SAPA

võrdsete võimaluste tagamiseks								
1.2.4.10. Mobiilsete töökodade rakendamine töö- ja tehnoloogiaõppe parema kättesaadavuse tagamiseks		X	X	X	X	X	Haridusasutused, KOV-id	
1.2.4.11. Keelekümblust toetava huvihariduse võimaldamine tagamaks mitteformaalse õppe kaudu integreerumine meie kultuuriruumi ja keelekeskkonda	X	X	X	X	X	X	Huvikoolid,	KOV-id
1.2.4.12. Formaal- ja mitteformaalhariduse lõimumine	X	X	X	X	X	X	HTM	KOV-id, MTÜ-d
1.2.4.13. Pitkänä loodushariduskeskuse loomine ja arendamine		X	X	X	X		Kihnu v	TÜ Mereinstituut, Utilitas, kohalik kogukond
1.2.4.14. Pärnu Muuseum kui väärtuskasvatuse praktiline ja põnev allikas ning kogukondi ühendav mäluasutus Pärnumaal. Muuseumi haridustegevus on oluline osa väärtuskasvatusest. Haridusprogrammide jätkamine koostöös Pärnu linnavalitsuse ja teiste maakonna omavalitsustega. Ajalooalaste uurimistööde konkursi korraldamine	X	X	X	X	X	X	Pärnu Muuseum	POL, KOV-id, koolid
Tegevussuund 1.2.5. Õpilastranspordi optimaalne ja paindlik lahendamine								
1.2.5.1. Õpilaste ja kohalike elanike liikumisvajaduste ühtne lahendamine	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id, ReM
1.2.5.2. Maakondliku õpilastranspordi kava koostamine ning selle integreerimine maakondliku ühis- ja sotsiaaltranspordi süsteemi	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id, ReM
<u>Eesmärk 1.3. Õnnelikud noored – toimiv noorsootöö</u>								
Tegevussuund 1.3.1. Noorsootöövõrgustiku arendamine, mobiilsete noorsootöövormide rakendamine, noorsootöötaja tunnustamine								
1.3.1.1.Noortekeskuste võrgustiku arendamine ja toetamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, POL	HTM, EANK

1.3.1.2. Noortekeskuste laiendamine ja ruumide parendamine ning laienemine õuealadele	X	X	X	X	X	X	KOV-id	HTM
1.3.1.3. ANKi noortetubade rajamine väiksemates kogukondades või transpordi tagamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	HTM
1.3.1.4. Noorte kogukonda kaasamise suurendamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, POL	MTÜ-d, SAPA, ANKid
1.3.1.5. Noortevolikogude kestlikkuse tagamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, POL, SAPA	ENL- Eesti noorteühenduste liit
1.3.1.6. Noorte ettevõtluspädevuse toetamine ning tööelu tutvustavate tegevuste korraldamine	X	X	X	X	X	X	SAPA	Ettev, Töötukassa, koolid, POL
1.3.1.7. Noorte suurem kaasatus noorteorganisatsioonidesse ja ühendustesse	X	X	X	X			KOV-id	MTÜ-d, KL, ENL, SAPA
1.3.1.8. Noorsootöö arengu tagamine koostöös üld-, kutse- ja huviharidusasutustega. Pärnumaa noorsootöö kvaliteedi hindamine ja tegevustes hindamise tulemustest lähtumine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, SAPA, ANK, EANK
1.3.1.9. Erinoorsootöö võimekuse tagamine, noorsootöötajate koolitamine ja toetamine tööks riski- ja NEET-noortega. ANK-i võimaluste parandamine erivajadusega noortele	X	X	X	X	X	X	KOV-id	ANK, MTÜd
1.3.1.10. Noorte garantii tugisüsteemi (NGTS) kestlikkuse tagamine ja arendamine maakonnas	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SOM, POL, SKA
1.3.1.11. Õpilasmaleva tegevuse tagamine ja osalejate arvu ning tööd pakkuvate asutuste arvu suurendamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	POL, Ettev, KOV-id

1.3.1.12. Noorsootöö võrgustiku arendamine elanikkonna kaitsealastel teemadel koostöös Kaitseliidu eriorganisatsioonide Noored Kotkad (NK) ja Kodutütred (KT) ning Päästeala noorteringidega	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KL, PPA
1.3.1.13. Mobiilse noorsootöö rakendamine ja edasi arendamine (nt mobiilse noorsootöö buss)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	ANK, TK
1.3.1.14. Noorteinfo teenuse võimekuse suurendamine (kvaliteetne noorteinfo kõigile Pärnumaa noortele)	X	X	X	X	X	X	POL, KOV-id,	MTÜ-d, ANK
1.3.1.15. Tori alevikku avatud noortekeskuse rajamine	X	X	X	X	X	X	Tori v	HTM
1.3.1.16. Audru Noortekeskuse rekonstrueerimine		X	X	X			PLV	MTÜ Pärnu Noorte Vabaajakeskus
1.3.1.17. Pärnumaa hariduse- ja noorsootöö arengukava koostamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ	KOV-id, POL
1.3.1.18. Lääneranna noorsootöö võrgustiku edasiarendamine/laiendamine	X	X	X				Lääneranna v	
1.3.1.19. Saarde Valla Huvikeskuse väljaarendamine	X	X	X				Saarde v	
1.3.1.20. Noorsootöö integreerimine kooli õppetegevusega		X	X	X	X	X	KOV-id	haridusasutused, ANKid, MTÜd
<u>Eesmärk 1.4. Elanike heaolu ja tervisedendus</u>								
Tegevussuund 1.4.1. Sotsiaalselt turvalise ja hooliva maakonna kujundamine								
1.4.1.1. Tervist toetavate valikute tegemisele suunav maakonnaülene koostöö	X	X	X	X	X	X	SAPA, POL	TAI,PTN, RTkom, KOV-id, PSL
1.4.1.2. Tervist edendavate lasteaedade, koolide ja noortekeskuste võrgustike arendamine	X	X	X	X	X	X	SAPA, POL	TAI,PTN, RTkom, KOV-id, PTN, PSL
1.4.1.3. Tervist edendavate töökohtade ja töökeskkonna arendamine	X	X	X	X	X	X	POL, SAPA, Ettev., KOV-id	TAI, PTN, RTkom

1.4.1.4 Tervis igas poliitikas. Avaliku raha eest pakutavad teenused toetavad tõenduspõhiselt tervislikke valikuid	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, SAPA, MTÜ-d, TAI
1.4.1.5. Pärnumaa tervise- ja heaoluprofiili uuendamine aastateks 2023-2026 ja selle rakendamine ning profiili seire läbiviimine. Maakonna prioriteetsete tegevussuundade määramine lähtudes seirest	X	X	X	X	X	X	POL, SAPA	TAI, KOV-id, rahva-tervise kom., riigi-asutused
1.4.1.6. KOVide tervisnõukogude ja heaolumeeskondade võimestamine ja arendamine	X	X	X	X	X	X	POL,SAPA, KOV-id	TAI, KOV-id, RTkom., riigi-asutused
1.4.1.7. Elanikkonna vaimse tervise säilitamise võimaluste loomine. Olemasoleva toetava võrgustiku ning teenuste kaardistamine ja koostöö suurendamine. Väravahoidjate[2] võimestamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, SAPA	KOV-id, SOM, POL
1.4.1.8. Tugiteenuste arendamine ja võrgustiku loomine ning olemasolevatest võimalustest teavitamine (vaimne tervis, sotsiaalabi, psühhiaatriline abi jne)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, MTÜ-d, SAPA
1.4.1.9. Heitunute iseseisva toimetuleku toetamine läbi kaasavate ja aktiveerivate teenuste	X	X	X	X	X	X	KOV-id	Kogukonnad, kogudused, MTÜ-d
1.4.1.10. Tervisliku toidu ja kohaliku toidu, sh mahetoidu propageerimine toitlustusettevõtetes, töökohtades, avaliku sektori asutustes ja haridusasutustes. Võimaluste loomine kohaliku toidu tarbimiseks	X	X	X	X	X	X	SAPA, POL, MTÜ-d	TAI, KOV-id, Ettev

[2] Väravahoidjad on inimesed, kes oma töö või ühiskondliku positsiooni tõttu puutuvad kokku ning saavad mõjutada depressiooni põdevaid inimesi, nende lähedasi, suitsiidi riskigrupis olevaid inimesi ning suitsiidiohvrite lähedasi (nt õpetajad, politseinikud, sotsiaaltöötajad, farmatseudid, hooldajad, tugiisikud, kogukonna töötajad, personalijuhid, vaimulikud, ajakirjanikud, kogukondade juhid/töötajad, jt).

1.4.1.11. Alla suhtelise vaesuse määra olevate elanike osakaalu vähendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SOM, MTÜ-d
1.4.1.12. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.4.1.13. Teenuste ja töökohtade kättesaadavuse tagamine paindlike lahenduste abil maakonna keskuses ja väljaspool maakondlikku keskust	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, SAPA, PÜTK, TK
1.4.1.14. KOV, riigiasutuste ja teiste partnerite operatiivne ja järjepidev vastastikune infovahetus ning sellel põhinev koostöö ennetustööks ja probleemkohtade lahendamiseks	X	X	X	X	X	X	POL, SAPA	KOV-id, PÄA, TRAM, PPA, SKA
1.4.1.15. Vabatahtlike rakendamise koostöömudeli toetamine hoolekandesüsteemis vanemaealiste ning eakate aktiviseerimiseks ja toimiva mudeli laiendamine sotsiaalteenuste valdkonnas	X	X	X	X	X	X	TÜPK, MTÜ Vabatahtlikud Seltsilised, jt teised MTÜ-d	KOV-id
1.4.1.16. Avalike teenuste ligipääsetavuse kaardistamine ja kava koostamine ning elluviimine lähtudes universaalse disaini põhimõtetest	X	X	X	X	X	X	KOV	POL, MTÜ-d
1.4.1.17. Tervisedenduse valdkonna tunnustamine maakonnaüleselt	-	X	X	X	X	X	SAPA, POL	RTkom., KOV-id, ettev., kogukonnad
Tegevussuund 1.4.2. Pärnu haigla konkurentsivõime tõstmine								
1.4.2.1. Järjepidavalt kvaliteetset, koordineeritud, proaktiivset, inimkeskset ja multidistsiplinaarset abi osutava Pärnu Haigla arendamine ja tugevdamine integreeritud tervisepiirkonna kompetentsikeskusena	X	X	X	X	X	X	PH	SOM, TA, MKM, Tervisekassa
1.4.2.2. Õendusõppe arendamine Pärnu Haiglas	X	X	X	X	X	X	PH	SOM, HTM, TA

1.4.2.3. Eriarstiabi, eriõenduse, koduõenduse, ämmaemanduse, samuti sotsiaalteenuste lähendamine ja integreerimine üldmeditsiini teenustele ambulatoorselt, statsionaarselt, kaugtöö ja koduteenustena koostöös Pärnu Haiglaga kui integreeritud tervisepiirkonna kompetentsi keskusega	X	X	X	X	X	X	PH	SOM
1.4.2.4. Pärnu Haigla toimepidevuse tagamine valmisolekuks kriisiolukordade lahendamiseks, sh erakorralise meditsiiniabi ja kiirabi võimekuste ja ruumiprogrammide arendamine ning koostöö koordineerimine esmatasandiga kriisiolukorras			X	X	X	X	PH	
Tegevussuund 1.4.3. Esmatasandi tervishoiu ja tervisekeskuste väljaarendamine								
1.4.3.1. Esmatasandi tervisekeskuste kõrval toimivate perearstipraksiste tegevuste jätkamise tagamine ja arendamine ja võrgustikulise koostöö (integratsiooni) suurendamine Pärnu Haiglaga	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SOM, TA
1.4.3.2. Tervisekeskuste võrgustiku väljaarendamine ja võrgustikulise koostöö (integratsiooni) suurendamine Pärnu Haiglaga	X	X	X	X	X	X	KOV-id	PH, SOM, TA
1.4.3.3. Raviteekondade arendamise toetamine Pärnu Haigla ja esmatasandi tervishoiu koostööna.			X	X	X	X	PH	
Tegevussuund 1.4.4. Sotsiaalvaldkonna ja -teenuste arendamine								

1.4.4.1. Laste ja noorte vaimse tervise teenuste arendamine ennetustöö ja eneseabi süsteemide rakendamine ja psühholoogilise nõustamise mahtude suurendamine. Vaimse Tervise Keskuse (VTK) jätkusuutlikkuse tagamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	VTK, POL, SOM, PH, SKA
1.4.4.2. Laste psühhiaatrilise abi jätkusuutlik tagamine		X	X	X	X	X	PH, SOM	KOV-id, VTK
1.4.4.3. Lapsehoiuteenuste (sh erivajadustega laste) kvaliteetne arendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, SOM, MTÜ-d
1.4.4.4. Erivajadustega inimeste hoolekande- ja tööhõive tugiteenuste arendamine ja võrdsete võimaluste loomine tööks ja igapäevaelus osalemiseks	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SOM, TK, MTÜ-d
1.4.4.5. Omastehooldajate koormust vähendavate teenuste arendamine ja omastehooldajate tööhõivesse kaasamine (vajadusel KOVide õigusaktide korrigeerimine)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SOM, TK, MTÜ-d
1.4.4.6. Vanemaealistele suunatud hõbemajandusteenuste arendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, TÜPK	SOM, POL, SAPA, Pärnumaa Kodukant , PPÄ
1.4.4.7. Kogukonnapõhiste teenusmajade kontseptsiooni väljatöötamine ja teenusmajade käivitamine era- ja avaliku sektori koostöös	X	X	X	X	X	X	KOV-id, TÜPK	Ettev, SOM
1.4.4.8. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.4.4.9. Koduteenuste ja väljaspool kodu osutatavate teenuste arendamine ja koostöö e-tehniliste lahenduste ja muude teletehnoloogiate väljatöötamiseks	X	X	X	X	X	X	KOV-id	PH, SOM, Tervisekassa, MTÜ-d,
1.4.4.10. Hoolekandeasutuste võrgustiku kaasajastamine ja arendamine vastavalt	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SOM, PH, Tervisekassa, MTÜ-d, Ettev

nõudlusele. Kogukonnapõhiste teenuskohtade loomine								
1.4.4.11. Kaasaegsete meetmete rakendamine laste hoolekandes (sh perehooldusvormide arendamine)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SOM, VTK, Tervisekassa, lasteombudsman
1.4.4.12. Üldhooldusteenuse kvaliteedi tõstmine, kliendile sobivaima teenuse kujundamine ja pakkumine, teenuskohtade lisandumine ning personali koolitamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SOM, Ettev, MTÜ-d, Tervisekassa
1.4.4.13. Sotsiaaleluruumide ning teiste eluruumide rajamine ja kaasajastamine ohutu elukeskkonna tagamiseks ning turvalisust tõstvate erilahenduste kasutamine (nt raskestisüttivad linad, sprinklerid, kodud tuleohutuks, kodukohandus jne)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	MKM, PÄA, SOM, Ettev
1.4.4.14. Sotsiaaltransporditeenuse ühtne maakondlik arendamine ja jätkusuutlikkuse tagamine PÜTK-i opereerimisel	X	X	X	X	X	X	PÜTK	POL, KOV-id
1.4.4.15. Avalikes kohtades ja hoonetes (sh spordisaalid, terviserajad jne) ligipääsu tagamine erivajadustega inimestele. Universaalse disaini põhimõtete rakendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SOM, MKM, KUM, MTÜ-d
1.4.4.16. Riskinoorte toetamiseks (noorte naasmine ühiskonnaellu) mobiilse noorsootöö teenuse rakendamine maakonnas (SPIN programmis osalemine), noortesõbraliku õigussüsteemi ANKUR ja "Ringist välja" võrgustikutöö juurutamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	ANK-id, POL, SAPA

1.4.4.17. Maakondliku sotsiaalvaldkonna töötajate võrgustiku võimestamine ning sotsiaalvaldkonna töötajate tunnustamise jätkamine	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id
1.4.4.18. Audru hooldekodu rajamine				X	X		Ettev	PLV
1.4.4.19. SA Lääneranna hooldekodu Koonga kodu laiendamine					X	X	Lääneranna v	
1.4.4.20. Kihnu sotsiaalkeskuse loomine	X	X	X	X			Kihnu v	SOM, ettev
1.4.4.21. Laste ja perede toetamiseks perekeskuste (Perepesa) mudeli rakendamine maakonnas	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	KOV-id
1.4.4.22. Kihnu Tervishoiu keskuse rajamine			X	X	X		Kihnu v	
1.4.4.23. Kogukonnapõhise toetatud eluhoone projekteerimine ja ehitamine Kilingi-Nõmme				X	X		Saarde v	
Tegevussuund 1.4.5. Pärnumaa laste ja noorte (0-26) kasvamise toetamine hoolivateks ja terviseteadlikeks täiskasvanuteks								
1.4.5.1. Haridusasutuste ja noortekeskuste laiapõhjaline tervisedendusalane võimestamine, tervisenõukogude loomine ja tervisedenduse tegevuskavade koostamine		X	X	X	X	X	SAPA, POL	TAI,TN, RTkom., KOV-id
1.4.5.2. KOVide haridusasutuste tervisestrateegiast tuleneva ühisosa kaardistamine ning maakonnaülese ühisleppe sõlmimine ja rakendamine		X	X	X	X	X	POL, KOVid	SAPA, RTkom., hariduskom., sotsiaalkom., NGTS, TLÜ
1.4.5.3. Laste ja noorte vaimse tervise probleemide ennetamiseks kõiki osapooli kaasava varajase märkamise süsteemi loomine ja rakendamine		X	X	X	X	X	SAPA, POL	KOVid, haridusasutused, PTN, RTkom., VTK, PPA, kogukonnad, Rajaleidja, SKA, SOM, TAI
1.4.5.4. Laste ja noorte eakohaste enesejuhtimisoskuste arendamiseks erinevate, sh tõenduspõhiste metoodikate rakendamine.		X	X	X	X	X	SAPA, POL	KOVid, haridusasutused, RTkom., VTK, PPA, SOM, TAI

1.4.5.5.Toetatud vanemluse süsteemi loomine ja rakendamine läbi tõenduspõhiste sekkumiste ja ennetusprogrammide		X	X	X	X	X	SAPA, POL	KOVid, RTkom., kogukonnad, ettev., PTN, TAI, Tervisekassa, SOM, VTK, kogukonnad
1.4.5.6. Laste- ja noorte vaimse tervise edendamiseks ühtsetel alustel toimiva spetsialistide tugisüsteemi loomine ja rakendamine			X	X	X	X	SAPA, POL	KOVid, PH, VTK, SOM, Tervisekassa, SKA, kogukonnad
1.4.5.7. Noorte karjääripädevuse toetamine		X	X	X	X	X	koolid	KOV-id, POL, PTK, kutsekoolid, Töötukassa, SAPA
<u>Eesmärk 1.5. Säästlik, kestlik ja inimsõbralik elupaik</u>								
Tegevussuund 1.5.1. Elamumajanduse arendamine								
1.5.1.1. Üürimajade vajaduse ja võimalike asukohtade väljaselgitamine ning nõudluse korral üüripindade ehitamine, sh väikesaartel	X	X	X	X	X	X	KOV-id	MKM, SOM, Ettev
1.5.1.2. Elukeskkonna korrastamine tühjalt seisnud, lagunenud ja kasutuseta hoonete lammutamise ja neile uue sihtotstarbe leidmise läbi	X	X	X	X	X	X	KOV-id	Ettev, MKM, KIK, Kredex
1.5.1.3. Endiste suvilapiirkondade elamualadeks arendamine ja nende kajastamine üldplaneeringutes	X	X	X	X	X	X	KOV-id	Kinnistuomanikud
1.5.1.4. Audru keskväljaku ehitamine		X	X				PLV	
1.5.1.5. Tõstamaa keskväljaku idee väljaarendamine ja rajamine		X	X				PLV	
1.5.1.6. Kilingi-Nõmme keskväljaku rajamine			X	X	X	X	Saarde vald	
1.5.1.7. Sindi keskväljaku rajamine	X	X	X	X	X	X	Tori vald	
1.5.1.8. Lihula keskväljaku rajamine						X	Lääneranna v	
1.5.1.9. Pärnu-Jaagupi ja Tootsi keskväljaku idee väljaarendamine ja rajamine	X	X	X	X	X	X	Põhja-Pärnumaa vald	

ja Vändra keskväljaku projekteerimine ja rajamine								
1.5.1.10. Häädemeeste keskväljaku rajamine	X	X	X	X	X	X	Häädemeeste v	
1.5.1.11. Soomaa väravat toetava taristu loomine (Tori keskväljak, parkimisvõimalused, kvaliteetne avalik ruum)		X	X	X	X		Tori v	
<u>Eesmärk 1.6. Mitmekülgne ja kõigile kättesaadav kultuurielu</u>								
Tegevussuund 1.6.1. Vaimse ja materiaalse kultuuripärandi hoidmine, arendamine ning tutvustamine								
1.6.1.1. Pärnumaa kui Eesti Vabariigi sünnimaakonna ja Pärnu kui Eesti Vabariigi sünnilinna teadvustamine ja eksponeerimine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, SA-d, MTÜ-d, PM
1.6.1.2. UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud Kihnu kultuuriruumi elujõulisuse hoidmine ja arendamine	X	X	X	X	X	X	Kihnu v	KUM, SA-d, MTÜ-d, ERK (Kihnu kultuuriruumi toetusmeede)
1.6.1.3. UNESCO kultuuripärandi nimekirja kantud Soomaa haabja elujõulisuse hoidmine ja arendamine	X	X	X	X	X	X	Eesti Haabjaselts MTÜ	KUM, SA-d, MTÜ-d, KOV
1.6.1.4. Pühapaikade kaitse ja korrashoid (hiied, kivid, allikad)	X	X	X	X	X	X	KOV, MKA	MTÜ-d
1.6.1.5. Universaalse disaini põhimõtete kasutamine avalikes hoonetes. Ligipääsetavuse tagamine ühiskondlikes objektides erivajadustega inimestele. Kultuuri-, loov- jne asutustes pakutava kõigile kättesaadavuse parandamine (erivajadustega inimesed – liikumispuue, vaegnägijad, kurdid, tummad, väikelastega vanemad,võõrkeelsed jne). Sündmuste kirjeldustõlgete ja viipekeele jne kasutuse suurendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, MTÜ-d	POL

1.6.1.7. Maakonna kultuuripärandi ja kultuuriväärtusliku keskkonna teadvustamine ja esiletõstmine, sh arheoloogia- (kiviaja asulakohad, linnused jm), ehitus- (kirikud, Lihula ja Pärnu vanalinn, mõisa-, kooli-, haldus- ja taluhooned, arhitektuursed ansamblid), ajaloo- ja tööstuspärand (nt Sindi kui valgustusaja ideede rakendaja-lasteaed, jms, muusikakool, kalmistud, vabadussambad (vt ka maakonnaplaneering)	X	X	X	X	X	X	KOV-id, MKA, MTÜd, PM	POL, SAPA, ERK (vaimse kultuuripärandi nimistu)
1.6.1.8. „11 000 aastat ajalugu“ – Pärnu muuseumi arendamine ja kaasajastatud püsiekspositsiooni(de) loomine. Pärnu Muuseum ja tema kolm maja (Pärnu muuseum, Koidula muuseum, Punane torn) on Pärnumaa kultuuriloo visiitkaart ja teejuht. Usaldusväärse teadus- ja mäluasutusena säilitab ning vahendab meie unikaalseid lugusid, olles kogukonnale väärtuskasvatuse allikaks ja loovaks koostööpartneriks	X	X	X	X	X	X	PM	KOV-id, KUM, POL
1.6.1.9. K. Pätsi ausamba korrashoidmine ja vääriline eksponeerimine, isamaalise kasvatuse objektina väärtustamine	X	X	X	X	X	X	Häädemeeste v	KOV-id, KUM, MTÜ-d, POL, PM
1.6.1.10. Lydia Koidula ja Johan Voldemar Jannseni sünnikohtade korrashoid ja vääriline eksponeerimine ning esiletõstmine	X	X	X	X	X	X	Põhja-Pärnumaa vald	MTÜ-d, POL, PM
1.6.1.11. Mihkel Lüdigi sünnikoha vääriline eksponeerimine ja esiletõstmine	X	X	X	X	X	X	PLV	MTÜ-d, POL, PM
1.6.1.12. C.R.Jakobsoni Kurgja talumuuseumi kui elava muuseumi arendamine	X	X	X	X	X	X	SA Maaelumuuseumid	KUM, PM, Põhja-Pärnumaa vald

1.6.1.13. Tori Hobusekasvanduse, muuseumi ja hariduse (teadmiste) paiga arendamine	X	X	X	X	X	X	SA Maaelu--muuseumid	Tori v, KUM, PM
1.6.1.14. Paikuse Kiviaja küla teemapargi arendamine koos kallasrajaga	X	X	X	X	X		PLV	RJKK, SAPA
1.6.1.15. Tori ajaloolise kõrtsihoone väljaarendamine uute funktsioonidega hooneks	X	X	X	X	X	X	Tori v	RJKK
1.6.1.16. Tori vana vallamaja aasa kontsertpaiga nn „Tori süda“ arendamine	X	X	X	X	-		Tori v	MTÜ-d
1.6.1.17. Sindi linna tööstuspärandi säilitamine, sh ehitismälestiste renoveerimine ja ajaloolise tööstuslinna pärandi jõulisem eksponeerimine. Sindi ajaloolisele tehasekompleksile uue juhtfunktsiooni leidmine ja elluviimine (nt Pärnumaa loomelinnak, sh loomeinimeste töökojad, residentuurikohad, ruumid, kontserdipaik, jne)	X	X	X	X	X	X	Tori v	MKA, MTÜ-d, POL, PM
1.6.1.18. Soontagana maalinna ja Kurese maastikukaitseala hoidmine ja arendamine ning laialdasem eksponeerimine	X	X	X	X	X		Lääneranna v	KUM, MTÜd, PM
1.6.1.19. Tootsi tööstuspärandi säilitamine, sh ehitismälestiste renoveerimine ja ajaloolise turbatööstuse eksponeerimine, sh turbamuuseum	X	X	X	X	X	X	MTÜ Eesti Turbamuuseum	MTÜd, Põhja-Pärnumaa v
1.6.1.20. Eesti Muuseumraudtee Lavassaare muuseumi arendamine ja eksponeerimine	X	X	X	X	X	X	MTÜ Eesti Muuseumraudtee Lavassaare muuseum	PLV, MTÜd
1.6.1.21. Üleriigilise laulu- ja tantsupidude protsessi jätkusuutlikkuse tagamine, sh maakondliku komisjoni töö korraldamine	X	X	X	X	X	X	POL, Pärnu LV	KOV-id, ELTSA, KUM

1.6.1.22. Maakondlike laulu- ja tantsupidude toimumise tagamine (sh toimumisaegade ja rahastamise pikemaajalisem kokkuleppimine)	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id, KUM, kultuuriasutused, MTÜ-d
1.6.1.23. Maakonna ja kohaliku identiteedi teadvustamine ning kultuuriajaloolise eripära ja järjepidevuse säilitamine ning kaitsmine	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id, KUM, SA-d, MTÜ-d, SAPA, PM
1.6.1.24. Traditsiooniliste rahvakultuuriürituste toimumise ja rahastamise tagamine	X	X	X	X	X	X	POL, KOV-id, MTÜ-d	KUM, KULKA, PRAKS, kultuuriasutused
1.6.1.25. Kollektiivide (laulukoorid, rahvatantsurühmad, rahvateatrid) juhendajate toetamine ja väärtustamine, mentorkoolituste korraldamine, eestkõneleja leidmine/määramine ja ühiste ettevõtmiste algatamine. Kodukihelkonna rahvariiete kandmise traditsiooni väärtustamine ja soetamise toetamine.	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, KUM, ERK, ELTSA, KULKA, KOP, Leader tegevusgrupid
1.6.1.26. Rahvaülikoolide esiletõstmine ja nende tegevuste tutvustamine ning levitamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d, Pärnu rahvaülikool	KOV-id, kultuuriasutused
1.6.1.27. Maakonna (väike-) muuseumite arendamine, esiletõstmine ja koostöö suurendamine ning koordineerimine. Muuseumite võrgustiku arendamine (templikaart/ühispilet) ja maakonna muuseumite ühisprojektid (näitused, vms)	X	X	X	X	X	X	PM, KOV-id	KUM, MTÜ-d, POL
1.6.1.28. Kohaliku meedia (sh KOV ajalehtede, veebilehtede ja muu meedia) esiletõstmine ja koostöö suurendamine, maakondlik turundamine ning tegevuse koordineerimine ja sh	X	X	X	X	X	X	POL, SAPA	KOV-id, KUM, kultuuriasutused

koolitamine. Ühtse visuaalse keele loomine turundamisel								
1.6.1.29. Pärnumaa (kihelkondade) käsitööpärandi hoidmine ja arendamine	X	X	X	X	X	X	PM, Pärnumaa rahvarõiva nõukoda	MMG, ERKL, MTÜ--d, kkultuuriasutused, POL
1.6.1.30. Vabaõhulavade ja etenduspaikade ehitamine ja rekonstrueerimine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KUM, Endla teater, Ettev, MTÜ-d
1.6.1.31. Sindi suveteatri- ja vabaõhukompleksi (lauluväljaku) arendamine ning piirkonna arendamine koguperepargiks, sh kogu jõeäärse ala sidumine üheks tervikuks	X	X	X	X	X	X	Tori v	RAM, KUM, MTÜ-d
1.6.1.32. Lihula kultuurimaja rekonstrueerimine	X	X	X	X	X	X	Lääneranna v	KUM, RAM
1.6.1.33. Lihula mõisakompleksi ja muuseumi, linnusemäe ning „vanalinna“ piirkonna arendamine. Baltisaksa kultuuriloo ekspositsioonide laiendamine	X	X	X	X	X	X	Lääneranna v	KUM, RAM, MTÜ-d
1.6.1.34. Kuulsuste teemaraja loomine (Pärnumaalt pärit kultuuritegelaste ja sündmuste mälestusmärkide kaardistamine, tutvustamine jne (1.virtuaaltuur, 2.miniring, 3.kohapealne lugu)	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id, RAM, KUM, Kultuuri-asutused, SAPA, MTÜd
1.6.1.35. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.6.1.36. Väärtuslike hoonete sh pühakodade restaureerimise toetamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, era, MTÜ-d,	KUM, MKA
1.6.1.37. Pärnu (sh Pärnumaa) Euroopa kultuuripealinnaks aastal 2035+ (st esimesel võimalusel)	X	X	X	X	X	X	Pärnu LV, POL, KOV-id	Kultuuriasutused, MTÜ-d
1.6.1.38. Kodarraha (auraha) kontseptsiooni loomine ning maakonna kõrgeima	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id, PM

kultuurivaldkonna auhinnana väljaandmine								
1.6.1.39. Pärnu(maa) Hansapäevad. Rahvusvaheliste Hansapäevade toimumine Pärnus	X	X	X	X	X	X	MTÜ Pärnu Hansa Kultuurikoda	PLV, PM
1.6.1.40. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.6.1.41. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.6.1.42. Vallikääru arendamine (II etapp) - etendusala väljaarendamine	X	X	X	X	X	X	PLV	
1.6.1.43. Pärnu linnaruumi rikastamine kunstiga, parkidesse ja linnaruumi valgusinstallatsioonide, kunstiliste väikevormide ja skulptuuride loomine	X	X	X	X	X	X	PLV	
1.6.1.44. Olemasolevate hoonete suurem multifunktsionaalne (sh hoonete ja ruumide ristkasutus) kasutamine.			X	X	X	X	KOV-id	kulturuiasutused, ürituste korraldajad
Tegevussuund 1.6.2. Kõrgetasemelise professionaalse ja rahvakultuuri arendamine								
1.6.2.1. Kõrgetasemeliste teatri-, kino- ja kontserdielamusi pakkuvate asutuste ja organisatsioonide toetamine ja arendamine	X	X	X	X	X	X	SA-d, MTÜ-d	KOV-id, POL, KUM, kultuuriasutused, ERK
1.6.2.2. DigiKinod maapiirkonna keskustesse, kinode digitaliseerimisele (DCP – Digital Cinema Package) kaasaaitamine	X	X	X	X	X	X	POL, KOV-id	KUM, KULKA, Kinobuss, kultuuriasutused
1.6.2.3. Pärnumaa Filmifondi kestlikusse tagamine ja kasvatamine	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id, Eesti Filmi Instituut
1.6.2.4. Digikultuuri arendamine. Loome – mäng, graafika, heli (sh muusika)	X	X	X	X	X	X	Valdkonna loovtegijad	MTÜ-d, KOV-id, kultuuriasutused, PM
1.6.2.5. Digimuuseumite ja teiste digivaatamisväärtuste platvormide/virtuaaltuuride idee väljaarendamine ja loomine	X	X	X	X	X	X	SA-d, MTÜ-d, POL	KUM, KOV-id, PM

1.6.2.6. Kultuuriasutuste tehnilise taristu uuendamine (heli- ja valgustehnika, lavad)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	MTÜ-d, KUM
1.6.2.7. Kõrgkultuuriürituste (sh rahvusvaheliste) korraldamine ja toetamine (nt kontserdid, näitused jne)	X	X	X	X	X	X	Kultuuriasutused	POL, KUM, KULKA, KOV-id, PM, kontserdimaja
1.6.2.8. Kõrgetasemelise kujutava kunsti ja arhitektuurielamuste pakkumise võimaluste arendamine. Olemasolevate näitusepindade kaardistamine ning uute võimalike pindade kasutuselevõtt ja loomine	X	X	X	X	X	X	Kultuuriasutused, Pärnu Linnagalerii, kunstnike rühmitused	MTÜ-d, KOV-id, KULKA, PM
1.6.2.9. Iga-aastase maakondliku kultuurikalendri loomine ja aktuaalsena hoidmine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d, kultuuriasutused	POL, KOV-id
1.6.2.10. Traditsiooniliste ja maakonna (sh piirkondlike) omapära esiletoovate kultuuriürituste ja festivalide jätkumisele kaasaaitamine	X	X	X	X	X	X	POL, kultuuriastused	KOV-id, KULKA, KUM, MTÜ-d, PM
1.6.2.11. Kultuuriürituste ja -kultuuritegelaste iga-aastase maakondliku tunnustamise ja Tähesära korraldamise jätkamine.	X	X	X	X	X	X	POL	KOV-id, KULKA, PSL
1.6.2.12. Sesoonsuse vähendamine (võimalikult rohke ürituste ja tegevuste hulk väljaspool kõrghooaega) ning peredele ja keeleintegratsioonile suunatud sündmuste arvu suurendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, MTÜ-d	POL, kultuuri-asutused, PLPK, RJKK, PM
1.6.2.13. Multifunktsionaalse kunstihoone rajamine (näituste ja kultuurisündmuste korraldamiseks sh hoone esise väljaku arhitektuurivõistlus, projekteerimine, ehitamine)	X	X	X	X	X		PLV	Ettevõtjad, KUM
1.6.2.14. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.6.2.15. Laulu- ja tantsupeo kollektiivide ja juhendajate	X	X	X	X	X	X	KOV-id, ELT SA, ERK	POL

toetamine (tegevustoetused, palgatoetus)								
1.6.2.16. KOV kultuuritöötajate väärtustamine ja nende töötasu võrdsustamine riigisektori kultuuritöötajate palgatasemega.	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, KUM
1.6.2.17. Sindi muusikakooli ehitamine integreerituna seltsimaja külge	X	X	X	X	X	X	Tori	KUM, RAM
1.6.2.18. Treimani Rahvamaja renoveerimine koos Treimani supelranna arendusega.	X	X	X	X	X	X	Häädemeeste v	MTÜ-d
1.6.2.19. Sindi raamatukogu laiendamine				X	X		Tori v	
1.6.2.20. Keskkonnahoidlike ürituste korraldamine, ökoloogilise jalajälje vähendamine ja hindamine.			X	X	X	X	KOV-id	kultuuriasutused, ürituste korraldajad
Tegevussuund 1.6.3. Loomeinimeste koostöövõrgustiku arendamine								
1.6.3.1. Pärnumaa kui loomemaakonna arendamine: loomeinimeste võrgustiku (sh muusikud, heliloojad, kunstnikud, kirjanikud, käsitöölised) loomine ja arendamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d, SAPA, POL	KOV-id, MMG, KULKA, PM
1.6.3.2. Massia keskuse (Massiaru loomekeskus) tegevuse arendamine, keskuse tingimuste parendamine ning maakonna tasandil laialdasem esiletoomine	X	X	X	X	X	X	Häädemeeste v	MTÜ-d, POL, Ettev
1.6.3.3. Pärnu loovlinnak kui loova elu keskkonna võrgustiku arendamine ning keskusele statsionaarse pinna leidmisele kaasaaitamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	KOV-id, KUM, POL, SAPA
1.6.3.4. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.6.3.5. Sindi tööstusala loomekeskuse kontseptsiooni väljatöötamine ja arendamine (vt ka tegevuskava punkti 1.6.1.17.)	X	X	X	X	X		Tori vald	KOV-id, MTÜ-d, POL

1.6.3.6. Virtsu loomekeskus-külalisateljee kontseptsiooni väljaarendamine ja keskuse tegevuste käivitamine	X	X	X	X			MTÜ Virtsu arenguselts	MTÜ-d, KUM
1.6.3.7. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.6.3.8. Pärnumaa loomeettevõtjate võrgustiku edasiarendamine: arengunõustamine, toote- ja teenusearendus, ühisturundus, jms	X	X	X	X	X	X	SAPA, MTÜ	KOV-id, MMG, POL
1.6.3.9. Kultuuriteenuste (kultuuri- ja huviringid, harrastusteatrid ja kutselised teatrid, kontserdid jne) pakkumine külakogukondades ja linnalistes asumites ning teenuste sisuline arendamine ja olulise kasvatamine ja vajalikkuseteadlikkuse tõstmine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	Kultuuriasutused, MTÜ-d, PLPK, RJKK, POL, ERK
1.6.3.10. Erinevate loomelaagrite korraldamine loomemajanduse edendamiseks	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	SAPA, KOV-id, POL, PM
1.6.3.11. Liivi keele ja kultuuri taaselustamine ning piiride markeerimine (sh Liivi kultuuri keskuse loomine Metsapoole vanasse koolimajja)	X	X	X	X	X	X	MTÜ	Häädemeeste vald, PM
1.6.3.12. Kabli purjelaevanduskeskuse kontseptsiooni väljatöötamine ja arendamine		X	X	X	X	X	MTÜ	Häädemeeste vald
Eesmärk 1.7. Turvaline maakond								
Tegevussuund 1.7.1. Ennetustöö tõhustamine ja siseturvalisuse tagamine ning kasvatamine maakonnas								
1.7.1.1. Siseturvalisuse edendamine maakonnas: partnerlus, sh naabrivalve, abipolitsei, Kaitseliidu (KL) valdkondades	X	X	X	X	X	X	KOV-id, POL, SAPA	KL, PPA, PÄA, PTN

1.7.1.2. Noorsootöö võrgustiku arendamine elanikkonna kaitsealastel teemadel koostöös Kaitseliidu eriorganisatsioonide Noored Kotkad (NK), Kodutütred (KT), gaidide ja skautide_ning Päästeala noorteringidega	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KL, PPA
1.7.1.3. Vabatahtlike päästjate üksuste tegevuse arendamine ja koostöö laiendamine teiste elanikkonnakaitsega tegelevate organisatsioonidega ning aastaringse päästevalmiduse loomisele suunatud investeeringute toetamine	X	X	X	X	X	X	PÄA	POL, PPA, KOV-id, MTÜ-d
1.7.1.4. Merepääste ja -turvalisuse edendamine, sh partnerluse ja vabatahtlike merepäästeseltside arendamine	X	X	X	X	X	X	PPA, PÄA, KOV-id	KL
1.7.1.5. Tuletõrje veevõtukohtade arendamine, väljaehitamine, korrastamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, Ettev, ETOd, arendajad	PÄA, SIM
1.7.1.6. Videovalve arendamine, sh valvekaamerate lisamine avalikku ruumi	X	X	X	X	X	X	KOV-id , MTÜ-d	PTN, PPA, Naabrivalve
1.7.1.7. Liiklusturvalisuse tagamine lasteasutuste juures (parkimis- ja peatumisvõimalused)	X	X	X	X	X	X	KOV-id, MTÜ-d	TRAM, haridusasutused
1.7.1.8. Ülekäiguradade ja -kohtade ning bussipeatuste ohutumaks muutmine kaasaegsete lahenduste kaudu (nt valgustus, tähistused, helisignaaliga valgusfoorid)	X	X	X	X	X	X	KOV-id, MTÜ-d	TRAM, haridusasutused
1.7.1.9. Elanikkonna teadlikkuse tõstmine neid ümbritseva (loodus)keskkonna hoidmise vajalikkusest ja puhta keskkonna väärtusest	X	X	X	X	X	X	KKA, KOV-id	PTN, KL, MTÜ-d
1.7.1.10. Veekogudel turvalisuse ja liiklusohutuse tagamine ning selleks vajaliku	X	X	X	X	X	X	PÄA, PPA, Veeteedeamet	TRAM, MTÜ-d, KOV-id

taristu loomine (slipid, parkimine)								
1.7.1.11. Ametlike ja mitteametlike ujumiskohtade turvaliseks muutmine ja ohutuspüstakute paigaldamine, nende korrashoid ja vahendite tagamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d, PÄA	KOV-id
1.7.1.12. Ohtlike kohtade tuvastamine ja meetmete rakendamine turvalisuse ning ohutuse tagamiseks	X	X	X	X	X	X	KOV-id, PPA	PÄA, TRAM, POL, MTÜ-d
1.7.1.13. Ennetustöö veebiohutuse, liiklusohutuse, koduohutuse, tuleohutuse ja veeohutuse tagamiseks	X	X	X	X	X	X	TRA, PÄA, PTN, PPA	KOV-id, MTÜ-d, KL, Naiskodukaitse
Tegevussuund 1.7.2. Kriisideks valmisolek								
1.7.2.1. Vältimatut üld- ja eriarstiabi osutava toimepidava terviselinnaku väljaarendamine Pärnu Haigla baasil	X	X	X	X	X	X	PH	KOV-id
1.7.2.2. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.7.2.3. Kopterite maandumisvõimaluste parendamine Pärnu Haigla Ristiku 1 haiglakompleksi juures	X	X	X	X	X	X	PH	KOV-id, SOM, PLV
1.7.2.4. Elutähtsaid teenuseid osutavate (ETOd) ja neid mõjutavate ettevõtete võrgustiku, toimepidevuse ning koostöövõime arendamine ja toimepidevuse tagamine kriisiolukordades	X	X	X	X	X	X	PTN, KOV-id, ETOd	KOV-id, PH, PÄA
1.7.2.5. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.7.2.6. Kanderaami paigutamise võimekusega kinnise aluse soetamine/korraldamine Liivi lahel tegutsemiseks			X	X			Kihnu v	PH, PÄA, PPA, PERH, MTÜ-d ja SA-d
1.7.2.7. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								

1.7.2.8. Eelduste loomine ja võimekuse tagamine kriisireguleerimise tsükli täitmiseks (st hädaolukordade ennetamine, hädaolukordadeks valmisolek, hädaolukorra realiseerumisel sellele reageerimine, tagajärgede taastamine ja likvideerimine, KOV kriisiplaanide kaasajastamine)	X	X	X	X	X	X	PÄA, PPA, KOV-id	KL, POL, SAPA
1.7.2.9. Elanike teadlikkuse suurendamine hädaolukordades iseseisvalt hakkama saamiseks ja üksteise aitamiseks	X	X	X	X	X	X	PTN, KOV-id, PÄA	KL, PPA, Naiskodukaitse, MTÜ-d
1.7.2.10. Kogukondliku lähenemisviisi arendamine maakonnas tagamaks elanike iseseisva kaitse meetme tõhusa toime ning koostöö elanikele abi osutamisel kriisiolukorras	X	X	X	X	X	X	PTN, KOV-id, küla- ja asumikogukonnad	POL, MTÜ-d, SAPA
1.7.2.11. Evakuatsioonikohtade ulatuse ja toimepidevuse arendamine eeskujulikule tas**e**mele	X	X	X	X	X		KOV-id, PÄA, PPA, PTN	POL, Naiskodukaitse
1.7.2.12. Pärnumaa omavalitsuste ülene koostegevusvõime järjepidev arendamine sh juhtimise, planeerimise ja koordineeriva süsteemi parendamine ning võimearenduse protsessi vastastikku võimendav ja toetav elluviimine.	X	X	X	X	X	X	POL, SAPA, KOV-id	PTN
1.7.2.13. Siseturvalisuse eesmärkide kajastamine omavalitsuste arengukavades	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, SAPA, PTN
1.7.2.14. Infosüsteemide ja küberkeskkonna ohutuse ning toimepidevuse suurendamine ning kasutuse teadlikkuse tõstmine.	X	X	X	X	X	X	KOV-id, POL, PTN	Haridusasutused, kultuuriasutused, MTÜd, POL
1.7.2.15. Humanitaarabi vastuvõtmise ja jaotamise plaanide ettevalmistamine			X	X	X	X	KOV-id, Punane Rist	PTN

1.7.2.16. Omavalitsuse, omavalitsuse asutuste ning neid mõjutavate ettevõtete toimepidevuse ja koostöövõime arendamine ning toimepidevuse korraldamine, kriisiolukordadeks valmisoleku tagamine.			X	X	X	X	KOV-id, ETO-d	Ettev, ETOd, arendajad
1.7.2.17. Infojulgeoleku tagamine ja küberturvalisuse arendamine asutuse toimepidevuse tagamiseks ja koostöövõime arendamiseks kriisistruktuuri kuuluvate asutustega.			X	X	X	X	KOV-id, PPA	POL, SAPA, SIM, Riigikantselei, Ettev.
1.7.2.18. Omavalitsuste ja kogukondlike kerksuskeskuste funktsionaalse toime tagamine, meeskondade ettevalmistus ja kerksuskeskuste võrgustiku koostoime arendamine.			X	X	X	X	KOV-id, PÄA	küla- ja asumikogukonnad, Naiskodukaitse
1.7.2.19. Elanikkonnakaitse kontseptsioonist lähtuva varjumise temaatika eesmärgipärane arendustegevus, omavalitsuste kriisiplaanidele toetuvate tegevuskavade ja ressursiplaanide ettevalmistus ning rakendamine tavatingimustes.			X	X	X	X	KOV-id, PÄA	küla- ja asumikogukonnad, Naiskodukaitse
1.7.2.20. Omavalitsuste varustuskindluse kontseptuaalse lahendi väljatöötamine ja sotsialiseerimine elanikkonna, kogukondlike tegutsejate ning olulisi teenuseid pakkuvate ettevõtete suunal. Kontseptuaalsele lahendile toetuva võimekirjelduse, tegevuskava ja kriisiplaani koostamine ja sidumine omavalitsuste igapäevaste võimearenduste tegevustega.			X	X	X	X	KOV-id	KL, PÄA, küla- ja asumikogukonnad, Naiskodukaitse

1.7.2.21. Omavalitsuste sotsiaalteenuste toimepidevuse (sh vältimatu sotsiaalabi) planeerimine, sh võimelünkade tuvastamine ning võimearenduse kavandamine koostöös kogukondade, ettevõtete- ja riigiasutustega.			X	X	X	X	KOV-id, ETO-d	POL, SOM,PH, SKA
1.7.2.22. Elanikonna kriisivalmiduse seiresse kaasamine või selle korraldamine omavalitsustes.			X	X	X	X	KOV-id, PÄA, küla- ja asumikogukonnad	KL, PPA, Naiskodukaitse, MTÜ-d
1.7.2.23. Korteriühistute kriisivalmiduse olukorra hindamise korraldamine ning kaasamise parendamine läbi juhtivate asutuste aktiivse nõustamise, praktilise juhendamise, kommunikatsiooni ja väljaõppe korralduslike meetmete kaudu.			X	X	X	X	KOV-id, Korteriühistud	PÄA
1.7.2.24. Korteriühistute ja kogukondlike tegutsejate koostoime mõtestamine ning kogukondliku lähenemise kriisivalmidusele võimestamine.			X	X	X	X	KOV-id, Korteriühistud	PÄA
1.7.2.25. Väliskoostöö ja piiriüleseks evakuatsiooniks valmistumine			X	X	X	X	KOV-id	POL, SAPA, KL, SIM
<u>Eesmärk 1.8. Aktiivne tegelemine liikumisharrastusega ja tulemuslik sporditöö</u>								
Tegevussuund 1.8.1. Liikumisharrastuse vajalikkuse teadvustamine ja võimaluste loomine								
1.8.1.1. Aktiivse elustiili ja liikumisharrastuse vajalikkuse teadvustamine ja sellega seotud aktiivsete hoiakute kujundamine	X	X	X	X	X	X	PSL	KOV-id, MTÜ-d
1.8.1.2. Koostöö SA Eesti Terviserajad uute radade kavandamisel. Eesti terviseradade haldajate koolitamine Jõulumäe Tervisespordikeskuse kompetentsi baasil. Kultuuriministeeriumi toetusmeetmetest aktiivne	X	X	X	X	X	X	KOV-id	JTSK, ETR, PSL

osavõtt terviseradade võrgustiku arendamisel.								
1.8.1.3. Kuni neljakuise suusatamisvõimaluse tagamine Jõulumäel. Kunstlumetootmise, ülesuve hoiustamise ja radade hooldamise toetamine	X	X	X	X	X	X	JTSK	KOV-id, POL
1.8.1.4. Multifunktsionaalsete spordikeskuste ja terviseradade arendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, SA Eesti Terviserajad	MTÜ-d
1.8.1.5. Aastaringsete elukaareüleste sobivate rekreatsioonivõimaluste mitmekesistamine läbi järjepidevate liikumisharrastuse tegevuste	X	X	X	X	X	X	KOV-id, PSL	MTÜ-d
1.8.1.6. Noorte sportlikuks tegevuseks piirkonnas väljakujunenud traditsioone arvestades riikliku huvitegevuse toetuse osakaalu suurendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	HTM
1.8.1.7. Lastele spordialade teemanädalate ja liikumispäevade korraldamine ja läbiviimine	X	X	X	X	X	X	PSL	KOV-id, Pärnu Spordikool, MTÜ-d
1.8.1.8. Rääma raba lääne osasse puhketaristu kavandamine ja väljaarendamine	X	X	X	X	X	X	Tori v	RMK, PLV
1.8.1.9. Spordivaldkonna huvipoolte maakondliku koostöö edendamine ja tihendamine	X	X	X	X	X	X	PSL	KOV-id, MTÜ-d, POL
1.8.1.10. Ühtse infokanali arendamine (kontaktid, toetused, registrid kohtunikele, vabatahtlikele, inventari laenutus/vahetamine, sündmuste kalendrid jne)	X	X	X	X	X	X	PSL	KOV-id, MTÜ-d
Tegevussuund 1.8.2. Kvalifikatsiooniga treenerid ja nende motiveerimine								

1.8.2.1. Treenerite kutsekvalifikatsiooni tõstmise (EKR 5 ja kõrgem) soosimine. Riigi noortetreenerite toetuse kaasfinantseerimise (ca 50%) kindlustamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	MTÜ-d, PSL
1.8.2.2. Treenerite töötingimuste tagamine vajalike tehniliste töövahenditega	X	X	X	X	X	X	KOV-id, MTÜ-d	PSL
Tegevussuund 1.8.3. Erivajadustega inimestele ligipääsu tagamine ja osalemisvõimaluste loomine								
1.8.3.1. Erivajadustega (sh liikumispuudega, vaegnägijad, kurdid, tummad) inimeste kaasamine ja mitmekülgsete võimaluste loomine erinevate spordialade harrastamiseks ja liikumisharrastus sündmustel osalemiseks	X	X	X	X	X	X	PSL, EPK (Eesti Paralümpiakomitee)	KOV-id, MTÜ-d, KUM
1.8.3.2. Sportimispaikadele ja publikualadele ligipääsu tagamine. Universaalse disaini põhimõtete rakendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	MTÜ-d
Tegevussuund 1.8.4. Võistluste ja spordisündmuste korraldamine ja parimate tunnustamine								
1.8.4.1. Rahvusvaheliste atraktiivsete võistluste (noorte jalgpalliturniir, ringraja võistlused, golf, kettagolf, suusatamine, sõudmine, purjetamine jne) korraldamise ja turundustegevustega toetamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	PSL
1.8.4.2. Spordikohtunike koolituste organiseerimine koostöös klubidega	X	X	X	X	X		alaliidud	MTÜ-d, PSL
1.8.4.3. Traditsiooniliste võistluste ja liikumisharrastuse sündmuste korraldamise toetamine ja korraldajate kogemuste jagamine uutele tegijatele.	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d, PSL	KOV-id, POL
1.8.4.4. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								

1.8.4.5. Maa ja linnakoolide ühise võistluskalendri koostamine ja võistluste läbiviimine	X	X	X	X	X	X	PSL	POL, LV
1.8.4.6. Pärnumaa parimate sportlaste iga-aastane valimine ja nende tunnustamine „Tähesäral“	X	X	X	X	X	X	PSL	POL, KOV-id, MTÜ-d
Tegevussuund 1.8.5. Spordiobjektide rajamine ja renoveerimine								
1.8.5.1. Pärnu Sõudekeskuse ja sõudestaadioni arendamine. Pärnu Sõudeklubi hoonete rajamine ja Pärnu Kalevi Sõudekeskuse renoveerimine		X	X	X	X	X	MTÜ-d	KUM, KOV-id
1.8.5.2. Jõulumäe Tervisespordikeskuse arendamine rahvusvaheliselt tunnustatud treening-, õppe- ja võistluskeskuseks	X	X	X	X	X	X	JTSK	KUM, KOV-id
1.8.5.3. Tihemetsa motokompleksi arendamine	X	X					MTÜ-d	KOV-id
1.8.5.4. Jalgpalli välisväljakute ja sisehalli rajamine Pärnu linnas. Jalgpallikeskuse rajamine (sh jalgpalliväljakud, olme- ja majutusruumid)	X	X					MTÜ-d	KOV-id
1.8.5.5. Tootsi ujula arendamine ja haldamine piirkondliku ühisprojektina	X	X	X	X	X	X	Põhja-Pärnumaa vald	KOV-id
1.8.5.6. Pärnu Jahtklubi arendamine. Jahisadama laiendamine ja uute kaikohtade loomine; teenindavate hoonete ehitamine; valgustuse rajamine; reisisadama arendamine; jõeäärse ala korrastamine; kaldakindlustus	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	PLV
1.8.5.7 Jäähalli ehitus	X			X	X	X	Ettev	KOV-id
1.8.5.8. Lääneranna Gümnaasiumi spordirajatiste ja jalgpallistaadioni rekonstrueerimine ja Lihula Spordihoone ehituse lõpetamine	X	X	X	X	X	X	Lääneranna v	KUM, HTM

1.8.5.9. Koolide välispordirajatiste renoveerimine ja täiendamine. Osavuslinnakute rajamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KUM, HTM
1.8.5.10. Sindi kärestikule ja selle ümbruse kallastele rahvusvahelistele standarditele vastava aastaringse Sindi veespordi ja veeturismi keskuse välja arendamine	X	X	X	X	X	X	Tori v	Aerutamis--föderatsioon, ettev, MTÜ-d
1.8.5.11. Erinevate spordialadega tegelemiseks üldfüüsilist ettevalmistust ja osavust arendavate vahendite soetamine ja võimaluste avardamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	MTÜ-d
1.8.5.12. Pärnu Laskekoolituskeskuse rajamine	X	X	X				PJL (Pärnu Jahimeeste Liit)	PPA, EJS, EJSL, Eesti IPSC
1.8.5.13. Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse arendamine koostöökeskuseks	X	X	X	X			Saarde v	
1.8.5.14. Pärnus Metsa 19 hoone renoveerimine Pärnu treening- ja vabaajakeskuseks	X	X	X	X			PLV	
1.8.5.15. Spordirajatiste arendamine ja rajamine erinevates piirkondades (sh multifunktsionaalsed spordiväljakud, ekstreemspordialade, välijõusaalide jms rajamine ja arendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	PSL, MTÜ-d
1.8.5.16. Uute discgolfi radade planeerimine ja rajamine ning mitmekülgsemaks ja põnevamaks muutmine	X	X	X	X	X		MTÜ-d	KOV-id, PSL
<u>Eesmärk 1.9. Laiapõhjaline aktiivne ja toimiv kodanikuühiskond</u>								
Tegevussuund 1.9.1. Majanduslikult kestlik kodanikuühiskond								
1.9.1.1. Kodanikeühenduste majandusliku tegevusvõimekuse suurendamine, sh projekti- ja ettevõtlussuunaliste (nt kogukonnateenused, avalike	X	X	X	X	X	X	SAPA	MTÜ-d

teenuste delegeerimine, sotsiaalne ettevõtlus) tegevuste toetamine ja edendamine								
1.9.1.2. Kodanikeühenduste ja kogukondade omavahelise koostöö toetamine (külade ümarlaud, külavanemate koostöökogu jne)	X	X	X	X	X	X	KOV-id, MTÜ-d	SAPA, Kodukant
1.9.1.3. Seltside ja teiste kodanikeühenduste tegevuste toetamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, MTÜ-d	Kodukant, SAPA, POL
1.9.1.4. Kodanikeühendustest moodustunud valdkondlike ja piirkondlike võrgustike tihe koostöö arenguhüppe eesmärgil (sh ühisprojektid kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil)	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, MTÜ-d, PLPK, RJKK
1.9.1.5. Kodanikeühenduste juhtide ja liikmete juhtimise ja kaasamisvõimekuse toetamine ja arendamine (info vahendamise ja kogukonnaKOBARa tegevuste ning nõustamise ja mentorluse pakkumise kaudu)	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, MTÜ-d,
1.9.1.6. Sotsiaalset innovatsiooni edendavate, kajastavate ning toetavate sündmuste korraldamine	X	X	X	X	X	X	SAPA, MTÜ-d	TÜ, POL
Tegevussuund 1.9.2. Elanike aktiivne osalemine ühiskondlikus elus								
1.9.2.1. Kodanikuhariduse, sh kogukonnapraktika rakendamine koolides ja elukestva õppe toetamine, sh täiskasvanud õppija nädal (TÕN)	X	X	X	X	X	X	HTM	KOV-id, haridus-asutused, SAPA, Pärnumaa Kodukant
1.9.2.2. Maakonna tublide kodanike ja kodanikeühenduste esiletõstmine	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, MTÜ-d, POL, Kodukant
1.9.2.3. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
1.9.2.4. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								

1.9.2.5. Maa-asulate keskuste arendamine		X	X	X	X	X	Tori v, KOV-id, MTÜ-d	
1.9.2.6. Sauga aleviku keskuse arendamine		X	X	X	X	X	Tori v	
1.9.2.7. Sauga Tööstusküla arendamine		X	X	X	X	X	Tori v	

II TUUMVALDKOND
Teadmuspõhine majandus

Tegevus							Teostaja	
** Rahastatakse võimalusel meetmest „Atraktiivne piirkondlik elu- ja ettevõtluskeskkond" (PEEK)*	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Eestvedaja	Partnerid
<u>Eesmärk 2.1. Kestlik ja koostöövõimeline ettevõtluskeskkond</u>								
Tegevussuund 2.1.1. Ettevõtluskeskkonna arengut toetavate tugisüsteemide arendamine								
2.1.1.1. Ettevõtluse arengut takistava bürokraatia vähendamise, lubade taotlemise jm ametkondliku asjaajamise kiiruse ja kvaliteedi kasvu eestvedamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, riigiasutused	SAPA
2.1.1.2. Investeeringute hankimine maakonna võtmesektoritesse	X	X	X	X	X	X	EIS, SAPA	KOV-id
2.1.1.3. Ettevõtluse mitmekesistamist toetavate rahastamisvõimaluste ja meetmete süsteemne kaardistamine ja teavitustöö ning kasvupotentsiaaliga ettevõtete nõustamine	X	X	X	X	X	X	SAPA	EKTK, TK, EIS, PRIA, Innove, TÜPK
2.1.1.4. Eksporditoe pakkumine läbi koolituste, ärikontaktide loomise, õppe- ja kontaktreiside ning messidel osalemise *	X	X	X	X	X	X	SAPA	EIS, EKTK, erialaliidud
2.1.1.5. Tööstuse digitaliseerimise ja automatiseerimise meetmetega seonduv teavitustöö ja nõustamine *	X	X	X	X	X	X	SAPA	EIS, RTK, MKM, RM
2.1.1.6. Ettevõtete teenusedisaini, tehnoloogia- ja tootearendusega seonduv teavitustöö ja nõustamine *	X	X	X	X	X	X	SAPA	EIS, RTK, EKTK, TÜPK
2.1.1.7. Ressursitõhusate lahenduste ja ringmajanduse meetmetega seonduv teavitustöö ja nõustamine *	X	X	X	X	X	X	SAPA	KIK, KeM, KOV-id
2.1.1.8. Sotsiaalse ettevõtluse ja sotsiaalse innovatsiooni	X	X	X	X	X	X	SAPA	Forward-space, MTÜ-d

arendustegevuse toetamine *								
2.1.1.9. Sotsiaalselt vastutustundliku ja töökeskkonna riske maandava ning tervist edendava ettevõtlusega seonduv teavitustöö ja nõustamine *	X	X	X	X	X	X	SAPA	KIK, KeM, SOM, TAI, EKTK, CSR Foorum
2.1.1.10. Nutika linna klastrisse kuulumine ja projektide teostamine	X	X	X	X	X	X	PLV	KOV-id, TÜPK
Tegevussuund 2.1.2. Ettevõtlusalase koostöövõrgustiku tugevdamine								
2.1.2.1. Koostöö tõhustamine avaliku ja erasektori võrgustikega ettevõtlusmaastiku arengute ja väljakutsete regulaarseks seireks ja lahenduste väljatöötamiseks	X	X	X	X	X	X	SAPA	EKTK, PEvK, TÜPK, PKHK, KOV-id, LEADER-grupid, TK
2.1.2.2. Muutuvate majandustrendidega kaasnev võtmesektorite valdkondliku kestlikkuse diagnostika ja sellest tulenev ärimudelite uuendamisega seotud teavitustöö ja nõustamine *	X	X	X	X	X	X	SAPA	EKTK, PEvK, KOV-id
2.1.2.3. Maakonna ettevõtjatest mentorpaaride moodustamine põlvkondade vahelise koostöö ja teadmussiirde edendamiseks ning noorte ettevõtjate sihikindel kaasamine ettevõtlus- ja kodanikeühendustesse *	X	X	X	X	X	X	SAPA	EKTK, PEvK, KOV-id, Rotary, Lions, Eesti Ettevõtlike Noorte Koda, Zonta, JCI, Forwardspace, WorkVibe
2.1.2.4. Endiste pärnumaalaste s.h Pärnu kolledži vilistlaste kaasamine Pärnumaa ettevõtlusesse	X	X	X	X	X	X	SAPA	TÜPK, KOV-id
2.1.2.5. Kasutamata tööstus-, elamu- ja põllumajandushoonete ning nende taristu kaardistamine, neile ettevõtluse arenguks uue funktsiooni leidmine (nt rendipindadega loomelinnak,	X	X	X	X	X	X	SAPA, KOV-id	KIK, PRIA, kinnisvara-firmad

ladu/kontor/müügiesindus-tüüpi äripinnad) või nende lammutamine								
2.1.2.6. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
2.1.2.7. Kaugtööks võimaluste loomine s.h koostöötamiskeskused, paindlike töökohtade toetamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, ettevõtjad	SAPA
2.1.2.8. Pärnumaa ettevõtluse maine ja kuvandi tõstmine (olemasolevate ettevõtete tutvustamine)	X	X	X	X	X	X	SAPA	Ettevõtlus-organisat-sioonid, KOV-id
2.1.2.9. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
2.1.2.10. Konverentsibüroo tegevuse osaline arendamine, koostöös teenusepakkujatega	X	X	X	X	X	X	PLV	Ettevõtjad, EIS
Tegevussuund 2.1.3. Maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus								
2.1.3.1. Maakonna üldise ettevõtlusmaastiku süstemaatiline seire, majandusülevaadete, rakendusuuringute ning trendianalüüside (sh investoritele vajaliku info) koondamine ja levitamine *	X	X	X	X	X	X	SAPA	EIS, EKTK, KOV-id, RAM, MKM, Kutsekoda, Praxis
2.1.3.2. Mainekujunduse fookuse laiendamine parnumaa.ee ja arenduskeskus.eu kaudu lisaks turismile ka kvaliteetsele elu- ja töökeskkonnale, mitmekesistele haridus- ja kaugtöövõimalustele, tööstusele, põllumajandusele ja piirkonnaspetsiifilistele valdkondadele *	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id EIS, EKTK
2.1.3.3. Koostöö arendamine Pärnumaa profiiliga haakuvate sõpruslinnade ja –piirkondadega ekspordiks, välisinvesteeringuteks, teadmussiirdeks ja	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, POL, Europe Direct, TÜPK

rahvusvahelistes projektides osalemise jaoks partnerite leidmiseks								
2.1.3.4. Maakonna ettevõtlusmaastiku ja investeerimisvõimaluste tutvustamine delegatsioonide ja võtmeisikute vastuvõtmise kaudu	X	X	X	X	X	X	SAPA	Europe Direct, KOV-id
2.1.3.5. Ettevõtluseks sobiliku tööstuskinnisvara pakkumisi ja investoreid otsivate ettevõtete müügiprogrammi (investinparnu.com) edasi arendamine ja sidumine pärnumaa.ee veebiportaaliga *	X	X	X	X	X	X	SAPA	EIS, KOV-id
2.1.3.6. Pärnumaa tööstusalade ühisturunduse ja arendamise nügimine (Loode-Pärnu, Niidu, Audru, Sauga, Paikuse, Uulu, Virtsu, Lihula, Vändra, Tootsi, Suaru, Kilingi-Nõmme jt) *			X	X	X	X	SAPA	KOV-id
2.1.3.7. Maakonna aktiivne turundamine (sh rahvusvaheliselt digitaalsetele nomaadidele) töö- ja pereelu ühildamiseks ning asukohasõltumatuks ettevõtluseks ja kaugtööks sobiva keskkonnana	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, TÜPK, EIS, POL
2.1.3.8. Pärnumaa turundamine naisettevõtlust toetava tugeva koostöövõrgustikuga piirkonnana, mis pakub töö- ja pereelu ühildamist võimaldavat eneseteostust ja aitab tõsta tööhõivet *	X	X	X	X	X	X	SAPA	Zonta, EENA, Lions, Rotary, Koidula
2.1.3.9. Pärnumaa turundamine tugeva erialavõrgustike (inseneeria, disain jne) tegevust toetava piirkonnana, mis pakub enesetäiendamist ja -teostust ning aitab tõsta piirkonna konkurentsivõimet *		X	X	X	X	X	SAPA, TÜPK	Ettev, EKTK, PEvK, POL

2.1.3.10. Pärnumaa toodangu eristuv eksponeerimine „Pärnumaa Maitsed / Pärit Pärnumaalt“ (nt tööstustoodangu hüpikpoed, eriväljapanekud toidukaubale, kohalikust toormest meened, toitlustus) *			X	X	X	X	SAPA, KOV-id	POL, Ettev
2.1.3.11. Pärnumaa ettevõtlusnädala korraldamine ettevõtlusteadlikkuse suurendamiseks, ettevõtliku eluhoiaku arendamiseks ja ettevõtlusega tegelejate tunnustamiseks	X	X	X	X	X	X	SAPA	EIS, Ettev, KOV-id
2.1.3.12. Pärnumaa ettevõtluskeskkonda tutvustav väljapanek (TÜPKs, lennujaamas, rongijaamas jm)			X	X	X	X	SAPA	Teenuse-pakkujad, Pärnu Muuseum
2.1.3.13. Kala väärindamisega seotud väljundite leidmine ja turundamine			X	X			PLPK, Liivi lahe kalanduskogu	Ettev, KOV-id
Tegevussuund 2.1.4. Tööjõuprobleemide leevendamine								
2.1.4.1. Tööjõumahukuse vähendamiseks automatiseerimise ja digitaalsete tehnoloogiate kasutuselevõtuga seotud teavitustöö ja nõustamine *	X	X	X	X	X	X	SAPA, Ettev	EIS, EKTK
2.1.4.2. Ettevõtjatele suunatud teavitustöö Y-Z-Alfa põlvkonna tööturule sisenemisega kaasnevatest muutustest ja nende ootustest tulenevast töökeskkonna kohandamisvajadusest *	X	X	X	X	X	X	SAPA	EKTK, TK TÜPK, PKHK, Innove
2.1.4.3. Tööjõuturult eemal olnute (sh heitunute ja NEET noorte) ning erivajadustega inimeste tööle saamise ja tööl püsimise meetmetega seonduv teavitustöö koos koolituste, sh vajadusel paindõppe pakkumisega	X	X	X	X	X	X	TK, POL, PLV	RAM, SAPA, SKA, Ettev, SOM, MTÜ-d, kogudused, Noorte Tugilad

2.1.4.4. Võtmesektorite arenguks vajaliku välistööjõu rakendamist hõlbustavate sisseelamisteenuste ja lõimumist toetavate tugiteenuste pakkumine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	PPA, Ettev, SKA, SAPA, TK, MTÜ-d
2.1.4.5. Turutõrkega piirkondades munitsipaal-üürimajade, õpilaskodude ja ühiselamute arendamine tööjõu, õpilaste ja tudengite meelitamiseks piirkonda (nt mobiilsed moodulmajad, esmased elamispinnad noortele spetsialistidele, olemasoleva elamufondi renoveerimine)	X	X	X	X	X	X	KOV-id, SAPA, POL	MKM
<u>Eesmärk 2.2. Majanduse kõrge konkurentsivõime</u>								
Tegevussuund 2.2.1. Regionaalse ettevõtluse ja innovatsioonisüsteemi ökosüsteemi täiustamine								
2.2.1.1. Valdkondlike kompetentsikeskustega (sh ressursi- ja biomajandus, turism, hobumajandus, teenusedisain, taastusravi ja hõbemajandus) seotud tegevuste arendamine Pärnumaal *	X	X	X	X	X	X	SAPA, TÜPK	KOV-id, EIS, MEM, Ettev
2.2.1.2. Innovatsiooni toetavate hangete rakendamine maakonnas (fookusega valdkondadel, kus avalikul sektoril on innovatsiooni ostjana strateegiline roll)	X	X	X	X	X	X	SAPA, KOV-id	EIS, MKM, TÜPK, Ettev PKHK, PSTK,
2.2.1.3. Eakatele suunatud hõbemajandusteenuste disainimine ja neid osutava tööjõu ettevalmistamine koostöös haridus-, ravi- ja teadusasutustega*	X	X	X	X	X	X	TÜPK, PKHK, PSTK	SAPA, SKA, Ettev, KOV-id, SOM, Spaaliit, Haige-kassa
2.2.1.4. TÜPK õppekavade täiendamine ja uute õppekavade (sh IT-valdkond) loomine koostöös teiste (sh rahvusvaheliste) kõrgkoolidega ning nende sidustamine maakonna ettevõtjate vajadustega -	X	X	X	X	X	X	TÜPK	SAPA, Ettev

Multiversitase mudeli rakendamine *								
2.2.1.5. Koostöös TÜ Pärnu kolledži ja teiste ülikoolidega ning kutseharidusasutustega Pärnumaa ettevõtete vajadustele vastavate spetsialistide koolitamiseks loodud lühendatud (rahvusvaheliste) ja V taseme biomajanduse õppekavade rakendamine *	X	X	X	X			PKHK, PSTK	SAPA, Ettev
2.2.1.6. Teadus- ja arenduskeskustega koostöö tegemise võimaluste tutvustamine ja vahendamine ettevõtjatele (sh parima olemasoleva ja rahvusvahelise teadmuse rakendamine maakonna arenguks, nt. erinevate valdkondade uurimistööde, arengukavade jne koostamine ja analüüsimine)*	X	X	X	X	X	X	TÜPK, SAPA	SAPA, Ettev, PKHK, PSTK, KOV-id, EKTK
2.2.1.7. Pärnumaa ettevõtluse tugistruktuure, täiendusõppe- ja inkubatsioonikeskust, disaini- ja katselaborit ning ettevõtete demoala ühendava avatud innovatsioonikeskuse ja -linnaku edasiarendamine ja selle toimepidevuse tagamine	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, TÜPK, Forward-space, WorkVibe PEvK
2.2.1.8. Rohe-, sini- ja ringmajanduse põhimõtteid järgivate ning keskkonnamõjusid vähendavate jätkusuutlike ärimudelite rakendamisega seotud teavitustöö ja tegevuste elluviimine	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, Ettev, TÜPK, PKHK
2.2.1.9. Maakonnaülese kliimakava koostamine ja ellurakendamine	X	X	X	X	X	X	SAPA, POL	KOV-id, Ettev

2.2.1.10. Euroopa Liidu roheleppe mõjude analüüs maakonna ettevõtlusele ning rohepöördega seonduvate teavitus- ja arendustegevuste elluviimine (RoheKOBAR) *	X	X	X	x	x	X	SAPA	KOV-id, TÜPK, KEM, Ettev
Tegevussuund 2.2.2. Inkubatsiooniteenuse edasiarendus								
2.2.2.1. Ettevõtlusinkubaatori toimimismudeli edasiarendamine ja sidustamine maakonna ning Lääne-Eesti piirkonna ettevõtete ja huvigruppidega *	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, Ettev, TÜPK, PKHK, PSTK
2.2.2.2. Inkubantide ringi laiendamine ja mentorettevõtete/-ettevõtjate leidmine *	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, EKTK, Ettev
2.2.2.3. Teenuse- ja tootearendusliku toe pakkumine koostöös kutse- ja kõrgkoolidega (sh kutseharidusasutuste õpetajate valmisoleku kindlustamine tehnikaalase õpivara kasutamiseks ja huviliste juhendamiseks)	X	X	X	X	X	X	SAPA	POL, TÜPK, PKHK, PSTK
2.2.2.4. Koostöös PKHK, PSTK ja Pernova Hariduskeskusega tööstus- ja tehnikainkubatsiooniga seotud tegevuste arendamine		X	X	X	X	X	SAPA	PKHK, POL, Pernova Hariduskeskus
2.2.2.5. Ettevõtlusinkubaatoris Pärnu kolledži baasil loomeinkubatsiooni ja IT-teenuste arendamine (sh IT-rakenduste väljatöötamisele spetsialiseerunud ettevõtete koosluse loomine) *		X	X	X	X	X	SAPA	TÜPK, POL, Forwardspace, WorkVibe, Ettev
2.2.2.6. Regionaalse innovatsioonikeskuse KOBAR raames erinevate teemakobarate (sh loome-, kultuuri-, disaini-, rohe-, turundus- jm valdkondades spetsialiseerunud ettevõtete koosluste) loomine ja tugimine *	X	X	X	X	X	X	SAPA	TÜPK, POL, Forward-space, WorkVibe, Ettev

2.2.2.7. Innovatsioonikeskuse KOBAR tehnoloogia- ja inseneeria alase võimekuse kasvatamine. "Uue energia maja" loomine *		X	X	X	X	X	SAPA	TÜPK, POL, Ettev
Tegevussuund 2.2.3. Ressursimajanduse kompetentsikeskuse rajamine								
2.2.3.1. Kompetentsikeskuse kontseptsiooni uuendamine ja elujõulisuse hindamine koostöös partneritega (sh fookusvaldkondade, eesmärkide ja tegevuste kokkuleppimine ning toimimismudeli väljatöötamine) *	X	X	X	X			SAPA	TÜPK, Ettev
2.2.3.2. Rahastusvõimaluste kaardistamine ja toetustele lisaks investeeringute kaasamine, millega kaasnevad kompetentsid ja teadmussiire	X	X	X	X	X	X	SAPA	TÜPK, Ettev
2.2.3.3. Kompetentsikeskuse kontseptsiooni uuendamisest sõltuvalt projektiportfelli koostamine ja ettevõtete kaasamine eesmärkide saavutamiseks *	X	X	X	X	X	X	SAPA	TÜPK, Ettev
2.2.3.4. Valdkonnapõhiste rahvusvaheliste tugivõrgustike loomine ja avatud toimimine *	X	X	X	X	X	X	SAPA	TÜPK, POL, Ettev
2.2.3.5. Sini- ja rohemajanduse valdkonnaga seotud olulisimate välisülikoolide õppekavade ja siseriiklike koostööpartnerite kaardistamine ning ressursimajanduse õppesuuna ettevalmistamine ja käivitamine TÜPK-is *	X	X	X	X	X	X	TÜPK	POL, SAPA
<u>Eesmärk 2.3. Ettevõtluspädevuse arendamine ja tööjõu ettevalmistamine</u>								
Tegevussuund 2.3.1. Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe toetamine								
2.3.1.1. Aktiivne teavitustöö koolides ja meedias ettevõtlikkuse ja ettevõtlusjulguse kasvatamiseks (sh ettevõtlus	X	X	X	X	X	X	SAPA	POL, koolid, KOV-id, Ettev, TK, ANK, EKTK, HUUB

kui elustiil ning sellega kaasnevad hüved ja riskid) *								
2.3.1.2. Noorte ettevõtlikkuse ja valdkondlike võrgustike (majandus-, ettevõtlus-, rahatarkuse ja karjääriõpetajad), eestvedamine (sh ettevõtlikkusprojektide ja –tegevuste toetamine ja kaasatute ringi laiendamine) Pärnumaal *	X	X	X	X	X	X	SAPA	POL, Ettev, KOV-id, TK, koolid, HUUB, ANK
2.3.1.3. Ettevõtlikes võrgustikes osalemine ja tegevuste laiendamine Pärnumaa koolidesse ja lasteaedadesse.*	X	X	X	X	X	X	SAPA	POL, Ettev, KOV-id, haridusasutused
2.3.1.4. Ettevõtlikkusõppe rahastuse eelarvepõhiseks muutmise eestvedamine	X	X	X				HTM	POL, koolid, KOV-id, SAPA
2.3.1.5. Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppega seotud heade algatuste tunnustamine ja esiletõstmine koolides ja maakonnas tervikuna *	X	X	X	X	X	X	SAPA	POL, koolid, KOV-id, Ettev
2.3.1.6. Eestvedajate ja mentorite leidmine, koolitamine ja motiveerimine nii koolide, KOV-ide kui ettevõtete tasandil *	X	X	X	X	X	X	SAPA	POL, koolid, KOV-id, Ettev
Tegevussuund 2.3.2. Õpilaste ja tudengite karjääriplaneerimise sidumine maakonna ettevõtlus- ja töövõimalustega								
2.3.2.1. Avaliku, era- ja mittetulundussektori tegevusi tutvustavate mentorprogrammide ja piirkondlike töövarjupäevade korraldamine koolinoortele, et anda võimalikult mitmekülgne ülevaade lisaks ettevõtlusele ka teiste valdkondade karjäärivõimalustest *	X	X	X	X	X	X	SAPA	POL, koolid, KOV-id, Ettev, TK, Innove
2.3.2.2. Info koondamine ettevõtete ja asutuste praeguse ja tulevase tööjõuvajaduse (sh	X	X	X	X	X	X	TK, TÜPK	POL, koolid, Ettev, ANK, Kutsekoda, SAPA

pakutavate palgatasemete ja tulevikuametite) kohta nii õpilastele kui tudengitele								
2.3.2.3. Maakonna majandusharudega haakuvate huvialaringide loomine, toetamine ja populariseerimine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	POL, SAPA, Pernova
2.3.2.4. Ettevõtlusvaldkondadest ja ettevõtetest audio-visuaalse materjali loomine ja selle õppetegevusse integreerimine ning juhendajate koolitamine *	X	X	X	X	X	X	SAPA, Ettev	TK, ANK, Koolid
2.3.2.5. Ettevõtete külastuste korraldamine tööotsijatele, tudengitele, õpilastele ja õpetajatele *	X	X	X	X	X	X	Koolid, SAPA	TK, Ettev
2.3.2.6. Varajast töökogemust pakkuva õpilasmaleva jätkumiseks vajalike tugitegevuste rahastamine	X	X	X	X	X	X	POL	Koolid, Ettev, KOV-id
2.3.2.7. Karjäärinõustamise teenuste osutamine koolinoortele	X	X	X	X	X	X	TK	POL, ANK, Noorte Tugilad
Tegevussuund 2.3.3. Kvalifitseeritud tööjõu vajaduspõhine ettevalmistamine								
2.3.3.1. Ettevõtjate ja avaliku sektori vahelise koostöö arendamine maakonna ettevõtete profiiliga haakuvate akadeemiliste üksustega (TÜ, TTÜ, EMÜ, EKA, TKTK jt) ettevõtluse mitmekesistamist soodustavate õppekavade väljatöötamisel *	X	X	X	X	X	X	TÜPK, PKHK	SAPA, EKTK, KOV-id, Ettev
2.3.3.2. Täiendõppe pakkumine sotsiaalse innovatsiooni jaoks olulistel teemadel (sh uued ärimudelid, rohepööre, energiatootmine ja -sääst, ringmajandus, ressursitõhusus, toiduohutus, teadlik meediakasutus jm) *	X	X	X	X	X	X	TÜPK, PKHK, SAPA	EKTK, KOV-id, Ettev

2.3.3.3. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
2.3.3.4. Säästva arengu ja ressursijuhtimise (sh ökosüsteemide majandamine, ringmajandus ja kaasnevad tehnoloogiad) õppekava juurutamine *	X	X	X	X			TÜPK, PKHK	SAPA, Ettev
2.3.3.5. Ettevõtetelt lähteülesannete kogumine tudengite kaasamiseks ja ettevõtete juurde tudengitest arengumeeskondade loomine, praktikabaaside ja -kohtade pakkumine *	X	X	X	X	X	X	TÜPK, PKHK	SAPA, EKTK, Ettev
2.3.3.6. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
2.3.3.7. Töökohapõhise õppe (sh õpipoisiõppe) rakendamine nii kutse- kui kõrghariduses, paktikute kaasamine kõrghariduse ja kutseõppe praktilisemaks muutmiseks *	X	X	X	X	X	X	TÜPK, PKHK, PSTK	SAPA, Ettev, EKTK
2.3.3.8. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
2.3.3.9. Elukestva õppe korraldamine Eesti kõrgkoolide baasil, sh avaliku sektori töötajad*	X	X	X	X	X	X	POL, TÜPK	PKHK, KOV-id

III TUUMVALDKOND
Turism ja maakonna turundus

Tegevus							Teostaja	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Eestvedaja	Partnerid
<u>Eesmärk 3.1. Aastaringsed turismitooted</u>								
Tegevussuund 3.1.1. Uute ja seniste atraktsioonide, teemakeskuste ja turismiteenuste arendamine								
3.1.1.1. Endise Tootsi turbavabriku baasil teemakeskuse rajamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	RJKK, EIS, KOV-id
3.1.1.2. Uue aastaringselt kasutatava kogupere turismimagneti rajamine	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad	EIS, KOV-id
3.1.1.3. Pernova Hariduskeskuse majade renoveerimine		X	X	X	X	X	PLV	KEM, POL, RMKK, KOV-id
3.1.1.4. Paikuse vabaõhulava väljaehitamine teatrietenduste ja kontserdite korraldamiseks suvehooajal	X	X	X	X	X	X	PLV	Ettevõtjad, Endla teater, KUM
3.1.1.5. Särghaua külastuskeskuse (eluta looduse õppekeskuse) ja Kurgja talumuuseumi arendamine	X	X	X	X	X	X	EMM, TTÜ	RJKK, MEM, KOV-id
3.1.1.6. Lottemaa teemapargi (edasi)arendamine	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad	KOV-id
3.1.1.7. Multifunktsionaalse kunstihoone ehitamine Pärnusse näituste ja kultuuriürituste korraldamiseks	X	X	X	X	X	X	PLV	EIS, POL, KUM
3.1.1.8 Läänemere Kunstisadama rajamine	X	X	X	X	X	X	UKM	EIS, KOV-id
3.1.1.9. Uue Kunsti Muuseumi töö tugevdamine	X	X	X	X	X	X	UKM	
3.1.1.10. Valgeranna (White Beach Golf) ja Tahkuranna (Pärnu Bay Golf Links) golfiturismikomplekside arendamine	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad	KOV-id

3.1.1.11. Papsaare külas paikneva olemasoleva auto-moto ringraja arendamine (Porsche ring)	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad	KOV-id
3.1.1.12. Paikuse Kiviaja küla teemapargi arendamine (koos kallasrajaga)	X	X	X	X	X	X	PLV	RJKK
3.1.1.13. Pulli asulakoha väärtustamine ja eksponeerimine	X	X	X	X	X	X	Tori vald	KOV-id, MKA, KUM
3.1.1.14. Pitkänä loodushariduskeskuse (sh külastuskeskuse) loomine ja arendamine	X	X	X	X	X	X	Kihnu vald	TÜ Mereinstituut, Utilitas, kohalik kogukond
3.1.1.15. Ajaloolise purjelaevanduskeskuse väljaehitamine koos rannaala arendamisega Kablis	X	X	X	X	X	X	MTÜ	PLPK, Häädemeeste vald
3.1.1.16. Soontagana maalinna ja Kurese maastikukaitseala arendamine ja eksponeerimine	X	X	X	X	X	X	RMK, Lääne-ranna vald,	KUM, KEA, MK, Ettevõtjad
3.1.1.17. Tori hobumajandus-keskuse arendamine. Ratsamaneeži ehitamine ja treeninghobustele vajaliku heaolu inventari soetamine ja ehitamine	X	X	X	X	X	X	Tori vald, EEM	MEM, MES
3.1.1.18. Sindi kärestikule ja selle ümbruse kallastele rahvusvahelistele standarditele vastava aastaringse Sindi veespordi ja veeturismi keskuse väljaarendamine	X	X	X	X	X	X	Tori vald	KEM, Eesti Aerutamis--föderatsioon
3.1.1.19. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
3.1.1.20. Rannaparki heaolu aia rajamine ja loodusturismi edendamine (sh turundustegevused)	X	X	X	X	X		PLV	RTK
3.1.1.21. Munamäe piirkonna atraktiivseks muutmine	X	X	X	X	X		PLV	RTK
3.1.1.22. Maakonna olulisemate külastusobjektide (sh loodusväärtuste) arendamine, ühiskondlikele	X	X	X	X	X	X	KOV-id	EIS, Ettevõtjad, PLPK, RJKK

hügieeninõuetele vastavuse ja ligipääsetavuse tagamine ning viidavõrgustiku kaasajastamine								
3.1.1.23. Madalhooajal külastajale suunatud olemasolevate ja uute kultuuriürituste toetamine ja arendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	Ettevõtjad, POL, MTÜ-d
3.1.1.26. Koosolekuturismi (konverentsiturismi) arendamine	X	X	X	X	X	X	PLV	EIS, KOV-id, MTÜ Eesti Konverentsibüroo
3.1.1.27. Pärnu jõe edasiarendamine atraktiivse puhke- ja turismiobjektina	X	X	X	X	X	X	PLV	EIS, KOV-id, MTÜ-d, PSL
3.1.1.28. Maakondlik ühine broneerimissüsteem turismiteenuste ja -toodete tarbimiseks	X	X	X	X	X	X	PLV, Ettevõtjad	TÜPK, Ettevõtjad, KOV-id
3.1.1.29. Pärnumaa randade arendamine ja turundamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	EIS, PLPK
3.1.1.30. Hotelli rajamine Kihnu	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad	PLPK, Kihnu vald, EIS
3.1.1.31. Rahvusvahelise hotellibrändi toomine Pärnusse	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad	KOV-id, EIS
3.1.1.32. Vee- ja kalaturismi arendamine, sh paadisadamate ja veeskamiskohtade rajamine	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad, KOV-id	LEADER-grupid
3.1.1.33. Sindis keskväljaku rajamine, miljööväärtuslike alade rekonstrueerimine ja jalutusmarsruudi "Ajalooline tööstuslinn Sindi" loomine	X	X	X	X	X	X	Tori vald	Ettevõtjad, MKA, KUM, KEA
3.1.1.34. Ilusa vaatega kohtade avamine, atraktiivsuse parandamine, puhkekohtade ja parklate arendamine (sh matkabussidele)	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad, KOV-id	RMK, KEA
3.1.1.35 Tõstamaa mõisa käsitöökodade väljaarendamine tagatalli hoone baasil				X	X	X	MTÜ Tõstamaa Käsitöökoda	PLV, PLPK, EIS
3.1.1.36. Tõstamaa mõisa tehnikamaja rajamine		X	X				PLV	PLPK, EIS
3.1.1.37. Lauri krossiraja arendus	X	X	X	X	X	X	MTÜ	Saarde vald, EIS

3.1.1.38 Pärnu Muuseumisse uue püsiekspositsiooni loomine	X	X	X	X			PM	PLV, EIS, POL, KUM
3.1.1.39 Pärnu jõel liikuv ajalooline KOGE	X	X	X	X	X	X	PM	PLV, EIS, POL, KUM
3.1.1.40 Loovinimeste keskuse Massia arendamine Massiaru vana koolimaja baasil	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	PLPK, Hääde-meeste vald
3.1.1.41. Liivi kultuurikeskuse väljaehitamine ja arendamine (kultuur, luule, laagrid) Metsapoole vana koolimaja baasil	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	PLPK, Hääde-meeste vald
3.1.1.42.Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
3.1.1.43. Eesti-Läti piiri (Ikla-Ainaži) väljaarendamine, sh turismiinfopunkt	X	X	X	X	X	X	KOV-id	
3.1.1.44 Rääma raba lääneosasse puhketaristu kavandamine ja väljaarendamine	X	X	X	X	X	X	Tori vald, PLV	RB, RMK
3.1.1.45. Haabjakoja rajamine Toris	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad, Tori vald	RJKK
3.1.1.46. Sihtkoha matkaradade, puhkekohtade ja loodusväärtuste viitade ja infostendide kaasajastamine (arvestades ka erivajadustega külastajat)		X	X	X	X	X	KOV-id	EIS, PLPK, RJKK, RMK
3.1.1.47. Marsruudi "11 000 aastat ajalugu" tähistamine Pärnu jõel	X	X	X	X	X		Tori vald, PM	
3.1.1.48. Sihtkoha maitsete ja toiduteekonna arendamine ja turundamine	X	X	X	X	X	X	PLPK, RJKK	Ettevõtjad, KOV-id, SAPA
3.1.1.49. Pärnu restoranide nädala jätkamine, laiendamine linnast välja	X	X	X	X	X	X	PLV	KOV-id, Ettevõtjad
3.1.1.50. Olemasolevate toidufestivalide jätkusuutlikkuse ja uute lisandumise toetamine	X	X	X	X	X	X	MTÜ-d	KOV-id, RJKK, PLPK, Ettevõtjad
3.1.1.51. Michelini tärni jõudmine Pärnusse	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad	PLV, EIS
3.1.1.52 Pernova Tehnikamaja renoveerimine (tehnoloogia-valdkonna õppekava uuendamine)	X	X	X	X			PLV	KEM, POL, RMKK

3.1.1.53 Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
Tegevussuund 3.1.2. Rahvusparkide arendamine								
3.1.2.1. Soomaa rahvuspargi turismitoodete aastaringsuse arendamine	X	X	X	X	X	X	RJKK	PLV, RMK, Ettevõtjad
3.1.2.2. Tori alevikus "Soomaa värava" väljaarendamine, sealhulgas avalik ruum, turismiinfopunkt ja Soomaa brändi rahvusvaheline turundamine	X	X	X	X	X	X	Tori vald	RJKK, PLV, Ettevõtjad, KOV-id
3.1.2.3. Matsalu rahvuspargi külastuskeskuse ja turismitoodete arendamine	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad, RMK	KOV-id, KEA
3.1.2.4. Soomaa turismipiirkonna külastustaristu (sh viidad) rajamine	X	X	X				RJKK	KOV-id
<u>Eesmärk 3.2. Maakonna turundus</u>								
Tegevussuund 3.2.1. Elu- ja töökeskkonna kohaturundus								
3.2.1. Pärnumaa kohaturundus tugineb piirkonna sisulistele võimalustele/väärtustele, mille kaardistamiseks viiakse regulaarselt läbi küsitlusi	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id
3.2.2. Kohaliku elu tutvustamiseks maakondlikult sobival teemapäeval osalemine (näiteks Maal Elamise Päev)	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id, ettevõtjad, MTÜ-d
3.2.3. Parnumaa.ee lehe tööshoidmine ja uuendamine	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id
3.2.4. Visuaalmaterjalide tootmine maakonnast (videod/pildid)	X	X	X	X	X	X	SAPA, Ettevõtjad (MTÜ Destination Pärnu)	KOV-id
3.2.5. Pärnumaa tööstusalade ühisturundus ja investinparnu.com arendus	X	X	X	X	X	X	SAPA	KOV-id
Tegevussuund 3.2.2. Turismiturundus								

3.2.6. Maakonna aktiivne turundamine ja arendamine turismisihtkohana	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad (MTÜ Destination Pärnu), PLV	KOV-id, RJKK, PLPK
3.2.7. Valdkondlike turismiliikide suurem propageerimine (sporditurism, sündmusturism, toiduturism jne)	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad (MTÜ Destination Pärnu)	EIS, KOV-id, MTÜ-d, PSL
3.2.8. Ettevõtjate teadlik ühisturundus turistide maakonnas viibimise pikendamiseks ja tarbitud teenuste mitmekesistamiseks	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad	EIS, KOV-id, Ettevõtjad, MTÜ-d, TÜPK
3.2.9. Pärnu linnaruumi mitmekesistamine dekoratiiv-skulptuuridega, maamärgid, pildistamiskohtade rajamine linnaruumi	X	X	X	X	X	X	PLV	
3.2.10. Romantilise Rannatee ja selle sihtkohtade aktiivne turundamine	X	X	X	X	X	X	PLPL	KOV-id, Ettevõtjad
3.2.11. Hooajaväliste festivalide arendamine ja turundamine - talve kasutamine turismitootena	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad	KOV-id, PLPK, RJKK
3.2.12. Piirkonna kultuurivaldkonna teenuste arendamine ja turundamine	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad	KOV-id, PLPK, RJKK
Eesmärk 3.3. Stabiilselt kõrge turismiteenuste kvaliteet								
Tegevussuund 3.3.1. TÜ Pärnu kolledži rolli suurendamine								
3.3.1.1. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
3.3.1.2.Maakonna olulisemate turismiatraktsioonide ja sündmustega seotud regulaarsete uuringute, sh külastajate rahulolu seire läbiviimine ning turismimõju regulaarne seire	X	X	X	X	X	X	PLV	KOV-id, TÜPK
3.3.1.3. Rahvusvaheliste õppekavade ja mikrokraadiprogrammide arendamine TÜPK-is	X	X	X	X	X		TÜPK	KOV-id

3.3.1.4.Ülikoolide teadmussiire piirkonna ettevõtluse arendamisse suurendamaks nende konkurentsieelist ja ligipääsu maailmatasemel arendusteenustele	X	X	X	X	X		TÜPK	KOV-id
3.3.1.5. Turismiobjektide klienditeekondade kaardistamine, analüüs ja arendus koostöös kõrgkoolidega s.h Tartu Ülikooli Pärnu kolledžiga	X	X	X	X	X	X	PLV	TÜPK
<u>Eesmärk 3.4. Rohelise ja jätkusuutliku turismisihtkoha arendus</u>								
Tegevussuund 3.4.1. Jätkusuutliku turismi arendamine								
3.4.1.1. Kestliku turismi (sh turismitoodete arendamine ja turundamine	X	X	X	X	X	X	PLV, Ettevõtjad (MTÜ Destination Pärnu)	EIS, KOV-id, RJKK, PLPK
3.4.1.2. Turismiettevõtjate keskkonnateadlikkuse suurendamine	X	X	X	X	X	X	PLV, Ettevõtjad (MTÜ Destination Pärnu)	EIS, KOV-id, RJKK, PLPK
3.4.1.3. Digitaliseerumine (digikanalite korrastamine, trükiste vähendamine)	X	X	X	X	X	X	Ettevõtjad (MTÜ Destination Pärnu)	RJKK, PLPK, EIS
3.4.1.4. Jätkusuutliku, kestliku ja keskkonnasõbraliku looduskeskkonna tarbimise ja käitumise lahenduse välja töötamine, kommunikeerimine ja elluviimine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	PLPK, RJKK
3.4.1.5. Green Destination programmis osalemine	X	X	X	X	X	X	PLV	KOV-id, EIS
3.4.1.6. Piirkonna turismiasjalistega töötubade jm kokkusaamiste korraldamine kestlikku turismi puudutavate sõnumite väljatöötamiseks	X	X	X	X	X	X	PLV	KOV-id, EIS

IV TUUMVALDKOND
Tehniline taristu, liikuvus ja kliimamuutustega kohanemine

Tegevus							Teostaja	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Eestvedaja	Partnerid
<u>Eesmärk 4.1. Kiired ühendused ja parem juurdepääs maakonnale</u>								
Tegevussuund 4.1.1. Rail Balticu (RB) projekteerimine ja väljaehitamine (vt Rail Balticu maakonnaplaneering)								
4.1.1.1. Pärnu reisiterminali projekteerimine ja ehitus	X	X	X	X	X	X	RB Estonia	KliM, PLV, RB Rail, TTJA
4.1.1.2. RB kaubajaama detailplaneeringu koostamine	X	X					RB Estonia	KliM, KOV-id, RB Rail
4.1.1.3. RB Pärnu hoolduskeskuse projekteerimine ja ehitus	X	X	X	X	X	X	RB Estonia	KliM, KOV-id, RB Rail
4.1.1.4. Pärnu kaubaterminal projekteerimine ja ehitus	X	X	X	X	X	X	RB Estonia	KliM, KOV-id, RB Rail
4.1.1.5. Kohalike peatuste rajamiseks eelduste loomine, vajalike uuringute, detailplaneeringute ja projektide koostamine. Peatuste ja juurdepääsuteede rajamine	X	X	X	X	X	X	RB Estonia, KOV-id	KliM, POL, SAPA, RB Rail, KOV-id, TTJA
4.1.1.6. RB projekteerimine kõigil lõikudel (sh Rapla-Pärnu ja Pärnu-Ikla): põhi- ning tehnilise projekti koostamine	X	X	X	X	X		RB Estonia	KliM, KOV-id, RB Rail
4.1.1.7. Täiendavate keskkonnaalaste uuringute läbiviimine, keskkonna-meetmete rakendamine, KMH-de läbiviimine ehitusprojektide koostamise käigus 3 trassilõigul (maakonna piir – Tootsi, Tootsi – Pärnu, Pärnu – EV piir)	X	X	X	X			RB Estonia	KeM, KeA, TTJA, KOV-id, RB Rail

4.1.1.8. RB ehitus vastavalt valminud ja vastu võetud tehnilisele projektile ning saadud ehituslubadele	X	X	X	X	X	X	RB Estonia	KliM, KOV-id, TTJA, RB Rail
4.1.1.9. RB projekti raames tehnovõrkude (sh kõrgepingeliinid, kesk- ja madalpinge liinivõrk, gaasitorustikud jt) ja ristuvate teede ümberehitamine koos vastava logistika tagamisega	X	X	X	X	X		RB Estonia	KliM, KOV-id, RB Rail
4.1.1.10. RB ehituseks vajalike maade omandamine, edaspidine maakorraldus ja kasutusõiguste seadmine	X	X	X	X	X	X	Maa-amet, KliM	RMK, KOV-id, RB Estonia
4.1.1.11. Riigikohtu otsusega tühistatud RB trassilõikude 3A, 4A ja 4H osas maakonnaplaneeringu menetluse uuendamine, uue trassiasukoha ning kompensatsioonialade määramine, planeeringu kehtestamine	X	X	X				KliM	KeM, KOV-id, KeA, RB Estonia
Tegevussuund 4.1.2. Via Baltica arendamine (vt Via Baltica teemaplaneering, *riigiteede teehoiukava 2024-2027)*								
4.1.2.1. Libatse - Nurme lõigu 2+2 tee ehitus (21,5 km, sh Are möödasõit), liiklusohutuse ja sujuvuse parandamine (riigiteede teehoiukava 2024-2027)		X	X	X	X		TRAM	KliM, KOV-id
4.1.2.2. Pärnu – Uulu 2+2 tee ehitus (9,6 km), liiklusohutuse ja sujuvuse parandamine (riigiteede teehoiukava 2024-2027)	X	X					TRAM	KliM, KOV-id
4.1.2.3. Sauga – Pärnu 2+2 lõigu ehitus (2,6 km), liiklusohutuse ja sujuvuse parandamine	X	X	X				TRAM	KliM, PLV

(riigiteede teehoiukava 2024-2027)								
4.1.2.4. Ettevalmistustööd silla ehituseks üle Pärnu jõe (Sindi-Paikuse ja Tammiste vahel) tulevasel Via Baltica suurel ümber-sõidul, silla ehitus	X	X				X	TRAM	KliM, KOV-id
4.1.2.5. Pärnu-Jaagupi põhjapoolest ristmikust maakonna põhjapiirini (sh Libatse möödasõit) 2+2 tee ehitus, turvalisuse tagamine (riigiteede teehoiukava 2024-2027)				X	X	X	TRAM	KliM, KOV-id
4.1.2.6. Nurme - Sauga 2+1 lõigu ümberehitus 2+2 lõiguks (TEN-T tegevuskavas, riigiteede teehoiukava 2030)						X	TRAM	KliM, KOV-id
4.1.2.7 TEN-T võrgustikul puhke- ja parkimisalade väljaehitamine (Are ümbersõidu äärne puhke- ja parkimisala)			X	X	X	X	Ettevõtjad	TRAM, KOV-id
4.1.2.8. Uulu – Ikla 2+1 (alternatiiv 2+2) tee ehitus, puudub teehoiukavas 2024-2027. Lõigul algatatakse ja koostatakse riigi eriplaneering			X	X	X	X	TRAM	ReM, KliM, Häädemeeste v
4.1.2.9. Liivi tee Papiniidu liiklussõlme projekteerimine ja väljaehitamine seoses RB reisijaama rajamisega		X	X	X	X	X	RB, TRAM	KliM, PLV
4.1.2.10. Ehitajate tee - Niidu tn liiklussõlme projekteerimine ja väljaehitamine seoses RB kaubajaama rajamisega		X	X	X	X	X	TRAM	KliM, PLV, RB
Tegevussuund 4.1.3. Pärnu lennujaama rekonstrueerimine								

4.1.3.1. Lennuvälja väljaehituse jätkamine, sealse taristu aktiivne kasutuselevõtt, rahvusvaheliste lendude avamine ja lennujaama järjepidevuse tagamine	X	X	X	X	X	X	Tallinna Lennujaam	KliM, PLV, Tori v, SAPA,
4.1.3.2. Turundamine ja uute võimaluste loomine, sh alternatiivide leidmine multifunktsionaalseks rakenduseks *	X	X	X	X	X	X	PLV, Tallinna Lennujaam	KOV-id
4.1.3.3. Pärnu lennujaama juurdepääsutee rekonstrueerimine	X	X					TRAM	KliM
4.1.3.4. Pärnu lennujaama teenindava teedevõrgu terviklik rekonstrueerimine, sh Eametsa küla ja Lemmetsa küla tööstusalade ühendamine Pärnuga (s.h Nigula sild)	X	X	X	X	X		KOV-id	TRAM
4.1.3.5. Kihnu lennuväljaku korrashoidmine ja säilitamine hobilendudeks ning avariiühenduseks laevaliikluse katkemisel	X	X	X	X	X	X	Tallinna Lennujaam	Kihnu v, ReM
<u>Eesmärk 4.2. Maakonna parem sidusus ja elanikkonna liikuvus (igapäevaselt tagatud pääs koju, kooli, tööle ja vabaaja objektidele)</u>								
Tegevussuund 4.2.1. Pärnu maakonna riigimaanteede remondi koondprojekt								
4.2.1.1. Mustkattega maanteede rekonstrueerimine ja taastusremont (vt Pärnu maakonna planeering, riigiteede teehoiukava 2024-2027)	X	X	X	X	X	X	TRAM	KliM, KOV-id
4.2.1.2. Olulisemate kruusateede viimine mustkatte alla (vt Pärnu maakonna planeering, riigiteede teehoiukava 2024-2027)	X	X	X	X	X	X	TRAM	KliM, KOV-id

4.2.1.3. Kruusateede rekonstrueerimine (vt Pärnu maakonna planeering, riigiteede teehoiukava 2024-2027)	X	X	X	X	X	X	TRAM	KliM, KOV-id
4.2.1.4. Asulaid läbivate teelõikude tolmuvabaks muutmine vastavalt vajadusele	X	X	X	X	X	X	TRAM	KOV-id
4.2.1.5. Läbimatute teelõikude remont ja korrastamine	X	X	X	X	X	X	TRAM	KOV-id
4.2.1.6. Liiklusohtlike kohtade likvideerimine	X	X	X	X	X	X	TRAM	KOV-id, MK liikluskomisjon
4.2.1.7. Peatus- ja puhkekohtade planeerimine ja väljaehitamine	X	X	X	X	X	X	TRAM	KOV-id
4.2.1.8. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
Tegevussuund 4.2.2. Pärnumaa olulisemad sillad								
4.2.2.1. Pärnu uue kesklinna silla kavandamine, projekteerimine ja ehitamine	X	X	X				PLV	KliM,
4.2.2.2. Pärnu kesklinna silla renoveerimine (sh uuringud ja projekteerimine)		X	X	X	X	X	PLV	KliM,
4.2.2.3. Pärnu Lodja silla ehitus		X	X	X			TRAM	Ettev
4.2.2.4. Tori silla rekonstrueerimine	X						TRAM	Tori v, PÜTK
4.2.2.5. Ettevalmistuste tegemine uue silla ehituseks üle Pärnu jõe Via Baltica suurel ümbersõidul (vt ka p 4.1.2.4,	X	X				X	TRAM	KliM, KOV-id
4.2.2.6. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
Tegevussuund 4.2.3. Pärnumaa kergliiklusteede (jalgratta- ja jalgteede) võrgustiku väljaarendamine (vt Pärnu maakonna planeering, Lääne maakonnaplaneering)								
4.2.3.1. Pärnu linnapiirkonna kergliiklusteede	X	X	X	X	X	X	PLV, KOV-id	TRAM, RTK, KliM

võrgustiku edasiarendamine (sh märgistuse, hoidlate ja muu taristu parendamine) ja sidustamine								
4.2.3.2. Tugitoimepiirkondade keskuste kergliiklusteede võrgustiku arendamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	RTK
4.2.3.3. Kergliiklusteede lõikude jätkuv ehitamine riigimaanteede ääres (vt Pärnu maakonna planeering, Lääne maakonna-planeering 2030+)	X	X	X	X	X	X	TRAM, KOV-id	
4.2.3.4. Pärnu linna jalgrattaliikluse strateegia 2030+ elluviimine	X	X	X	X	X	X	PLV	KliM, ReM, RTK
4.2.3.5. Pärnu kesklinna ja rannapiirkonna (turismipiirkonna) ühendamine säästlike liikumisviise soodustavalt. Sesoonsusest tulenevate mõjude vähendamine (Supeluse tänava rekonstrueerimine, jalgrattatee kavandamine)		X	X				PLV	RTK
4.2.3.6. Kergliiklustee sildade ja tunnelite ehitus Via Baltical (sh ja Uulu bussipeatuste juures)	X	X	X	X	X		KOV-id, TRAM	MK liikluskomisjon
<u>Eesmärk 4.3. Ühtne, terviklik, turvaline ja mugav liikuvuskeskkond, sh ühistransport kui valdkonna parimate teenustega pilootmaakond Eestis</u>								
Tegevussuund 4.3.1. Pärnumaa ühistranspordikeskuse organisatsiooni edasiarendamine								
4.3.1.1. Parima ja kestlikuma organisatsioonilise vormi edasiarendamine	X	X	X	X	X	X	PÜTK	ReM, KOV-id
Tegevussuund 4.3.2. Ühtse, tervikliku ja väiksema heitega liikuvuse arendamine								

4.3.2.1. Ühtse kujunduse ja funktsioonidega terminalide ja erineva tasandi bussipeatustega maakondliku võrgustiku väljaarendamine PÜTK-i kaudu, luues ühtlasi tingimused liikumisviisi vahetuseks ja täiendades lähiliikuvust (auto-buss, jalgratas-buss, elektritõukerattad, jalgtee jne). Edaspidi selle toimimise koordineerimine	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id
4.3.2.2. Ühtse pileti- ja infosüsteemi järjepidavuse tagamine nii tihe- kui hajaasustuses ning sõidusoodustuste rakendamine ühtse maakondliku ja üleriikliku süsteemi raames	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id, ReM
4.3.2.3. Ühistranspordis vähemalt minimaalse fikseeritud teenindustaseme tagamine läbi vastavate normide väljatöötamise, rakendamise ja arendamise	X	X	X	X	X	X	PÜTK	ReM, KOV-id
4.3.2.4. Sotsiaal- ja nõudetranspordi süsteemi arendamine ja jätkusuutlikkuse tagamine. Õpilasvedude korraldamine PÜTK-i poolt	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id, ReM
4.3.2.5. Pärnumaa KOV-ide õpilasvedude korraldamine, integreerimine liinivõrku tervikteenuseks PÜTK-i kaudu	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id
4.3.2.6. Reisijaid kokku vedavate liinide loomine ning sidumine regulaarse liinivõrguga, st vajadusi	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id

paindlikult arvestava liinivõrgu kujundamine								
4.3.2.7. Kiiremate ühenduste loomine tugitoimepiirkondade keskuste ja Pärnu vahel	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id, ReM
4.3.2.8. Via Baltical kulgevatele kiirbussidele trassiäärsete peatumisvõimaluste rajamine, nendega arvestamine 2+2 lõikude projekteerimisel ja väljaehitamisel	X	X	X	X	X	X	TRAM	PÜTK, KOV-id
4.3.2.9. „Pargi-reisi" süsteemi arendamine	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id
4.3.2.10. Avalike bussiliinide pikendamine Läti tõmbekeskusteni koostöös Valmiera ja Limbazi piirkondadega	X	X	X	X	X	X	PÜTK, Vidžeme Planeerimisregioon	KOV-id, TRAM, ReM
4.3.2.11. Bussidele Pärnusse täiendavate parkimisvõimaluste loomine (koos sinna juurde kuuluvate vajalike teenustega)	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id, Ettev
4.3.2.12. Kõigi Pärnumaa KOV-ide sotsiaaltransporditeenuse ühtse korraldamise jätkumine PÜTK-i kaudu	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id
4.3.2.13. Maakondliku sotsiaaltranspordi ja ühistranspordi ühitamine, sh nende ühise pileti- ja infosüsteemi IT-lahenduste arendamine	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KOV-id, ReM
4.3.1.14. Pärnumaa turismialase infopunkti loomine Pärnu bussijaama koos ööpäevaringselt avatud WC-de ja pakihoiuga			X	X	X	X	PÜTK	KOV-id
4.3.1.15. Isejuhtivate busside katseline rakendamine ühistranspordi korraldamisel	X	X	X	X	X	X	PÜTK	Teadusasutused, KOV-id, arendajad

4.3.1.16. Rohelisel energial baseeruva ühistranspordi laialdasem kasutamine	X	X	X	X	X	X	PÜTK	KliM, KOV-id
4.3.1.17. Elektrisõidukite laadimistaristu rajamine	X	X	X	X	X	X	Arendajad/operaatorid	KOV-id
Tegevussuund 4.3.3. Sise- ja välisühenduste sujuvuse, sidususe ja mitmeliigilise liikuvuskeskkonna arendamine (ühendades ühtsesse transpordivõrku raudteejaama, linna- ja maaliinide bussijaamad, sadamad ja lennujaama)								
4.3.3.1. RB reisijaama, reisisadama ning lennuvälja ühendamine nii omavahel kui kesklinna ja rannarajooniga, kasutades kiiret, mugavat ja keskkonnasäästlikku transporti			X	X	X	X	PLV	PÜTK, SAPA
4.3.3.2. Piiriäärsete asulate liikumisvõimaluste parandamine, sh rahvusvahelisel suunal	X	X	X	X			PÜTK	KOV-id, ReM
<u>Eesmärk 4.4. Hea mereline kättesaadavus ja atraktiivsem veetransport</u>								
Tegevussuund 4.4.1. Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringu elluviimine (vt edaspidi mereplaneering)								
4.4.1.1. Mereala maakonnaplaneeringu realiseerimine	X	X	X	X	X	X	ReM, arendajad	KOV-id, SAPA, LLKK, EMI
Tegevussuund 4.4.2. Pärnu sadama arendamine, reisi- ja kruiisisadama infrastruktuuri väljaehitamine								
4.4.2.1. Sadama tegevuskava elluviimine	X	X	X	X	X	X	Pärnu Sadam	PLV, arendajad
4.4.2.2. Kruiisisadama väljaarendamine	X	X	X	X	X	X	Pärnu Sadam	Arendajad
Tegevussuund 4.4.3. Toimiva väikesadamate võrgustiku väljaarendamine ja teenuste osutamiseks vajaliku taristu loomine, juurdepääsetavuse parandamine (vt mereplaneering ja Lääne maakonnaplaneering 2030+)								
4.4.3.1. Pärnu Jahtklubi jahisadama arendamine ja jahisadamate võrgustiku väljaehitamine	X	X	X	X	X	X	Pärnu Jaht-klubi, väike-sadamad	KOV-id
4.4.3.2. Multifunktsionaalsete väikesadamate väljaarendamine (võimalikult laia	X	X	X	X	X	X	Väike-sadamad	KOV-id, LLKK

tegevuste baasi integreerimiseks – kalandus, turism, merepääste, rekreatsioon)								
4.4.3.3. Kalasadamate rekonstrueerimine	X	X	X	X	X	X	Väike-sadamad	LLKK, KOV-id
4.4.3.4. Väikesadamates tankimis- ja purgimisvõimaluste väljaarendamine	X	X	X	X	X	X	Väike-sadamad	LLKK, KOV- id
4.4.3.5. Avalikus kasutuses olevatele sadamatele ja puhkealadele parema juurdepääsetavuse tagamine, vajadusel avalike juurdepääsude rajamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	ReM, EIS
4.4.3.6. Väikesadamate ja nende laevateede kaardistamine ja tähistamine	X	X	X	X	X	X	Väike-sadamad	KOV-id
4.4.3.7. Sadamatesse taastuvenergial põhinevate alternatiivkütuste tankimisvõimaluse loomine		X	X	X	X	X	KliM, Sadamad	
Tegevussuund 4.4.4. Aastaringse kvaliteetse ühenduse tagamine püsiasustusega väikesaartega								
4.4.4.1. Täiendava meeskonna tööle-rakendamine reisiparvlaeval Kihnu Virve	X	X	X	X	X		KliM	RIL, Kihnu v, Kihnu Veeteed
4.4.4.2. Pärnu ja Munalaiu sadama vahelise ühistransporditeenuse kvaliteedi ja kättesaadavuse parendamine, busside kiirliini toimimine maist septembrini	X	X	X	X	X	X	PÜTK	Kihnu v, ReM
4.4.4.3. Kihnu-Munalaiu laevatee süvendamine otsesema ja kiirema ühenduse tagamiseks. Eelnevalt alternatiivide kaalumine,	X	X	X	X	X		TRAM	Kihnu v, KliM, Saarte Liinid

tasuvusanalüüsi teostamine ja keskkonnamõju hindamine								
4.4.4.4. Kihnu ja Munalaid-Manilaid parv-laevasadamate käigushoidmine ja edasiarendamine (sh kaitsemuulid/ lainemurdjad, süvendamine, laiendused väikelaevadele jne)	X	X	X	X	X	X	Saarte Liinid	KliM, KOV-id
4.4.4.5. Kommertsalusel suvise kiirlaevaühenduse loomine Pärnu ja Kihnu/Ruhnu vahel või laiemalt kolmnurgas Pärnu-Kuressaare-Riia			X	X	X	X	Laeva-firmad	Pärnu Sadam, KOV-id, ReM, Saarte Liinid
Tegevussuund 4.4.5. Pärnu jõe ruumiline planeerimine, atraktiivsuse tõstmine ja laevatatavuse väljaarendamine								
4.4.5.1. Pärnu jõe sadamate (sh kesklinna kai korrastamine ja Rääma paadisild) ja Reiu jõe suudmeala sadama väljaehitamine jõetranspordi (sh jõetrammi) arendamine. Sindi kärestikukeskuse arendamine. Pärnu jõe kallaste atraktiivsemaks muutmine sh kallasradade ja puhkealade rajamine (maandades üleujutus-, erosiooni- ja maalihkeriske)	X	X	X	X	X	X	PLV, Tori vald	Ettev, KeA
4.4.5.2. Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Pärnu jõe ja kaldaala ruumilise arengu perspektiiv ning seosed mereplaneeringuga“ koostamine ja kehtestamine	X	X					ReM	KOV-id, RJKK, POL, SAPA, KeA, Ettev
Tegevussuund 4.4.6. Virtsu sadama vedajaid ja reisijaid rahuldava taristu ja kaubakai väljaarendamine ning Saaremaa parvlaevaühenduse aastaringse sujuvuse tagamine								

4.4.6.1. Virtsu sadama taristu arendamine, sh parvlaevakaide kohandamine uueks liiniveo teenindusperioodiks koos elektrilaevade laadimistaristuga, täiendava kai rajamine, väikelaevasadama väljaehitamine	X	X	X	X	X	X	Saarte Liinid	KliM
4.4.6.2. Koostöös Transpordiametiga laiendada Virtsu sadama ooteala, et muuta sõidukite mahalaadimine sujuvamaks		X	X	X			KliM	Saarte Liinid
Eesmärk 4.5. Tagatud varustuskindluse ja mõistliku hinnaga kvaliteetse energia kättesaadavus ning vähese kliima- ja keskkonnamõjuga energiavarustus								
Tegevussuund 4.5.1. Elektrivõrgu arendamine ja varustuskindluse tõstmine								
4.5.1.1. Uute rahvusvaheliste kõrgepingeühenduste (Eesti-Läti IV) abil varustuskindluse suurendamine ning võimaluste loomine suurema hulga taastuvenergia vastuvõtmiseks Lääne-Eesti võrku, aidates kaasa riigi kliimaneutraalsuse eesmärkide saavutamisele.	X	X	X	X	X	X	Elering	KliM, ReM, KOV-id
4.5.1.2. Elektri varustuskindluse tõstmine (olemasolevates 35 kV õhuliini trassikoridorides pinge tõstmine 110 kV-le, alajaamade rekonstrueerimine ja vajadusel uute ehitamine; vt Pärnu maakonna planeering, Lääne maakonnaplaneering 2030+)	X	X	X	X	X	X	Elering, Elektrilevi	KOV-id

4.5.1.3. Tihedas ja kesktihedas varustuskindluse piirkonnas uute keskpingeliinide (0,4-20 kV) ehitamine eelistatult maakaabelliinidena	X	X	X	X	X	X	Elektrilevi	KOV-id
4.5.1.4. Asulates põhi- ja jaotusvõrgu järkjärguline üleviimine maakaablitele, asulavälistes piirkondades maakaablite osakaalu suurendamine ja õhuliinide nüüdisajastamine, Kihnu-mandri vahelise merekaabli avariiolukordadeks alternatiivse elektrivarustuse tagamise kava väljatöötamine	X	X	X	X	X	X	Elering, Elektrilevi	KOV-id, arendajad
4.5.1.5. Elektrivõrgu liitumisressursi suurendamine seoses hajaenergeetika kasvu ja üleminekuga taastuvelektrile; tarkvõrgu pilootprojektide elluviimine; omatarbelahenduste (prosuumer) toetamine	X	X	X	X	X	X	Elering, Elektrilevi	KOV-id, ettev
Tegevussuund 4.5.2. Süsteemne üleminek taastuvenergiale ja energiatõhususe tõstmine								
4.5.2.1. Tootsi tuulikupargi väljaehitamine	X	X	X				Arendaja	KliM, Põhja-Pärnumaa vald
4.5.2.2. Tootsi ettevõtlusala arendamine Tootsi tuulikupargi toel			X	X	X	X	Põhja-Pärnumaa vald, ettevõtjad	EIS, SAPA

4.5.2.3. Pärnu maakonna planeeringust ja Lääne maakonnaplaneeringust ning omavalitsuste eri- ja detailplaneeringutest lähtuvalt maismaatuulikuparkide kavandamine Saarde, Lääneranna, Tori ja Põhja-Pärnumaa valdades, lisaks uute sobivate alade leidmine ning ettevalmistamine. Kohaliku kasu kasvatamine ning tuulikutest saadava energia abil väärtusahela pikendamine lokaalselt.	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SAPA, ETEA
4.5.2.4. Taastuvenergia tootmise (sh päikeseparkide, üksiktuulikute rajamine) toetamine ettevõtlusaladel	X	X	X	X	X	X	Arendajad	KliM, KOV-id
4.5.2.5. Pärnumaa mereplaneeringu elluviimine: Liivi ja Saare-Liivi meretuulikuparkide rajamise ettevalmistamine, arvestades keskkonnatingimusi ja kohalike elanike vajadusi		X	X	X	X	X	Arendajad	KeM, KeA, KOV-id
4.5.2.6. Liivi lahe elektriühenduste riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine	X	X	X	X			ReM	KOV-id
4.5.2.7. Rohelise energia kasutamine energeetikas, elamu- ja soojusmajanduses, ühistranspordis (fossiilkütuste asendamine taastuvate energiakandjatega)	X	X	X	X	X	X	KOV-id, PÜTK	KliM, SAPA
4.5.2.8. Biogaasi (biometaani) tootmise edendamine ja	X	X	X	X	X	X	Paikre, arendajad	KOV-id, EIS

tarbimisvõrgu korraldamine								
4.5.2.9. Teiste bio- ja e-kütuste (s.h biometanool ja e-metanool) tootmise edendamine jätkusuutlikel meetoditel			X	X	X	X	Arendajad	KOV-id, EIS
4.5.2.10. Osalemine rahvusvahelises „Vesinikuoru“ projektis, eelduste loomine vesiniku katseprojektideks, tootmiseks ja kasutuselevõtuks	X	X	X				SAPA	KOV-id, TÜPK
4.5.2.11. Vesiniku tootmise korraldamine ja kasutuselevõtt erinevates valdkondades (sh biokütuste tootmiseks ning ühistranspordis)	X	X	X	X	X	X	Arendajad	PÜTK
4.5.2.12. Päikeseparkide planeerimine ja rajamine. Päikeseenergia lahenduste kasutamine era- ja avalikus sektoris, uute lahenduste (sh energiasalvestite) otsimine ja elluviimine, kohaliku kasu suurendamine.	X	X	X	X	X	X	Arendajad	SAPA, KOV-id
4.5.2.13. Energiatõhususe tõstmine avalikus ja erasektoris ning soojamajanduse ja hoonefondi rekonstrueerimine (sh kaugküttevõrkude, veemajanduse ja tänavavalgustuse energiatõhusad uuendused)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KliM, EAS
4.5.2.14. Väikeasulate soojusmajanduse jätkusuutlik arendamine (tasuvusuuringud, üleminekulahendused, kaugküte vs lokaalküte)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	

4.5.2.15. Energiajuhtimissüsteemide rakendamine avalikus ja erasektoris, virtuaalelektrijaamade juurutamine, ühistuliste arengute toetamine (energiakogukonnad, energiaühistud jm)	X	X	X	X	X	X	KOV-id, ettev	
4.5.2.16. Pärnumaa kliima- ja energiakava 2030 ning roheleppe elluviimine. RoheKOBARA tegevuste jätkamine.	X	X	X	X	X	X	SAPA, POL, KOV-id	Ettev
4.5.2.17. RoheKOBARA kaudu erasektori kaasamine rohepöörde toetuseks ja elluviimiseks	X	X	X	X	X	X	SAPA	Ettev
Eesmärk 4.6. Kaasaegsed IKT lahendused ja moodne infoühiskond								
Tegevussuund 4.6.1. Toimivad kvaliteetsed ja kiired IKT lahendused								
4.6.1.1. Kiire interneti ja kvaliteetse andmesideühenduse tagamine kõikjal maakonnas – kogu vajaliku baasvõrgu kui ka „viimase miili“ väljaehitamine	X	X	X	X	X	X	Arendaja	POL, SAPA, KOV-id
4.6.1.2. 4G ja 5G kättesaadavuse tagamine ka hajaasustuses vastavalt „Eesti lairiba plaanile 2030“	X	X	X	X	X	X	Arendaja	KOV-id
4.6.1.3. Via Baltica ja Rail Baltica trasse katva 5G valmidusega mastide võrgustiku rajamine. Selle baasil tavatarbijatele lahenduste pakkumine	X	X	X	X	X	X	MKM, Arendaja	KOV-id
Eesmärk 4.7. Maakonna pikaajalise ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused on kokku lepitud ja määratletud								
Tegevussuund 4.7.1. Ruumiloome edendamine maakonnas								

4.7.1.1. Ruumiloome koolituste korraldamine ja uute siduserialade käivitamine TÜ Pärnu kolledži baasil	X	X	X	X	X	X	TÜPK	ReM, Arh Liit, Plan Ühing, ülikoolid, SAPA
4.7.1.2. Ruumilise planeerimise õppekava avamine TÜ Pärnu kolledžis, vastava professuuri loomine						X	TÜPK	ReM, KOBAR, Plan Ühing
4.7.1.3. Maakonna avaliku sektori planeerijate ja arendajate võrgustiku koolitamine ja arendamine	X	X	X	X	X	X	ReM	SAPA, POL
4.7.1.4. ArendusKOBARA käivitamine		X	X	X	X	X	SAPA	REM, POL, TÜPK
Tegevusuund 4.7.2. Ruumilise arengu põhimõtete, säästva maakasutuse ja ruumimuutuste kajastamine uutes planeeringutes								
4.7.2.1 Olemasoleva maakonnaplaneeringu ja selle teemaplaneeringute ülevaatamine, ettepanekute tegemine ÜRP "Eesti 2050" koostamiseks	X	X	X				ReM,	KOV-id
4.7.2.2. KOV-ide uute üldplaneeringute koostamine ja kehtestamine	X	X	X	X	X		KOV-id	MARO, ReM
4.7.2.3. Maavarade teemaplaneeringu koostamine	X	X	X	X			ReM,	KOV-id, MARO, KliM
4.7.2.4. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
4.7.2.5.Väärtusliku põllumajandusmaa säilitamine (toidujulgeoleku tagamine) läbi planeeringute	X	X	X	X	X	X	ReM, KOV-id	KliM
4.7.2.6. Rohevõrgustiku toimimine planeeringute abil	X	X	X	X	X	X	ReM, KOV-id, KliM	KeA, KAUR
4.7.2.7. Kultuuripärandi väärtustamine planeeringutes ja maakasutusotsustes	X	X	X	X	X	X	KOV-id, MuKa	ReM, KUM, POL

4.7.2.8. Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Rannikuvööndi seotus merega ja üleujutustest tulenevate riskide maandamine“ algatamine ja koostamine					X	X	ReM, MARO	KOV-id, KeA
4.7.2.9. Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine		X	X	X			KaMin	ReM, KeM
Tegevussuund 4.7.3. Ruumi kohandamine elanikkonna muutustega vastavaks								
4.7.3.1. Avaliku ruumi väärtustamine läbi planeeringute ja projektide koostamise ja elluviimise, parimate lahenduste leidmine arhitektuurikonkursside kaasabil	X	X	X	X	X	X	KOV-id	ReM, Arh Liit
4.7.3.2. „Hea avalik ruum“ programmi elluviimine. Linnalistes asulates ja kohalikes keskustes keskväljakute rajamine ja rekonstrueerimine (Lihula, Sindi, Audru, Kilingi-Nõmme, Paikuse jt)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	Arh Liit, RTK, KIK
4.7.3.3. Elukeskkonna korrastamine tühjalt seisnud, lagunenud ja kasutuseta hoonete lammutamise ja neile uue sihtotstarbe leidmise läbi	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KIK
4.7.3.4. Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Edela-Eesti 21. sajandi asustusmuster“ (asustuse elujõu säilitamine, suunamine ja kohandamine) koostamine					X	X	ReM	KOV-id, MARO, TÜ, EMÜ

Eesmärk 4.8. Kaasaegne puhas ja turvaline elukeskkond – kvaliteetne joogivesi, kanalisatsioonilahendused ning jäätmemajandus kogu maakonnas								
Tegevussuund 4.8.1. Puhta ja kvaliteetse elukeskkonna loomine ja hoidmine								
4.8.1.1. Kaasaegse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine tiheasustusaladel ja kestlike lahenduste kasutamine hajaasustuses vastavalt KOV-ide ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kavadele ja arengukavadele	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KeA, KIK
4.8.1.2. Hajaasustuse piirkondades ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga mittehõlmatud veevärgi ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine (Hajaasutuse programm)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KeA, KIK
4.8.1.3. Kvaliteetse joogivee tagamine hajaasustuses kõigile püsielanikele, võimalusel puurkaevude rajamine mitme kinnistu tarbeks, vältimaks põhjavee reostuse riski	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KeA, KIK
4.8.1.4. Sademeveesüsteemide rekonstrueerimine ja väljaehitamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id, vee-ettevõtted	KeA, KIK
4.8.1.5. Reoveekogumisaladel ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni rajamine kohtadesse, kus see on veel välja ehitamata	X	X	X	X	X	X	KOV-id, vee-ettevõtted	KeA, KIK
4.8.1.6. Regionaalsete vee-ettevõtete vajalikkuse väljaselgitamine ja moodustamine	X		X	X			KOV-id, vee-ettevõtted	KeA, KIK
4.8.1.7. Lottemaa ja Tahkuranna Golfi reovee suunamine Pärnu linna ühiskanalisatsiooni			X	X	X		Ettev	KOV-id, KeA, KIK

4.8.1.8. Ringmajanduse põhimõtete rakendamine: jäätmete tekkemahu vähendamine, kogumislahenduste arendamine, tootjate ning tarbijate teadlikkuse tõstmine, multikütustel põhinev koostootmine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KeA, Paikre, Fortum
4.8.1.9. Ressursitootlikkuse suurendamiseks jäätmete korduvkasutuse ettevalmistamise ning ringlussevõtu ja ressursitõhusaid lahendusi pakkuvate projektide toetamine	X	X	X	X	X	X	PKHK	KOV-id, KIK
4.8.1.10. Veekogude korrastamiseks ja eutrofeerumise vähendamiseks vastavate meetmete kavandamine kehtivate planeeringute ja veemajanduskavade alusel	X	X	X	X	X	X	KeA	KOV-id
4.8.1.11. Jäätmemajanduse kaasajastamine 100% ringluse ja taaskasutuse eesmärgil (süsteemistandardid, ohtlike jäätmete kogumine, kogumisringide korraldamine, konteinerite soetamine, keskkonnateadlikkuse tõstmine).	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KeA, MTÜ-d
Tegevussuund 4.8.2. Päästetaristu arendamine ja elanike turvalisuse tagamine								
4.8.2.1. Tuletõrje veevõtukohtade rekonstrueerimine ja rajamine, selleks riikliku programmi ettevalmistamine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SIM, PÄA

4.8.2.2. Päästemasinate ja –tehnika parema juurdepääsetavuse tagamine abivajajani nii maismaal kui veekogudel, selleks vastava taristu väljaehitamine /rekonstrueerimine	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SIM
4.8.2.3. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
4.8.2.4. Vabatahtlike päästekomandode hoonete renoveerimine ja rajamine	X	X	X	X	X	X	PÄA	KOV-id
4.8.2.5. Elanikkonna varjendite riikliku programmi käivitamine ja elluviimine		X	X	X	X	X	PÄA	KOV-id
4.8.2.6. Tegevuskavast välja võetud (september 2024)								
<u>Eesmärk 4.9. Valmisolek kliimariskideks</u>								
Tegevussuund 4.9.1. Tormi-, üleujutus- ja maalihkeriski teadvustamine ja maandamine planeerimisel, projekteerimisel ja ehitamisel ning elukorralduses								
4.9.1.1. Kliimariskide maandamine arendusprojektide käigus (nt nn soojasaarte vältimine tiheasustuses, paduvihmade korral sademevee äravool)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	PÄA, TA
4.9.1.2. Kaldakindlustuse rajamine vee-erosiooni kaitseks Valgeranda, Lottemaale, Uulu, Pärnu jõe vasakkaldale ja Sauga jõe paremkaldale (Vana-Pärnu kalmistu kaitseks)			X	X	X		KOV-id	KIK, Maaomanikud
4.9.1.3. Üleujutusohu riskide maandamine vastava meetme toel (rannikul, Pärnu jõgikonnas jm)	X	X	X	X	X	X	KOV-id	KeM, KIK
4.9.1.4. Kriisijuhtimise täiustamine	X	X	X	X	X	X	PÄA	KOV-id, Turvalisuse nõukogu

4.9.1.5. Pärnu jõe kasutusvõimaluste uuringu rakendamine planeeringutes	X	X	X	X	X	X	KOV-id	SAPA, KeA, ReM
4.9.1.6. Pärnu maakonna planeering "Pärnu jõe ja kaldaala ruumilise arengu perspektiiv ning seosed mereplaneeringuga"	X	X					ReM	KOV-id

MAAKONNA ARENGUSTRATEEGIA ELLUVIIMISE TOETUS (MATA)

Toetuse andmise eesmärk on pakkuda kohalikele omavalitsustele nende ühiste ülesannete täitmisel täiendavat riigi tuge maakonna arengustrateegias määratud eesmärkide saavutamisel.

Aastatel 2024–2027 on toetuse andmise aluseks riigi ja maakonna tasandi dialoogis kokkulepitavad teemad. Dialoogide tulemusel saavutatud kokkuleppes MTÜ Pärnumaa Omavalitsuste Liidu ning ministeeriumi vahel kinnitati regionaalministri 11.08.2023 käskkirjaga nr 126 teemavaldkonnad Pärnumaal:

1. **Teadmuspõhine majandus,** tulemusnäitajaga - koostöövõimelise, teadmuspõhise ja mitmekülgse ettevõtluskeskkonna loomine, edendades ettevõtlusteadlikkust ning suurendades ettevõtete lisandväärtust ja teadmusmahukust.
2. **Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes,** tulemusnäitajaga - Noorte ja täiskasvanute õpivõimaluste kättesaadavuse parandamine maakonnas, luues kogukondlikku sünergiat ja toetades eneseteostusvõimalusi.

Meetme regionaal- ja põllumajandusministri 17.02.2026 käskkirjaga nr 36 kehtestatud 2026. aasta taotlusvooru rahaline maht Pärnu maakonnas on **389 135.- €.** Järgneva aasta meetme rahaline maht on indikatiivne ning kehtestatakse aasta alguses eraldi.

Meetme määruse § 12 lõike 3 tingimustele vastav projektide kokkuvõte avaldatakse SAPA kodulehel hiljemalt maakonna esimese taotluse esitamise ajaks.

Meetmest rahastatavate projektide tegevuskava koos meetmest taotletavate vahendite mahuga on antud alljärgnevas tabelis. 2026-2027. aasta projektid valiti Pärnumaa Omavalitsuste Liidu üldkogu istungil kohalike omavalitsuste ja SA Pärnumaa Arenduskeskuse poolt esitatud Pärnumaa arengustrateegia tegevuskava kohaste projektide hulgast ning on kinnitatud üldkogu 20.03.2026 otsusega nr 1-4.1/10/2026.

	Projekt	Maakonna arengustrateegia elluviimise toetuse summa				Taotleja
		2024	2025	2026	2027	
1	Kaasfinantseering projektile „Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR“	300 000 €				SAPA
2	Tõstamaa kooli õpilaskodu renoveerimine	196 122 €				Pärnu linn
3	Kaasfinantseering meetme „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“ projektile „Pärnumaa Innovatsioonikeskuse KOBAR edasiarendus“			120 000 €	180 000 €	SAPA
4	Pärnu Lastestaadioni tegevuste mitmekesistamine ja teenindushoone kaasajastamine		313 352 €			Pärnu linn
5	MATIK-õppe kontseptsioon Pärnumaal (mobiilne õppeklass)		67 000 €			POL
6	MATIK-õppe keskus Pärnumaal			269 135 €	209 135€[3]	Pärnu linn
	Projektid kokku:	496 122 €	380 352 €	389 135 €	389 135 €	
	Meetme vahendid:	496 122 €	380 352 €	389 135 €	389 135 €[4]	

Kokkuvõtted projektidest

Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR

Projekti Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR peamine eesmärk on omavahel siduda ettevõtlus (sh ettevõtlusinkubaator, ettevõtjate esindusorganisatsioonid jne), teadus (ülikoolid), avalik sektor, kodanikuühiskond ning keskkond. Tegemist on Pärnumaa arenduskeskuse ja TÜ Pärnu kolledži

[3] Kui meetme eraldis aastal 2027. on väiksem kui 2026. aastal, vähendatakse nimetatud projekti rahastust.
[4] Meetme täpne rahaline maht kinnitatakse 2027. aasta alguses.

ühisprojektiga. Omaosaluse katavad projektis koostööpartnerid SA Pärnumaa Arenduskeskus ja Tartu Ülikool.

Tegemist on meetme „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond„, mille eesmärk on suurendada kohaliku omavalitsuse üksuste võimekust suunata koostööprojektide kaudu maakonna arengustrateegias määratletud eelisarendatava ettevõtlusvaldkonna arengut, soodustada kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomist või arendada kliendi vajadustest lähtuvaid terviklikult läbimõeldud avalike teenuste võrgustikke.

Tegevuse vajadus on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava suuna „Inkubatsiooniteenuse edasiarendus“ punktis 2.2.2.6. „Regionaalse innovatsioonikeskuse KOBAR raames erinevate teemakobarate (sh loome-, kultuuri-, disaini-, rohe-, turundus- jm valdkondades spetsialiseerunud ettevõtete koosluste) loomine ja tugimine“.

Projekt vastab kokkulepitud teemale „Teadmuspõhine majandus“ ja panustab sellega seotud tulemusnäitajatesse.

Tõstamaa kooli õpilaskodu renoveerimine

Tõstamaa Keskkooli õpilaskodu teenindab Pärnu linna ja maakonna põhikooli ja gümnaasiumi õpilasi. Õpilaskodu paikneb kahes hoones. Mõisakompleksi ajaloolises tallidemajas, Kalli mnt 8a, asub põhikooli õpilaste õpilaskodu, kus on 15 õpilasele eluruumid. Kõrvalhoones, Kalli mnt 8, on gümnaasiumi õpilaskodu 4 tuba. Vajadus on õpilaskodu laiendada, kuid Kalli mnt 8 hoone on 2/3 osas renoveerimata ja ei vasta kaasaegsetele nõuetele.

Õpilaskodus elavad ja koolis õpivad õpilased, kes on pärit vähem kindlustatud peredest ning vajavad õpilaskodus elamise võimalust nii põhikooli kui ka gümnaasiumihariduse omandamiseks. Projekt lahendab Pärnus ja Pärnumaal esineva gümnaasiumi- ja elamiskohtade puuduse, pakkudes õpilaste haridusele ja arengule keskendunud elu- ja õpikeskkonda.

Renoveerimise tulemuseks on kaasaegsete elamistingimuste pakkumine õpilaskodu õpilastele. Suvisel ajal saab renoveeritud ruume kasutada majutades sinna õpilaslaagreid, suveteatri tegijaid ning Tõstamaa käsitöökeskuse täiskasvanuõppe programmides osalejaid.

Tegevuse vajadus on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava suuna „Võimaluste tagamine ja arendamine valikuterohke ja kvaliteetse alus- ja üldhariduse omandamiseks“ punktis 1.2.3.2. „Kestliku gümnaasiumihariduse omandamise tagamine Pärnumaal“ ja tegevuskava suuna „Tööjõuprobleemide leevendamine“ punktis 2.1.4.5. „Turutõrkega piirkondades munitsipaal-üürimajade, õpilaskodude ja ühiselamute arendamine tööjõu, õpilaste ja tudengite meelitamiseks piirkonda (nt mobiilsed

moodulmajad, esmased elamispinnad noortele spetsialistidele, olemasoleva elamufondi renoveerimine)“

Projekt vastab kokkulepitud teemale „Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes“ ja panustab sellega seotud tulemusnäitajatesse.

Pärnu Lastestaadioni tegevuste mitmekesistamine ja teenindushoone kaasajastamine

Pärnu kesklinnas asuv Pärnu Lastestaadion on Pärnu kesklinna piirkonnas tegutsevate üldhariduskoolide ca 1500 õpilase jaoks oluline objekt liikumis- ja kehalise kasvatuse tundide läbiviimiseks. Tihedas linnakeskkonnas on eriti oluline tagada üldhariduskoolide õpilastele mitmekülgne, ohutu ning erinevaid liikumis- ja spordiharjumusi kujundav keskkond. Lisaks koolidele on Lastestaadion muul ajal aktiivses kasutuses teiste maakonna elanike poolt, teenides nii rahvatervise edendamise ja liikumisharjumuste kujundamise eesmärke. Talvisel ajal on Lastestaadioni põhiala kasutusel külmutusseadmetega varustatud jääväljakuna, olles heitlike talvede korral ainuke uisutamisega seotud liikumistegevusi püsivalt võimaldav koht maakonnas, võimaldades uisutamisõpet maakonna üleselt nii lastele kui täiskasvanutele. Lisaks paiknevad Lastestaadioni territooriumil asfaltkattega jooksuring ning teenindushoone.

Projekti eesmärk: muuta olemasolev Pärnu Lastestaadioni amortiseerunud ala kaasaegseks, turvaliseks ja mitmekülgseid võimalusi pakkuvaks aktiivseks spordikeskuseks Pärnu linnasüdames. Projekti raames rekonstrueeritakse olemasolev teenindushoone ja laiendatakse pakutavate liikumis- ja sporditegevuste spektrit, et mitmekesistada koolide liikumistunde püsivate liikumis- ja spordiharjumuste kujundamiseks, võimaldada ja edendada liikumis- ja sporditreeningute läbiviimist näiteks huvihariduse raames, toetada maakonna inimeste tervislikku arengut, aktiivset vaba aja veetmist ning kogukonna sotsiaalset sidusust. Teenindushoone rekonstrueerimise raames kaasajastatakse ja viiakse mõõdult nõuetele vastavaks riietus- ja pesuruumid ning tualettruumid s.h invavõimekuse tagamine, luuakse inventariruum hooajavälistе tarvikute hoiustamiseks, luuakse mugav ala uiskude/treeningvarustuse vahetamiseks koos hoiukappidega ning teenindusletiga spordivarustuse laenutamiseks ja hooldamiseks. Väliala uuendatakse väljakute ja vahenditega täiendavate liikumis- ja sportimisviiside võimaldamiseks maakonnaüleselt.

Projektiga panustatakse Pärnumaa ja ministeeriumi vahel kokkulepitud teemasse: “Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes”, panustades tulemusnäitajasse: “Noorte ja täiskasvanute õpivõimaluste kättesaadavuse parandamine maakonnas, luues kogukondlikku sünergiat ja toetades eneseteostusvõimalusi“ – rekonstrueeritakse sporditaristu, mis parandab maakonna õpivõimalusi liikumiseks, luues kogukondlikku sünergiat ning kujundades püsivat liikumis- ja spordiharjumust.

Tegevuse vajadus on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava tegevustes:

1.2.3.7 Koolistaadionide ja -spordiväljakute korrastamine ja nende kasutamise võimaldamine koolivälisel ajal.

1.2.3.24 Üldhariduskoolide õpikeskkondade kaasajastamine (siseruumide ja kooliümbruse kujundamine keskkonnasõbralikumaks ja õpilaste liikumisharjumusi suurendavaks, õuesõppeks ja aktiivseteks õuevahetundideks).

1.4.1.4 Tervis igas poliitikas. Avaliku raha eest pakutavad teenused toetavad tõenduspõhiselt tervislikke valikuid.

1.4.4.15 Avalikes kohtades ja hoonetes (sh spordisaalid, terviserajad jne) ligipääsu tagamine erivajadustega inimestele. Universaalse disaini põhimõtete rakendamine.

1.8.1.4 Multifunktsionaalsete spordikeskuste ja terviseradade arendamine.

1.8.1.5 Aastaringsete elukaareüleste sobivate rekreatsioonivõimaluste mitmekesistamine läbi järjepidevate liikumisharrastuse tegevuste.

1.8.5.15 Spordirajatiste arendamine ja rajamine erinevates piirkondades (sh multifunktsionaalsed spordiväljakud, ekstreemspordialade, välijõusaalide jms rajamine ja arendamine.

Lisaks panustab Pärnu linna jaoks olulisse teemasse:

13. Vabaaja- ja sportimisvõimaluste ning kontsertpaikade arendamine.

Eelarve kokku 720 000.-, sellest taotletav toetus 313 352.- eurot ja omaosalus linna eelarvest 406 648.- eurot.

MATIK-õppe kontseptsioon Pärnumaal

Tuleviku tööjõuturg vajab loovaid, tehnoloogiliselt pädevaid noori ja interdistsiplinaarset mõtlemist. Kuigi koolides leidub nüüdisaegseid töövahendeid (nt 3D-printerid, droonid, VR-prillid), kasutatakse neid õppetöös juhuslikult ning õpetajatel puudub sageli metoodiline tugi ja aineteülene koostöö. Pärnumaa tööstus- ja tehnoloogiasektor vajab tugevat järelkasvu, kuid MATIK-õpe on koolides sageli süsteemitu ja sõltub entusiastidest. Noorte huvi MATIK-erialade vastu on madal, sest koolis õpitu ei näita piisavalt seoseid päriseluga, sellepärast on

vaja maakonnaülest praktilist ja tähenduslikku kontseptsiooni, mis seob õppe sisu kohaliku elu konteksti ja 21.sajandi oskustega.

Projekti eesmärk on luua aastaks 2028 Pärnumaale süsteemne ja jätkusuutlik MATIK-õppe mudel, mis:

- on lõimitud õppeainete üleselt Pärnumaa koolide õppekavadesse (III kooliaste; 7.-9.klass);
- tõstab noorte huvi teaduse ja tehnoloogia vastu;
- toetab õpilaste elulähedaste ja praktiliste oskuste arengut;
- võimaldab lahendada päris probleeme kasutades kaasaegseid õppevahendeid (3D printerid, VR prillid jne).

MATIK (matemaatika, teadus, tehnoloogia, inseneeria, kunst ja digipädevus) - valdkondade ülene õppeviis, mis toetub elulistele probleemidele, projektipõhisele õppimisele ja nüüdisaegsetele töövahenditele (nt 3D-printerid, VR, robotid jne). Praktikum on MATIK-õppe rakenduslik vorm, mille käigus lahendatakse elulisi probleeme, lõimides erinevaid õppeaineid ning mis lähtub kohaliku elu, looduse ja ettevõtluskeskkonnast. Praktikume viivad läbi programmijuhid, kelle ülesanne on suunata õpilasi läbi praktiliste tegevuste lahendusi leidma. Õppekeskkond on mobiilne, võimaldades jõuda ka kaugemates piirkondades asuvate õppijateni.

Tegevuse vajadus on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava tegevustes:

1.2.4.10 Mobiilsete töökodade rakendamine töö- ja tehnoloogiaõppe parema kättesaadavuse tagamiseks;

1.2.4.12. Formaal- ja mitteformaalhariduse lõimumine;

1.3.1.6. Noorte ettevõtluspädevuse toetamine ning tööelu tutvustavate tegevuste korraldamine;

2.1.2.1. Koostöö tõhustamine avaliku ja erasektori võrgustikega ettevõtlusmaastiku arengute ja väljakutsete regulaarseks seireks ja lahenduste väljatöötamiseks;

2.2.2.4. Koostöös PKHK, PSTK ja Pernova Hariduskeskusega tööstus- ja tehnikainkubatsiooniga seotud tegevuste arendamine.

Projekt vastab kokkulepitud teemale: “Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes, tulemusnäitajaga - Noorte ja täiskasvanute õpivõimaluste kättesaadavuse parandamine maakonnas, luues kogukondlikku sünergiat ja toetades eneseteostusvõimalusi.”

On esitatud taotlus HTM-i projektivooru, millega kaetakse praktikumide väljatöötamine, katsetamine ja ühe programmijuhi töötasu. Projektis vajaminevad töövahendid (3D printerid, VR-prillid jne), mobiilse üksuse ja teise programmijuhi palgafond kaetakse MATA rahastusest. MATIK-praktikumid luuakse Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) toel, positiivne rahastusotsus on HTM-i poolt kinnitatud. III kooliastmes on igale klassile loodud vähemalt üks 35-tunnine lõimitud ainekursus, millest 21 tundi on kontakttunnid ning ülejäänu iseseisev või rühmapõhine töö. Õpe praktikumides toimub kolmel õppepäeval õppeaasta jooksul ning keskendub elulistele probleemidele. Projekti käigus piloteeritakse loodud praktikume kahes koolis (Sindi Gümnaasium ja Pärnu Vanalinna Põhikool) ning tehakse vajadusel täiendusi.

MATA 2025. aasta taotlusest kaetakse mobiilne keskkond, programmijuhi töötasu, soetatakse vajalikud vahendid jne.

Kaasfinantseering meetme „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“ projektile „Pärnumaa Innovatsioonikeskuse KOBAR edasiarendus“

Projekti Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR peamine eesmärk on omavahel siduda ettevõtlus (sh ettevõtlusinkubaator, ettevõtjate esindusorganisatsioonid jne), teadus (ülikoolid), avalik sektor, kodanikuühiskond ning keskkond. Meetmest „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond„ taotletava rahastuse omaosaluse, mida ei kaeta MATA meetmest, katavad projektis koostööpartnerid SA Pärnumaa Arenduskeskus, Tartu Ülikooli Pärnu kolledž (TÜPK), Tallinna Tehnikaülikool (TalTech), Tallinna Ülikool (TÜ), Eesti Maaülikool (EMÜ), Tallinna Tehnikakõrgkool (TTK).

Teostatavad tegevused on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava teadmuspõhise majanduse tuumvaldkonna tegevussuundades 2.1.1. „Ettevõtluskeskkonna arengut toetavate tugisüsteemide arendamine“, 2.1.2. „Ettevõtlusalase koostöövõrgustiku tugevdamine“, 2.1.3. „Maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus“, 2.1.4. „Tööjõuprobleemide leevendamine“, 2.2.1. „Regionaalse ettevõtluse ja innovatsioonisüsteemi ökosüsteemi täiustamine, 2.2.2. „Inkubatsiooniteenuse edasiarendus“, 2.2.3. „Ressursimajanduse kompetentsikeskuse rajamine“, 2.3.1. „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe toetamine“, 2.3.2. „Õpilaste ja tudengite karjääriplaneerimise sidumine maakonna ettevõtlus- ja töövõimalustega“, 2.3.3. Kvalifitseeritud tööjõu vajaduspõhine ettevalmistamine“.

Projekt vastab kokkulepitud teemadele „Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes“ ning „Teadmuspõhine majandus“ ja panustab sellega seotud tulemusnäitajatesse.

Projekti maksumus kokku: 300 000 eurot

MATA meetmest taotletakse:

2026 a	120 000 eurot
2027 a	180 000 eurot

MATIK-õppe keskus Pärnumaal

Tuleviku tööjõuturg vajab loovaid, tehnoloogiliselt pädevaid noori ja interdistsiplinaarset mõtlemist. Kuigi koolides leidub nüüdisaegseid töövahendeid (nt 3D-printerid, droonid, VR-prillid), kasutatakse neid õppetöös juhuslikult ning õpetajatel puudub sageli metoodiline tugi ja aineteülene koostöö. Pärnumaa tööstus- ja tehnoloogiasektor vajab tugevat järelkasvu, kuid MATIK-õpe on koolides sageli süsteemitu ja sõltub entusiastidest. Noorte huvi MATIK-erialade vastu on madal, sest koolis õpitu ei näita piisavalt seoseid päriseluga, sellepärast on vaja maakonnaülest praktilist ja tähenduslikku kontseptsiooni, mis seob õppe sisu kohaliku elu konteksti ja 21.sajandi oskustega.

Eesmärk on luua aastaks 2028 Pärnumaale süsteemne ja jätkusuutlik MATIK-õppe mudel, mis:

- on lõimitud õppeainete üleselt Pärnumaa koolide õppekavadesse (III kooliaste; 7.-9.klass);
- tõstab noorte huvi teaduse ja tehnoloogia vastu;
- toetab õpilaste elulähedaste ja praktiliste oskuste arengut;
- võimaldab lahendada päris probleeme kasutades kaasaegseid õppevahendeid (3D printerid, VR prillid jne).

MATIK (matemaatika, teadus, tehnoloogia, inseneeria, kunst ja digipädevus) - valdkondade ülene õppeviis, mis toetub elulistele probleemidele, projektipõhisele õppimisele ja nüüdisaegsetele töövahenditele (nt 3D-printerid, VR, robotid jne).

Käesoleva projekti eesmärk on luua Pärnumaal MATIK-õppe kontseptsiooni osana lisaks mobiilsele üksusele kaasaegne ja inspireeriv MATIK-õppe keskus (teadus, tehnoloogia, inseneeria, kunstid ja matemaatika), mis pakub õpilastele praktilist väljundit teoreetiliste teadmiste rakendamiseks. Robootika- ja tehnoloogialabor ei ole lihtsalt klassiruum, vaid innovatsioonilabor, kus arenevad homsed insenerid, programmeerijad ja probleemilahendajad.

Pärnumaa ettevõtlusmaastik liigub üha enam automatiseerimise ja digitaliseerimise suunas. Kohaliku robootika- ja tehnoloogialabori loomine tagab, et meie piirkonna noored on konkurentsivõimelised ja valmis täitma nutikaid töökohti. Nii robootika kui tehnoloogia

laiemalt ühendab eri õppeained ühtseks tervikuks. See muudab reaalained õpilastele käega katsutavaks ja põnevaks, vähendades lõhet koolitunni ja tegeliku elu vahel.

Kaasaegne tehnoloogia peab olema kättesaadav kõigile noortele, sõltumata nende elukohast. Uus keskus loob eeldused huvihariduse ja formaalõppe lõimimiseks tipptasemel. Rajatav robootika- ja tehnoloogialabor varustatakse kõrgekvaliteedilise kaasaegse infrastruktuuriga.

See projekt ei piirdu vaid ühe kooli või rühmaga. Loodav keskus on kasutatav kõigile. Seal viiakse läbi maakondlikke võistlusi, õpetajate täiendkoolitusi ja kogukonnasündmusi. Investeering kaasaegsesse õpiruumi ja õpisisusse on investeering meie noorte loovusse ja Eesti majanduse kestlikkusesse.

MATIK-õppe keskus ehitatakse välja Pernova Tehnikamaja (Kooli 6B) III korrusele. Ärklikorrusele rajatakse 130,5 m2 robootika- ja tehnoloogialabor, mida saavad lisaks Pärnu linna lastele kasutada ka kõik teised Pärnumaa omavalitsuste lapsed. Ärklikorrusele ruumi rajamiseks on vajalik lammutada II korrusel klassiruum, et rajada uus trepp pööningukorrusele pääsemiseks ning pööning tervenisti välja ehitada. Selleks, et ruumile kõrgust lisada, on vaja katusesse ehitada uuk.

Projekti elluviimiseks on valminud ehitusprojekt koos eelarvega.

MATA taotlus esitatakse 2026 ja 2027 aasta vahenditele.

Eelarve:

Ehitustööd:	489 963 eurot
Sisustus ja seadmed:	150 000 eurot
Projekti maksumus kokku:	639 963 eurot

MATA meetmest taotletakse:

2026 a	269 135 eurot
2027 a	209 135 eurot
Pärnu linna omaosalus	161 693 eurot

Tegevuse vajadus on välja toodud maakonna arengustrateegia tegevuskava tegevustes:

1.2.4.8. Pernova Hariduskeskuse arendamine. Pernova Loodusmaja kogukonnahariduse pakkumine

1.2.4.9. Tava- ja E-huvikooli rakendamine LTT ja MATIK huvihariduse pakkumiseks ja võrdsete võimaluste tagamiseks

1.2.4.12. Formaal- ja mitteformaalhariduse lõimumine

1.3.1.4. Noorte kogukonda kaasamise suurendamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine

1.3.1.6. Noorte ettevõtluspädevuse toetamine ning tööelu tutvustavate tegevuste korraldamine

2.1.2.1. Koostöö tõhustamine avaliku ja erasektori võrgustikega ettevõtlusmaastiku arengute ja väljakutsete regulaarseks seireks ja lahenduste väljatöötamiseks

2.2.2.4. Koostöös PKHK, PSTK ja Pernova Hariduskeskusega tööstus- ja tehnikainkubatsiooniga seotud tegevuste arendamine

2.3.2.3. Maakonna majandusharudega haakuvate huvialaringide loomine, toetamine ja populariseerimine

3.1.1.3. Pernova Hariduskeskuse majade renoveerimine

3.1.1.52 Pernova Tehnikamaja renoveerimine (tehnoloogia-valdkonna õppekava uuendamine)

Projekt vastab kokkulepitud teemale: “Paindlike, kaasaegsete ja mitmekülgsete õpivõimaluste kättesaadavus elukestvas õppes, tulemusnäitajaga - Noorte ja täiskasvanute õpivõimaluste kättesaadavuse parandamine maakonnas, luues kogukondlikku sünergiat ja toetades eneseteostusvõimalusi.”

Kasutatud lühendid

ANK – avatud noortekekus
AVT – kättesaadavate kvaliteetsete avalike teenuste meede
EANK – Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus
EIS – Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus
EENA – Eesti Ettevõtlike Naiste Assotsiatsioon
EKTK – Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
ELTSA – Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus
EMI – Eesti Mereinstituut
EMM – SA Eesti Maaelumuuseumid
EMÜ – Eesti Maaülikool
ENTK – Eesti Noorsootöö Keskus
ETEA – Eesti Tuuleenergeetika Assotsiatsioon
ETO – elutähtsate teenuste osutaja
Ettev – ettevõtjad
ERK – Eesti Rahvakultuuri Keskus
ERKL – Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
ETR – Eesti Terviserajad
HTM – Haridus- ja Teadusministeerium
IKT – Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
JTSK – Jõulumäe Tervisespordikeskus
KaMin - Kaitseministeerium
KeM – Keskkonnaministeerium
KIK – Keskkonnainvesteeringute Keskus
KeA – Keskkonnaamet
KL – Kaitseliit
KliM - Kliimaministeerium
KOP – kohaliku omaalgatuse programm
KOV – kohalik omavalitsus
KULKA – Eesti Kultuurkapital
KUM – Kultuuriministeerium
LLKK – Liivi Lahe Kalanduskogu
LPK – linnapiirkonna meede
MATA – maakonna arengustrateegiate elluviimise meede
MATIK - (matemaatika, teaduse, tehnoloogia, inseneeria,kunst) valdkondade lõimitud õppimine, kus kesksel kohal on loovus, probleemide lahendamine ja koostöö.
MES – Maaelu Edendamise Sihtasustus
MKA – Muinsuskaitseamet
MKM – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
MMG – Maarja Magdaleena Gild
MTÜ – mittetulundusühing
NAK – Pärnumaa noorsootöö arengukava 2015-2023
OTT – Otse Tootjalt Tarbijale
PH – Pärnu Haigla

PEEK – Atraktiivse piirkondliku ettevõtlus- ja elukeskkonna meede
PERH - Põhja Regionaalhaigla
PKHK – Pärnumaa Kutsehariduskeskus
PLPK – Pärnu Lahe Partnerluskogu
PLV – Pärnu Linnavalitsus
PM – Pärnu Muuseum
PMKSL – Pärnu Maakoolide Spordiliit
POL – Pärnumaa Omavalitsuste Liit
PPA – Politsei- ja Piirivalveamet
PRAKS – Pärnumaa Rahvakultuuri Keskselts
PRIA – Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti
PSL – Pärnumaa Spordiliit
PSTK – Pärnu Saksa Tehnoloogiakool
PTN - Pärnumaa turvalisuse nõukogu
PÄA – Päästeamet
PÜTK – Pärnumaa Ühistranspordikeskus
RAM – Rahandusministeerium
ReM - Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
RB – Rail Baltic
RJKK – Rohelise Jõemaa Koostöökogu
RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus
RMKK – Rohemajanduse Kompetentsikeskus
RTK – Riigi Tugiteenuste Keskus
Rtkom - rahvatervise komisjon
SA – sihtasustus
SAPA – Sihtasustus Pärnumaa Arenduskeskus
SIM – Siseministeerium
SKA – Sotsiaalkindlustusamet
SOM – Sotsiaalministeerium
TA - Terviseamet
TAI – Tervise Arengu Instituut
TTJA – Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
TK – Töötukassa
TRAM - Transpordiamet
TUKK – Turismi Kompetentsikeskus
TÜ – Tartu Ülikool
TÜPK – Tartu Ülikooli Pärnu kolledž
UKM – Uue Kunsti Muuseum
v – vald
VTK – Vaimse Tervise keskus

PÄRNUMAA OMAVALITSUSTE PRIORITEETSED ARENDUSTEGEVUSED 2024-2028

Häädemeeste vald

1 Kergliiklusteede rajamine Uulus, Võistes, Häädemeestel, Kablis, Treimanis, Iklas;
2 Häädemeeste lasteaia hoone energiatõhususe parandamine;
3 Häädemeeste staadioni rekonstrueerimine;
4 Tahkuranna algkooli hoone energiatõhususe parandamine;
5 Vana-Ikla piiripunkti korrastamine ja väljaarendamine;
6 Häädemeeste keskkooli maja renoveerimine (hoone energiatõhusaks muutmine ja kaasajastamine);
7 Tänavavalgustuse uuendamine, renoveerimine ja bussipeatuste valgustamine;
8 Treimani rahvamaja renoveerimine (hoone soojustamine, majutuskohtade; köögi ja sauna väljaehitamine) koos Treimani supelranna arendusega;
9 Uulu Põhikooli ruumipuuduse lahendamine;
10 Kergliiklusteede tunnelite või sildade rajamine;
11 Uulu lasteaia hoone ehitamine Lillepõllu kinnistule;
12 Lottemaa reoveekanalisatsiooni torustiku ühendamine Pärnu linna reoveekanalisatsiooniga.

Kihnu vald

1 Kihnu sotsiaalkeskuse rajamine;
2 Kihnu kooli rekonstrueerimine;
3 Kihnu "Keskuse" hoonete (koolimaja, muuseum, rahvamaja) hoonete toimepidevamaks ja energiatõhusamaks muutmine;
4 Kihnu "Keskuse" (ala, mis hõlmab Lennujaama-Suigu tee äärde jäävaid kinnistuid alates Vanarahvamaja kinnistust kuni Jaagupi ja Aru kinnistuni) arendamine;
5 Valla puurkaevude rekonstrueerimine ja seadmete uuendamine;
6 Ühiskanalisatsiooni arendamine ja rekonstrueerimine ning purgimisvõimekuse loomine;

7 Pitkänä loodushariduskeskuse loomine ja arendamine;
8 Parvlaeva Kihnu Virve veetee lühendamine ja sõidugraafiku tihendamine;
9 Kihnu Püha Nikolai kiriku restaureerimine;
10 Tuletõrje veevõtukohtade rekonstrueerimine ja rajamine;
11 Merepääste võimekuse arendamine (patsiendi kiire ja ohutu transport saarelt mandrile);
12 Jäätmekäitluseks vajaliku taristu ning seadmete korrastamine, arendamine ja ehitamine;
13 Kihnu saare autonoomsemaks muutmine toimepidevuse ja varustuskindluse mõistes.

Lääneranna vald

1 Lääneranna Gümnaasiumi uue hoone ehitamine koos õpilaskoduga;
2 Lääneranna Gümnaasiumi spordirajatiste ja jalgpallistaadioni rekonstrueerimine;
3 Piirkonnakeskuste (Lõpe, Koonga, Varbla, Kõmsi, Virtsu) avalike teenuste osutamise koondamine energiatõhusasse kogukonnamajja;
4 Virtsu Kalatehase arendus (Werderholm);
5 Lihula linna avaliku ruumi kaasajastamine;
6 Lihula mõisakompleksi ja linnusemäe arendamine;
7 Sotsiaal- ja üürimaja ehitamine;
8 Vee-, kanalisatsiooni- ja soojatrasside väljaehitamine ja renoveerimine.
9 Tööstusalade ja kõrget lisandväärtust loova ettevõtluse arendamine;
10 Lihula reoveepuhasti rekonstrueerimine;
11 Hajaasustusega piirkondi vallakeskusega siduva ühistranspordilahenduse käivitamine.

Põhja-Pärnumaa vald

1 Vee- ja kanalisatsioonitaristu rekonstrueerimine kogu vallas;
2 Vändra, Pärnu-Jaagupi, Tootsi keskväljakute väljaehitamine;
3 Sotsiaalpindade renoveerimine;
4 Kergliiklusteede rajamine ja valgustamine;
5 Biogaasijaamade ehitamine ja kohaliku jääkprodukti väärindamine;
6 WaterLANDS projekti elluviimine;
7 Taastuvenergia lahenduste väljatöötamine ja intensiivsem kasutuselevõtt;
8 Staadionite rekonstrueerimine;
9 Kaugküttevõrkude arendamine ja taastuvenergiale üleviimine;

10 Uute kortermajade (üürimajade) ehitamine;
11 Tootsi ettevõtlusala arendamine.

Pärnu linn

1 Uue silla ehitamine ja linnasüdame väljaarendamine;
2 Rail Baltica reisiterminali ja kaubajaama maa-alade väljaarendamine;
3 Tööstusalade arendamine;
4 Säästva linnaliikuvuse arendamine (jalg- ja rattateede võrgustiku arendamine ning rattaparklate loomine);
5 Avalike teenuste arendamine ja digitaliseerimine;
6 Sotsiaal- ja munitsipaalelamufondi parendamine ja laiendamine;
7 Lasteaiakohtade loomine;
8 Terviklik ja funktsionaalne rekreatsioonialade edasiarendamine Pärnu keskrannas ja Pärnu jõe ääres;
9 Sademevee-, joogivee- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine ja parendamine;
10 Kliimamuutustega kohanemiseks valmisoleku tõstmine;
11 Turismi jätkusuutlik arendamine Pärnu linnas ja maakonnas;
12 Haridust toetava kompetentsikeskuse väljaarendamine;
13 Vabaaja- ja sportimisvõimaluste ning kontsertpaikade arendamine.

Saarde vald

1 Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi peahoonete rekonstrueerimine, sh energiatõhususe tagamine ning õpilaskodu tehnosüsteemide renoveerimine;
2 Kogukonnapõhise toetatud eluhoone projekteerimine ja ehitamine Kilingi-Nõmme;
3 Surju kooli staadioni rekonstrueerimine;
4 Avalikus ruumis liikumis- ja puhkevõimaluste arendamine (mänguväljakud, skatepargid, valgustus, välijõusaalid, spordiväljakud jne);
5 Kergliiklusteede võrgustiku täiendamine;
6 Kilingi-Nõmme keskväljaku projekteerimine ja ehitus;
7 Tihemetsa motokompleksi arendamine;
8 Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse arendamine koostöökeskuseks;
9 Energiamahukate ettevõtlusvormide võimestamine;

10 Rail Baltica kohaliku peatuse piirkonna arendamine.

Tori vald

1 Tammiste algkool-kogukonnakeskuse rajamine;
2 Sauga kooli uus hoone koos spordihoonega;
3 Sindi Gümnaasiumi hoone rekonstrueerimine koos spordihoonega;
4 Sindi Muusikakoolile uus hoone;
5 Sindi keskväljak;
6 Tori valla jäätmete kogumisvõrgustiku rajamine (jäätmejaamad ja kogumispunktid);
7 Sindi Kärestikukeskuse väljaarendamine;
8 Tori kõrtsi väljaarendamine uute funktsioonidega hooneks;
9 Tori keskväljaku arendamine;
10 Sauga Tööstusküla arendamine;
11 Sauga keskväljaku arendamine.